

ดื่มด่ำน้ำพระราชหฤทัยที่ “ร้านภูฟ้า”
“Phufa”...A Royal Blessing
for the Underserved

งานดอกไม้ไทย: ศิลปะและสีสันในงานบุญ
Thailand's Floral Art
in Religious Festivities

ว่าวจุฬา...ศาสตร์ผนวกศิลป์บนขอบฟ้าไทย
“Wow Chula” as Art Meets
Science in Thai Skies

การุณ กิตติสถาพร
กับพันธกิจอันท้าทายที่ ศ.ศ.บ.
Karun Kittisataporn and
the Challenges at SACICT

SACICT

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน)
The SUPPORT Arts and Crafts International Centre of Thailand (Public Organization)



สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

ฝ่ายบริหารหอศิลปวัฒนธรรม ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ

59 หมู่ 4 ต.ช้างใหญ่ อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา 13290

โทร. 035-367-054-56 ต่อ 1381, 1386 www.sacict.net

Living Thai

ห้องจัดแสดง ผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพ

เพื่อการใช้ชีวิตแบบไทย ร่วมสมัย (Contemporary Thai)

ภายใต้ **Green Concept** วัสดุจากธรรมชาติ

Contents

สารบัญ



Cover

“พุ่มดอกไม้”

ประยุกต์จากดอกและใบบัว

โดย สกุล อินทกุล

Sakul Intakul's

contemporary interpretation

of “Phum Dokmai”

2 Editor's Note

3 Main Story

“ร้านภูฟ้า”... พระจากฟ้า

สู่พสกนิกรในแดนกันดาร

Phufa: A Royal Blessing
for Underserved Rural
Villagers

12 Interview

เปิดใจประธาน

กรรมการบริหาร ศ.ศ.ป.

การุณ กิตติสถาพร

Face to face with
SACICT's President
of the Executive Board
Karun Kittisatporn

20 Art Talk

จากกลีบมาลีอ่อนช้อย

ร้อยเป็นมาลัยตระการตา

From Petite Petals to
Gorgeous Garlands

34 Global Visions

37 The Village Trail

ว่าวจุฬา: จุดนัดพบของ

ศาสตร์และศิลป์บนขอบฟ้าไทย

'Wow Chula'...

When Art Meets

Science in Thai Skies

46 D.I.Y.

พวงมโหตร...

สืบสานงานภูมิปัญญาไทย

Patterned Paper

Pendants for Songkran

50 Open House

ชมทรัพย์หัตถศิลป์...

ที่ศูนย์ศิลปาชีพระหว่างประเทศ

SACICT Craft Shops:
Another Treasure Trove
in Bangsai

58 SACICT Society

62 Bangsai Bulletin

ประติมากรรม:

สื่อสารผ่านงานศิลป์

Sculpture:

The Art that Speaks...

72 Corporate Info

74 Product Showcase

คณะที่ปรึกษา

ประธานที่ปรึกษา กุญญพันธ์ แร่งขำ
ที่ปรึกษา ภณทิศา เสวตเสรี
สุวิมล พักทอง
ดุญวิทย์ สุขรัตน์

EDITORIAL ADVISORY BOARD

Chief Consultant Kunyaphan Raengkhum
Consultants Phantisa Svetasreni
Suwimon Fakthong
Dulyavit Sukarat

จัดทำโดย:

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน)
59 หมู่ 4 ต.ช้างใหญ่
อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา 13290
โทร: 035 367 054-56, 035 367 077-81
โทรสาร: 035 367 050-1
เว็บไซต์: www.sacict.net

ออกแบบและผลิต: บริษัท พีเจเอ จำกัด

23/18 ซอยร่วมฤดี เพลินจิต ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทร: 0 2254 6898-9 โทรสาร: 0 2650 7738
ติดต่อโฆษณา: พยงค์ กังวานสุระ

พิมพ์ที่: บริษัท อติธรรม จำกัด

248 ซอยลาดพร้าว 87 จังหวัดกลาง กรุงเทพฯ 10310
โทร: 0 2932 2596-7 โทรสาร: 0 2932 2598

บทความในนิตยสารนี้ เป็นความคิดเห็นของผู้เขียน
ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (ศ.ศ.ป.) ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป อนึ่งบทความและภาพในนิตยสารนี้
สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมายไทย การจะนำไปเผยแพร่
ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร

SACICT Living Thai is a bi-monthly magazine
published by the SUPPORT Arts and Crafts
International Centre of Thailand (Public Organization).
59 Moo 4, Chang-Yai Sub-District, Bangsai,
Ayutthaya Province 13290, Thailand
Tel: +66 (0) 35 367 054-56, +66 (0) 35 367 077-81,
Fax: +66 (0) 35 367 050-1
Website: www.sacict.net

Design and production: Feature Co., Ltd.

23/18 Soi Ruamrudee, Ploenchit,
Pathumwan, Bangkok 10330, Thailand
Tel: +66 (0) 2254 6898-9, Fax: +66 (0) 2650 7738.
For advertisement placements, contact
Payong Kungwansurah, Tel: +66 (0) 2254 6898-9.

Print: Artisans Co., Ltd.

248 Soi Lardprao 87, Wangthonglang, Bangkok 10310.
Tel: +66 (0) 2932 2596-7, Fax: +66 (0) 2932 2598.

Opinions in Living Thai are the writers' and not necessarily endorsed by SACICT. No part of this magazine may be reproduced without written permission.

EDITOR'S NOTE

เมษายน เป็นอีกหนึ่งเดือนในรอบปีที่ประชาชนชาวไทยถือว่ามีความสำคัญยิ่ง... วันที่ 2 เมษายน เป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และ "วันอนุรักษ์มรดกไทย" วันที่ 6 เมษายน คือวันจักรีที่เราพร้อมกันน้อมเกล้าฯถวายสักการะและเทิดพระเกียรติองค์ปฐมบรมชนกและพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี นอกจากนั้นยังมีเทศกาลสงกรานต์และปีใหม่ไทยที่เฉลิมฉลองกันตั้งแต่วันที่ 12-14 เมษายน ซึ่งคนส่วนใหญ่จะไปเยี่ยมเยียนคารวะและขอพรผู้ใหญ่ทำบุญร่วมกันเพื่อเป็นสิริมงคล หรือชวนกันไปท่องเที่ยวรับลมร้อน

SACICT Living Thai ฉบับนี้ จึงคัดสรรเรื่องราวที่น่าสนใจ ทั้งสาระความรู้ สีสันแห่งวัฒนธรรมและประเพณีไทย ตลอดจนนำท่านไปชมความงดงามของศิลปหัตถกรรมไทยที่ยังคงสืบทอดรักษาไว้ให้ท่านได้ชื่นชม

ใน Main Story เราจะนำท่านไปทำความรู้จักกับ "ร้านภูฟ้า" โครงการที่ถือกำเนิดขึ้นตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ และได้มุ่งมั่นในพันธกิจเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในถิ่นทุรกันดารมาเป็นเวลาถึง 10 ปีในวันนี้ ส่วนในคอลัมน์ "Interview" จะได้พบกับ นาย การุณ กิตติสถาพร ประธานกรรมการบริหารศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (ศ.ศ.ป.) ที่มาเล่าถึงแนวทางการพัฒนา ศ.ศ.ป. สู่ความสำเร็จในอนาคต นอกจากนี้ยังมีเรื่องสอยๆงามๆ ของศิลปะประดิษฐ์ดอกไม้ไทยสำหรับเทศกาลงานบุญ การเยี่ยมชมกลุ่มหัตถกรรมว่าวไทย พร้อมทั้งการนำชมผลงานประติมากรรมและภาพเขียนของช่างศิลปาชีพและอื่นๆ ที่ล้วนเปิดโอกาสให้ท่านได้สัมผัสความตั้งใจจริงของช่างหัตถศิลป์ไทยในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อให้เป็นมรดกทางศิลปะของชาติ

ขอให้เพลิดเพลินกับการอ่าน และมีความสุขกับการเฉลิมฉลองปีใหม่ของไทย

April is an auspicious time of the year for Thai people. April 2 is the day when the entire nation joins in celebrating the Birthday of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn and the Thai Heritage Conservation Day. April 6 is, meanwhile, Chakri Day when we pay homage to the Royal Founding Father and all the Monarchs of the Chakri Dynasty. From April 12-14, we revel in the water-splashing fun of Songkran Festival, the Thai New Year, as well as the National Family Day.

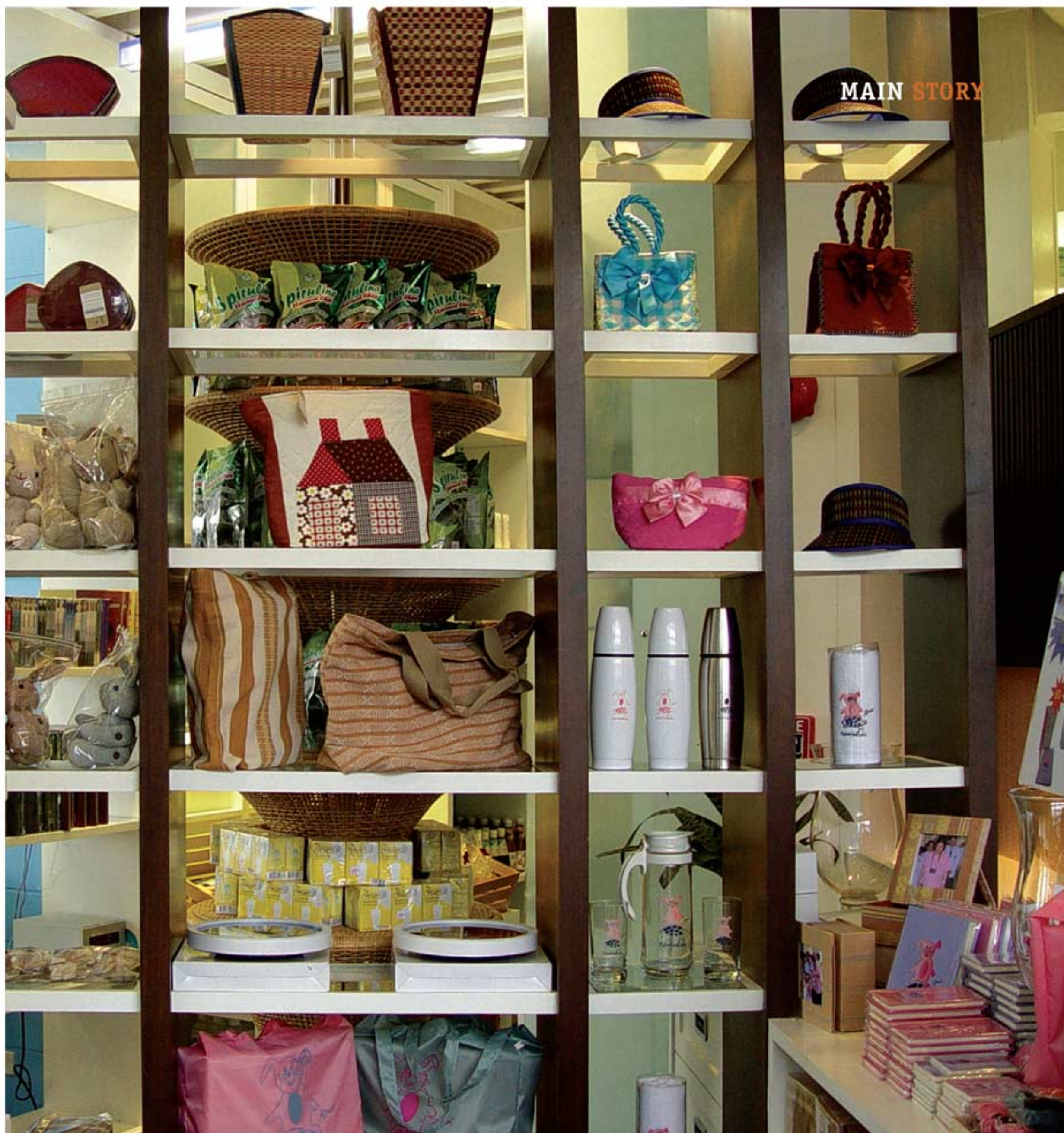
SACICT Living Thai is once again leading you on a pictorial journey to witness the beauty of Thai culture, traditional and artistic crafts.

Our Main Story introduces to you the "Phufa Shop", a Royally-initiated project which has for the past decade been operating for the benefit of underserved Thais in remote communities.

In "Interview", our guest is none other than the President of SACICT's Executive Board, Mr Karun Kittisataporn, who shares with us his vision and the future direction for the success of the organization.

Much more reading pleasure is offered in the articles about Thai kites as well as sculptures and paintings, all reflecting the passion and painstaking effort of Thai artisans who are committed to continuing the artistic traditions for generations to come.

Pleasant perusings and Happy Thai New Year to all...



"ร้านภูฟ้า"... พรจากฟ้า สู่พสกนิกรในแดนกันดาร

เรื่อง จุฑานันท์ บุญทราหาญ ภาพ จรวย วงศ์เหลืออง



ผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ
จากฝีมือชาว “ปากะญอ”
ในเชียงใหม่และตาก
Natural dyed, hand-woven
fabrics from the hands of
“Pagakayaw” tribal people of
Omkoi District, Chiang Mai,
and some remote parts of
Tak Province.

“ผ้าฝ้าย” ผืนนั้นทอขึ้นด้วยฝีมือ
ชาวบ้านธรรมดาๆ ทว่าเต็มไปด้วย
ความตั้งใจ ด้ายแต่ละเส้นที่ถักทอขึ้น
จนเป็นผ้าแต่ละผืนคือความหวัง คือ
อนาคต และกำลังใจที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป
ในวันข้างหน้า...

ผ้าทอลวดลายงดงามประณีตตาม
ลักษณะของวัฒนธรรมและภูมิปัญญา
ท้องถิ่นเหล่านี้มีที่มาจากชุมชนชนบท
ห่างไกลความเจริญ ยากที่คนทั่วไปจะมี
โอกาสได้ชื่นชม แต่ด้วยพระกรุณาธิคุณ
ของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารีที่ทรงห่วงใยคุณภาพ
ชีวิตของประชาชนในเขตทุรกันดาร
ทำให้ผืนผ้าที่สร้างสรรค์ขึ้นด้วยเวลา
นับแรมเดือนได้มีโอกาสมาอวดโฉมแก่
สายตาชาวโลก ภายใต้การส่งเสริม
และการสนับสนุนของ “ร้านภูฟ้า”

ในปี พ.ศ. 2523 สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ ทรงมีพระราชดำริให้
ดำเนินโครงการพัฒนาเพื่อช่วยเหลือ
และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
ผู้ด้อยโอกาสที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น
ทุรกันดาร โดยทรงเริ่มต้นด้วยโครงการ
พัฒนาเด็กและเยาวชน ต่อมาเมื่อทรง
เล็งเห็นว่าการพัฒนาเด็กและเยาวชน
เพียงกลุ่มเดียวนั้นยากที่จะก่อให้เกิดการ
พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
อย่างมั่นคงยั่งยืน จึงทรงริเริ่มโครงการ
สนับสนุนครอบครัวของเด็กและเยาวชน
ให้มีอาชีพ มีรายได้เพียงพอที่จะเลี้ยงดู
บุตรหลานในครอบครัว ในปี พ.ศ. 2538
ภายใต้ชื่อ “โครงการส่งเสริมอาชีพ ตาม
พระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี”

ในโครงการส่งเสริมอาชีพสำหรับ



ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกทำจาก
ผ้าฝ้ายปักกะญอ
Souvenirs made of "Payakayaw"
natural-dyed, hand-woven cotton.



เสื้อโปโล คอลเลคชั่น "โชคดีปีเถาะ อายุยืน รุ่งเรืองมั่นคง"
ปักลายภาพวาดฝีพระหัตถ์ "กระต่ายเต่า"
Polo shirts from "Year of the Rabbit" collection feature
HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn's drawings.

ประชาชนในถิ่นทุรกันดารนี้ สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ร่วมมือกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุนการพัฒนาทักษะฝีมือของชาวบ้าน รวมไปถึงการจัดกิจกรรมให้คำแนะนำ จัดฝึกอบรม ให้ความรู้เรื่องการบริหารจัดการกลุ่ม และการเงิน การบัญชี พร้อมทั้งมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพและกองทุนหมุนเวียนเพื่อประกอบอาชีพ โดยผลิตภัณฑ์ที่จัดทำขึ้นจะเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นหลักเพื่ออนุรักษ์ไว้ไม่ให้สูญหาย อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มมูลค่าวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่น ทำให้ประชาชนในชนบทห่างไกลซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่มีฐานะยากจนได้มีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

หลังจากดำเนินการมาได้ระยะหนึ่ง ทรงตระหนักว่าชาวบ้านเริ่มมีความสามารถในการผลิตสินค้าได้อย่างมีคุณภาพ แต่ยังคงขาดช่องทางทางการตลาด จึงทรงมีรับสั่งให้สำนักงานโครงการฯ รับซื้อผลิตภัณฑ์จากชาวบ้านไว้และนำมาจำหน่ายในงานกาชาดเป็นประจำทุกปี แต่ก็ยังไม่สามารถระบายสินค้าได้อย่างต่อเนื่องและเพียงพอ

ต่อมาในปีพ.ศ. 2544 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งร้านขึ้นภายใต้กองทุนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร (กพด.) และพระราชทานนามว่า "ร้านภูฟ้า" โดยใช้สัญลักษณ์ "ภูฟ้า" เป็นเครื่องหมายการค้าสำหรับผลิตภัณฑ์ในโครงการส่งเสริมอาชีพ ซึ่งนับเป็นการสร้างวงจรการผลิตและการตลาดอย่างสมบูรณ์ตามมาตรฐานสากล จากการผลิตของชาวบ้านในถิ่นทุรกันดารสู่กระบวนการทางการตลาดไปยังลูกค้าในส่วนต่างๆ ของประเทศ โดยเฉพาะลูกค้าในเมือง พร้อมทั้งมีการจัดการคลังสินค้าที่เหมาะสมและมีแหล่งจำหน่ายประจำที่ยั่งยืนถาวร โดยมี



ผลิตภัณฑ์ของขวัญของที่ระลึก
จากคอลเลกชัน “โชคดีปีเถาะ
อายุยืน รุ่งเรืองมั่นคง” พิมพ์ลาย
ภาพวาดฝีพระหัตถ์ “กระต่ายขี่เต่า”
“Rabbit Riding Turtle”,
HRH Princess Maha Chaki
Sirindhorn's illustration,
beautifies Phufa Shop's
“Year of the Rabbit”
souvenir collection.

การดำเนินงานอย่างยั่งยืนของร้าน
จึงทรงพระเมตตาพระราชทานภาพวาด
ฝีพระหัตถ์ให้แก่ร้านภูฟ้า เพื่อนำไป
พัฒนาเป็นสินค้าคอลเลกชันพิเศษ
จนได้รับความนิยมอย่างสูง ช่วยให้
ร้านภูฟ้าสามารถดำเนินงานตาม
วัตถุประสงค์ได้อย่างต่อเนื่อง และมี
รายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายกลับไป
พัฒนาชุมชนในถิ่นทุรกันดารต่อไป

ในปีพ.ศ. 2552 เมื่อร้านภูฟ้าได้
ดำเนินการมาครบ 8 ปี คณะกรรมการ
ได้ขอพระราชทานพระราชนุญาตเชิญ
ภาพวาดฝีพระหัตถ์ “ช้างภูฟ้า” พร้อม
พระราชทาน “ก้าวไปข้างหน้า ภูฟ้า
ครบแปดปี” มาจัดทำเป็นคอลเลกชัน
“แปดปีภูฟ้า” ประกอบด้วย เสื้อยืดโปโล
สีม่วง สีฟ้า และสีเนืออมเทา ปักภาพ
วาดฝีพระหัตถ์ รวมทั้งเสื้อยืดที่เชิ้ต
พิมพ์ภาพวาดฝีพระหัตถ์ สีฟ้าและสีขาว
ในปีเดียวกันนั้น ยังได้พระราชทาน
ภาพวาดฝีพระหัตถ์ “ฉลูจับมัจฉา”
รูปวัวจับปลา เพื่อจัดทำผลิตภัณฑ์และ
ของขวัญที่ระลึกต่างๆ คำว่าปลา ในภาษาจีน
มีเสียงพ้องกับคำว่า เหลือ มีเหลือ
จึงนิยมนำรูปปลามาใช้เป็นสัญลักษณ์
อวยพรว่า ให้มีเหลือกิน เหลือใช้
ภาพวาดฝีพระหัตถ์ ในปีฉลู 2552 จึงให้
ความหมาย เป็นการพระราชทานพรว่า
ปีฉลูนี้ ให้มีเหลือกิน เหลือใช้

สำหรับปีที่ผ่านมา ร้านภูฟ้า
ได้รับพระราชทานภาพฝีพระหัตถ์มา
จัดทำผลิตภัณฑ์พิเศษในหลายโอกาส
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการร่วม
เฉลิมฉลอง 60 ปีแห่งวันราชาภิเษก
สมรส 28 เมษายน พ.ศ. 2553 ซึ่ง
ร้านภูฟ้าได้ร่วมใจถวายพระพรโดย

คณะผู้บริหารงานที่ทรงพระกรุณาแต่งตั้ง
เข้ามาดูแลการดำเนินงาน

ผลิตภัณฑ์ภายในร้านภูฟ้า ล้วนเป็น
ผลงานของชาวบ้านกลุ่มอาชีพใน
โครงการส่งเสริมอาชีพ ที่กระจาย
อยู่ในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ
ทั้งผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ซึ่งมาจากกลุ่ม
ผลิตภัณฑ์ผ้ากะเหรี่ยงย้อมสีธรรมชาติ
และกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ผลิตภัณฑ์
เครื่องจักสาน แกะสลักและวัสดุจาก
ธรรมชาติ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่ม
ผลิตภัณฑ์ไม้กวาด ผลิตภัณฑ์จักสาน
และกลุ่มผลิตภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติ

นอกจากนี้ ยังมีผลิตภัณฑ์แปรรูป
จากผ้าไหม ผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเสื้อผ้า
ผลิตภัณฑ์ปักและตกแต่งผ้า ที่ประกอบ
ด้วยกลุ่มผ้าปัก และกลุ่มผลิตภัณฑ์บาติก
และยังมีผลผลิตทางการเกษตรอีกด้วย

ร้านภูฟ้า ดำเนินงานจัดจำหน่าย
สินค้าในลักษณะธุรกิจขายปลีก โดยมี
ระบบการจัดการสินค้าคงคลัง ระบบ
การขาย การตลาด การผลิต และระบบ
การบริหารงานที่ทันสมัย เจกเช่นเดียวกับ
กับธุรกิจขายปลีกชั้นนำทั่วไป แต่ด้วย
ทรงเกรงว่าข้อจำกัดในการผลิตของ
ชาวบ้านในโครงการฯ อาจส่งผลถึง

เชิงภาพที่ทรงวาดเป็นสัญลักษณ์
แห่งปณิษย์ตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ “ปีเถาะ” และ
ปณิษย์ตรของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ คือ “ปีวอก” มาจัดทำ
เสื้อโปโลสีชมพูพันธุ์ทิพย์และสีชมพู
กลีบบัว ในช่วงเทศกาลตรุษจีนก็ได้รับ
พระราชทานพระราชานุญาตให้เชิงภาพ
วาดฝีพระหัตถ์มาจัดทำเป็นเสื้อที่ระลึก
ในเทศกาลอันเป็นมงคลนี้ โดยเป็นภาพ
“เสื้อจับคางคาว” พร้อมพระนามาภิไธย
“สิรินธร” ด้วยอักษรภาษาไทย
และภาษาจีน ส่วนด้านบนเป็นพร
พระราชทานภาษาจีน คำว่า “ฮก”
มีความหมายว่า โชค ลาภ วาสนา
เพื่ออวยพรให้มี โชคดี มีวาสนา

ปี 2553 ยังเป็นปีมงคลสำหรับ
ร้านภูฟ้าเนื่องจากเป็นวาระครบรอบ 9 ปี
แห่งการดำเนินงาน จึงได้รับพระราชทาน
พระราชานุญาตให้เชิงภาพวาดฝีพระหัตถ์
รูปช้าง มาจัดทำเป็นเสื้อยืดโปโล
คอลเลกชันพิเศษ “เก้าปีภูฟ้า” ทั้งดงาม
ในทั้ง 3 สี คือ ม่วงเข้ม เขียวขี้ม้า และ

สีครีมขลิบล้ม โดยปักภาพวาดฝีพระหัตถ์
รูปช้างสีส้มสดใส

ล่าสุด ในปีนี้ ร้านภูฟ้า เริ่มศักราช
ใหม่ด้วยการแนะนำคอลเลกชันใหม่
“โชคดีปีเถาะ อายุยืน รุ่งเรืองมั่นคง”
หลังจากได้ขอพระราชทานภาพวาด
ฝีพระหัตถ์ “กระต่ายขี้เต่า” มาจัดทำ
เป็นผลิตภัณฑ์ที่ระลึกปณิษย์ตรใหม่
ตามความเชื่อของคนไทยที่ว่า เต่าเป็น
สัญลักษณ์ของความหนักแน่น มั่นคง
ยั่งยืน และหมายถึงความถึงอายุที่ยืนยาว
ในปีเถาะ 2554 นี้วาดภาพกระต่ายขี้เต่า
จึงเป็นดังคำอวยพรให้ทุกคนมีสุขภาพ
แข็งแรง อายุยืน มีความเจริญรุ่งเรือง
วัฒนาสถาพร

จวบจนวันนี้ คือ 10 ปีที่ร้านภูฟ้า
ได้ยืนหยัดอย่างมั่นคงดังภูผา และ
ขยายสาขาเพิ่มขึ้นทั้งในกรุงเทพฯ
และต่างจังหวัดกลายเป็นเส้นเลือดใหญ่
ช่วยเหลือเลี้ยงให้ราษฎรมีความเป็นอยู่
ที่ดีขึ้น...และก็เป็นอีกหนึ่งหยดหยาดแห่ง
น้ำพระราชหฤทัยที่ไหลจากฟ้ามาชะโลมใจ
พสกนิกรในดินทุรกันดารทั่วไทย ☸



กระเป๋าผ้าฝ้ายทอมือ
ย้อมสีธรรมชาติ
Hand-woven
all-purpose bag.



นิทานพระราชนิพนธ์
ในลายพระหัตถ์ประกอบ
ภาพวาดฝีพระหัตถ์
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
พระราชทานให้ร้านภูฟ้า
จัดพิมพ์และจำหน่าย
Children's books,
written and illustrated
by HRH Princess
Maha Chakri Sirindhorn,
were printed
by Royal Courtesy.

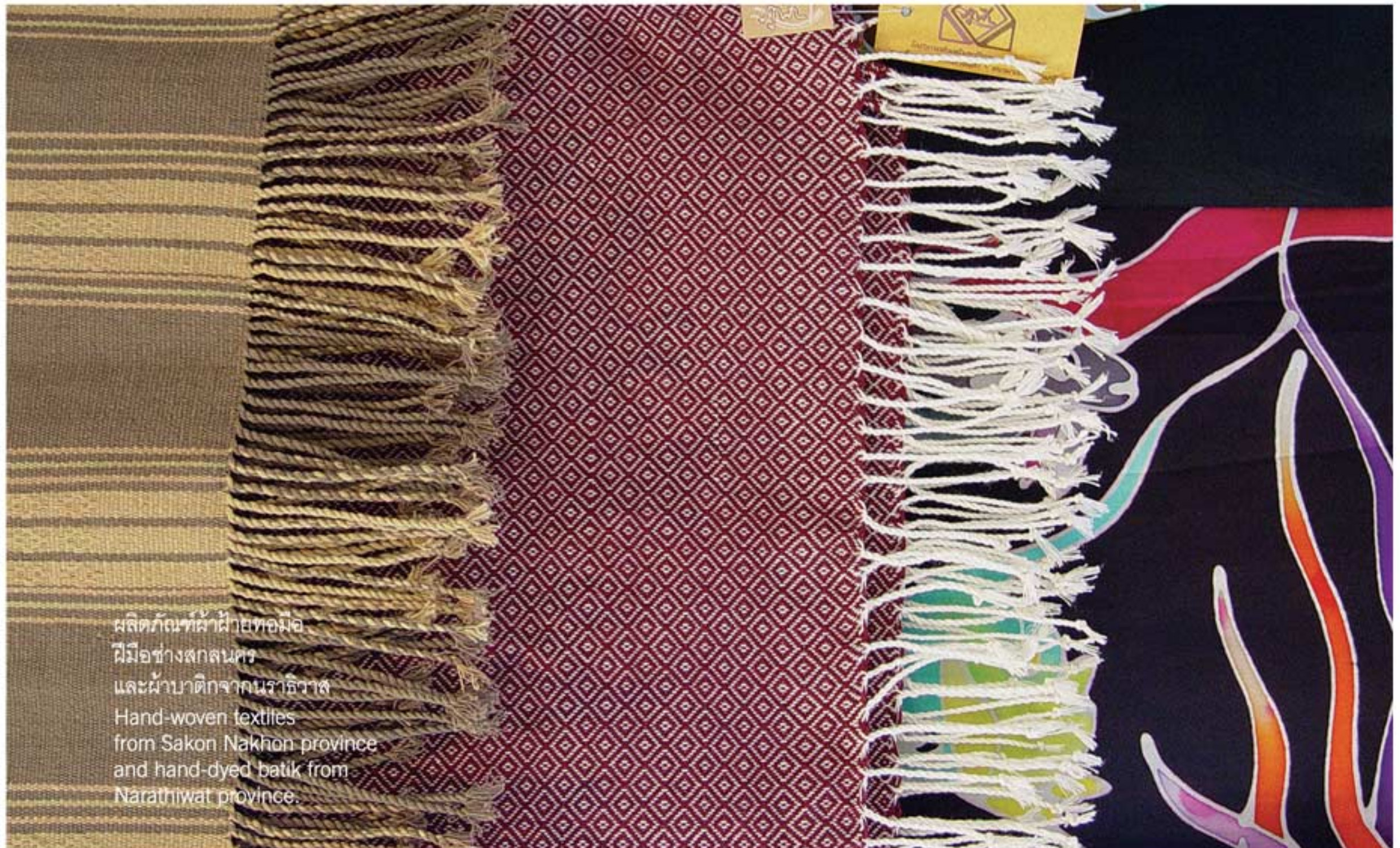
MAIN STORY

Phufa: A Royal Blessing for Underserved Rural Villagers

Words **Juthanant Boontraharn** Photography **Jaruay Wongluang**

THE COTTON TEXTILE from the handlooms of rural villagers is the fruit of painstaking hours of a labour of love. It also speaks of hope, of the future, and of the willpower of those underserved families in remote parts of Thailand.

These fabrics with motifs and patterns reflecting local weaving heritage would have remained unknown to the outside world if not for the royal initiative of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn. With the Princess's strong intention to elevate the quality of life of people in remote areas, the "Phufa Shop" was established as a marketing outlet for handmade community products which feature not only the unique beauty of Thai hand-woven textiles, but also the stories of the rich local culture and folk wisdom.



ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ
ฝีมือช่างสกุลนคร
และผ้าบาติกจากนราธิวาส
Hand-woven textiles
from Sakon Nakhon province
and hand-dyed batik from
Narathiwat province.

In 1980, Princess Sirindhorn graciously introduced her development projects to help the underprivileged across Thailand. In the initial stage, she worked conscientiously on children and youth development, but soon recognised that such a project alone could not bring sustainable improvement to the people's livelihood. She then sought to support the families of these youngsters, finding a way for them to earn sufficient income to raise their families, particularly in providing food and education for the young.

Subsequently in 1995, the "Occupational Development Project under the Initiation of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn" was founded for the benefit of people in remote communities. The Princess's Royal Project Office has worked hand in hand with public and private agencies to assist villagers in the development of their potential in order to secure jobs or supplementary work based on local wisdom. Occupational groups were set up to provide training and workshops on management skills, finance and accounting, along with equipment and funds. After several years of operation, Her Royal Highness directed the Office to buy products from the villagers, which were then sold to the public at the annual Red Cross Fair in Bangkok.

Later in 2001, she graciously set up the Phufa Shop under the wing of the Development Project of Children and Youth in Remote Areas of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn, to support the distribution of these community products. The shop helps complete the cycle of development process, from training and production to distribution of goods to end-users.



ผลิตภัณฑ์จักสานกกและกกผสมผ้าฝ้าย

Colourful products with sedge mat and cloth as main materials.



หลากหลายผลิตภัณฑ์
ของภูฟ้า

A mix-match of batik
and woven fabrics.



In this vein, it provides a proper inventory system and a regular sales point under the supervision of a committee set up by the Princess herself.

Products at Phufa Shop are segmented into various categories, namely, cotton fabrics and products including natural-dyed Karen fabrics and hand-woven fabrics; wickerwork, wood carving and natural products; agricultural products; silk and silk products; sewn products; embroidered fabrics and batik.

In line with its policy to allocate net earnings to the villagers, Phufa Shop maintains an efficient inventory system and professional management to ensure delivery of top quality products and services for every customer.

On the 8th anniversary in 2009, Princess Sirindhorn graciously bestowed upon Phufa Shop her drawings and gave her royal consent for the shop to develop products from the drawings for a special collection called “8 Years of Phufa”. The collection includes polo shirts and T-shirts, embroidered and imprinted with the drawings of “Phufa Elephant” character which comes in a choice of purple, blue, beige-grey and white. The Princess’s drawing of “The Ox Catching the Fish” was featured in its Chinese New Year collection in the same year. The word “fish” in Chinese is a pun on the word for “prosperity”, therefore, “The Ox Catching the Fish” products bespoke of prosperity in the Year of the Ox 2009.

Last year saw Phufa Shop come up with several special collections, each being graced by the caricatures personally created for the purpose by Her Royal Highness. On the auspicious occasion of the 60th Wedding Anniversary of Their Majesties the King and Queen on April 28, 2010, Phufa Shop introduced a new collection of polo shirts, in orchid pink and light pink shades, embroidered with the Princess’s illustration of “The Year of the Rabbit” and “The Year of the Monkey” which are the zodiac signs of His and Her Majesty, respectively.

Phufa Shop also marked the 2010 Chinese New Year of the Tiger with a special collection of polo shirts embroidered with the



หลากหลายผลิตภัณฑ์
สกรีนภาพวาดฝีพระหัตถ์
“กระต่ายขี่เต่า”
A variety of products
in the “Rabbit Riding Turtle”
souvenir collection.

ผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว
จากนราธิวาส
Coconut shell products
from Narathiwat province.



Princess’s illustration of “Tiger Catching Bat” along with the Chinese word “hok” which is a symbol of luck, prosperity and good fortune. Adorning the graphics was the Royal Signature “Sirindhorn”.

And to celebrate its 9th anniversary in 2010, Phufa Shop introduced a special collection of “9 Years of Phufa” polo shirts embroidered with the Princess’s drawing of an elephant, available in three gorgeous colours of dark violet, olive and beige-orange.

This year being Year of the Rabbit, Phufa has unveiled its newest collection of “Live Long and Prosper in the Lucky Year of the Rabbit” products, which incorporate the Princess’s drawing of “Rabbit Riding Turtle”. According to Thai belief, turtle is

the symbol of stability, security, sustainability and longevity; so this collection is truly a royal blessing for long and prosperous living for all Thais in the lucky Year of the Rabbit.

Firmly stepping into its 10th year of operations this year, Phufa Shop is steadfast in its mission to continuously help and support the underserved. Just as the tributaries of a river nurturing arid land, Phufa Shop is branching out both around Bangkok and the provinces to help expand opportunities for community products from our rural folk and enrich their quality of life. ☸

ขอขอบคุณ : ร้านภูฟ้า สุขุมวิท ซอย 7
Special thanks to Phufa Shop at Sukhumvit Soi 7

เรื่อง จุฑารัตน์ ทองเปี่ยม
ภาพ วริศ ภู่อุจจิต

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ:
สืบสานงานหัตถศิลป์ไทย
จากรากหญ้าสู่สากล

ท่ามกลางกระแสอันเชี่ยวกรากของโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงโดยสิ้นเชิง ในวิถีสังคมและการดำเนินชีวิตของผู้คน พันธกิจของศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ ในการส่งเสริมช่างหัตถศิลป์และงานหัตถศิลป์ไทยให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการสืบสานสืบทอดอย่างยั่งยืนจึงเรียกได้ว่าเป็นความท้าทายที่ยิ่งใหญ่ และเป็นภารกิจ ซึ่งวันนี้หนักอึ้งอยู่บนบ่าของสุภาพบุรุษชื่อ การุณ กิตติสถาพร

“เป็นเวลาหลายสิบปีมาแล้วที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรง ริเริ่มโครงการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือชาวบ้านในชนบท ทำให้พวกเขาสามารถผลิตและ พัฒนาหัตถกรรมพื้นบ้านจนขายได้อย่างเป็นระบบ กระทั่งมาถึงจุดที่ต้องคิดต่อว่าทำอย่างไร ให้ช่างชาวบ้านและงานศิลปหัตถกรรมไทยเหล่านั้นคงอยู่อย่างยั่งยืน และประสบความสำเร็จ ยิ่งขึ้นในระดับสากล นั่นจึงเป็นที่มาของ ศ.ศ.ป.” คุณการุณ กิตติสถาพร ประธานกรรมการ บริหารศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (ศ.ศ.ป.) เล่าถึงแนวคิดพื้นฐานที่กลายเป็นกรอบ กำหนดทิศทางและนโยบายขององค์กรที่ดูแลรับผิดชอบอยู่ในปัจจุบัน

นับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2519 เป็นต้นมา มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถได้ดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมให้งานศิลปหัตถกรรมไทยโดยช่างฝีมือ ชาวไทย เป็นที่รู้จักและกล่าวขานทั้งในและต่างประเทศ ความวิจิตรงดงามของงานแต่ละชิ้น ที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์และฝีมือเชิงช่างซึ่งแฝงอยู่ในสายเลือดของคนไทยแทบทุกคน ได้สร้างความประทับใจให้กับผู้คนทุกเพศ ทุกวัย ทุกชาติ ทุกภาษา และความรู้สึกแรกนั้น มักยิ่งทิวจนเปี่ยมล้นเมื่อเป็นที่ประจักษ์ว่าชิ้นงานอลังการนำพิศวงเหล่านั้นแท้จริงแล้ว สร้างสรรค์ขึ้นโดยสองมืออันหยาบกร้านของเกษตรกรไทยยามว่างเว้นจากการทำงาน ในเรือกสวนไร่ นา ตามปรัชญาพื้นฐานของโครงการฯ ที่มุ่งช่วยเหลือประชากรผู้ยากไร้ ให้มีรายได้เสริมและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ต่อมา ในปี พ.ศ. 2546 จึงได้มีการจัดตั้ง ศ.ศ.ป. ขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้ง ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) โดยให้อยู่ในการกำกับดูแล ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และบริหารงานภายใต้กรอบนโยบายการบริหาร ของคณะที่ปรึกษาพิเศษ ซึ่งมี ฯพณฯ องคมนตรี นายธนาธิบดิ์ กรรวิเชียร เป็นประธาน และคณะกรรมการบริหาร ซึ่งคุณการุณ อดีตปลัดกระทรวงพาณิชย์ดำรงตำแหน่งประธาน ในปัจจุบัน

“วัตถุประสงค์ขององค์กรชัดเจน ตามมาตรา 7 ของพระราชกฤษฎีกาฯ คือ การส่งเสริม สนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพผสมผสาน เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ตามโครงการส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และส่งเสริม สนับสนุนด้านการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ดังกล่าวทั้งในและต่างประเทศ ทั้งนี้ โดย ศ.ศ.ป.ได้ยึดมั่น ตามแนวคิดดั้งเดิมของโครงการศิลปาชีพ แต่จะมุ่งดูแลเรื่องการตลาดมากขึ้น โดยเราเน้น การส่งเสริมวิถีไทยในภาพรวมมากกว่าที่จะเน้นขายของให้ได้มาก” คุณการุณอธิบาย

คุณการุณยอมรับว่าคนส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการทำงาน ของศ.ศ.ป. ทั้งนี้ เนื่องจากที่ผ่านมายังมีทิศทางไม่ค่อยชัดเจน และจากการที่ต้องอาศัยบุคลากร และทักษะความชำนาญการด้านการค้า การตลาดจากกระทรวงพาณิชย์ รวมถึงรูปแบบ และ แนวการปฏิบัติงานที่ผ่านมามักเน้นไปในเชิงการค้าและการแข่งขันเพื่อการส่งออก จึงทำให้ เข้าใจกันไปว่า ศ.ศ.ป.เป็นส่วนหนึ่งของกระทรวงฯ “และก็ไม่ใช่ว่าเรื่องผิดปกติที่จะเข้าใจกันไป เช่นนั้น เนื่องจาก ศ.ศ.ป. ก็มีบทบาทคล้ายๆ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ เช่น ทำอย่างไรให้ส่งออก ได้มากขึ้น ทำอย่างไรจึงจะขายได้มากขึ้น หรือทำอย่างไรจึงจะแข่งขันกับสินค้าของเพื่อนบ้านได้”

คุณการุณระบุว่า หากพิจารณาตามข้อความในพระราชกฤษฎีกา ศ.ศ.ป. ไม่ใช่ผู้ผลิต หรือผู้ค้า แต่มีบทบาทส่งเสริมการสร้างผลิตภัณฑ์ที่ครอบคลุมกระบวนการทั้งหมด รวมถึง การออกแบบ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การเพิ่มมูลค่า การตลาด การจำหน่าย การยกฐานะ ความเป็นอยู่ของช่างชาวบ้านผู้ผลิตและสร้างความยั่งยืนแก่อาชีพให้เขาเหล่านั้น ตลอดจน การสนับสนุนด้านการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

“

วัตถุประสงค์
ขององค์กรชัดเจน
ตามมาตรา 7 ของ
พระราชกฤษฎีกาฯ คือ
การส่งเสริม สนับสนุน
ให้มีการประกอบ
อาชีพผสมผสาน
เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์
ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน
ตามโครงการส่งเสริม
ศิลปาชีพในสมเด็จพระ
นางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ
และส่งเสริมสนับสนุน
ด้านการตลาดสำหรับ
ผลิตภัณฑ์ดังกล่าว
ทั้งในและต่างประเทศ
ทั้งนี้ โดย ศ.ศ.ป.
ได้ยึดมั่นตามแนวคิด
ดั้งเดิมของโครงการ
ศิลปาชีพ แต่จะ
มุ่งดูแลเรื่องการตลาด
มากขึ้น โดยเราเน้น
การส่งเสริมวิถีไทย
ในภาพรวมมากกว่า
ที่จะเน้นขายของ
ให้ได้มาก

”

ทัศนียภาพและสถาปัตยกรรมอันงดงามของ ศ.ศ.ป.
The stunning Thai architecture of the SACICT
headquarters.



“เมื่อคุณวัตถุประสงค์ที่ตั้งขึ้นมา
กรอบความคิด และนโยบายต้องเริ่ม
จากตรงนี้ จากปรัชญาพื้นฐาน
ซึ่งไม่ใช่เรื่องของกระทรวงพาณิชย์
กระทรวงอุตสาหกรรมหรือกระทรวงใด
กระทรวงหนึ่ง แต่ต้องเชื่อมโยงและ
อาศัยการทำงานของหลายๆ ฝ่าย”

อย่างไรก็ตาม ประธานกรรมการ
บริหาร ศ.ศ.ป. ยอมรับว่าการดำเนินตาม
กรอบปรัชญาพื้นฐานที่มุ่งหวังให้ผู้ผลิต
สร้างผลงานยามว่างเป็นอาชีพเสริม
ค่อนข้างสวนทางกับเป้าหมายที่ต้องการ
ให้ผลงานหัตถศิลป์ไทยก้าวไปไกล
โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นสินค้าที่ยอมรับ
อย่างกว้างขวางในตลาดโลก

“ถ้าจะรอให้ชาวบ้านว่างแล้วผลิต
หรือผลิตจำนวนน้อยๆ เพียงไม่กี่ชิ้น
การทำการตลาดก็เป็นเรื่องยาก
โดยเฉพาะถ้าส่งไปขายต่างประเทศตาม
บริษัทห้างร้านใหญ่ที่มีสาขาเป็นร้อยแห่ง
และยังมีเรื่องของมาตรฐานและคุณภาพ
ของผลงาน การส่งเสริมด้านการตลาด
จึงเป็นโจทย์ที่ยากมากๆ แต่คนทั่วไป

อาจคิดว่าง่าย” คุณการุณกล่าวถึงความ
ซับซ้อนและความพยายามในการกำหนด
ยุทธศาสตร์และทิศทางขององค์กร

ในที่สุดเมื่อปี พ.ศ. 2551
ศ.ศ.ป. ก็ได้ริเริ่มแผนยุทธศาสตร์ 4 ปี
(พ.ศ.2552-2555) ซึ่งแบ่งออกเป็น
3 ระยะ คือ

ยุทธศาสตร์ระยะที่ 1 เริ่มตั้งแต่
ปี 2552 มุ่งพัฒนาตัวผลิตภัณฑ์
ในเชิงคุณภาพ มาตรฐาน และปริมาณ
จัดกิจกรรมด้านการตลาดให้กว้างขวาง
พัฒนาทักษะช่างฝีมือให้มีมาตรฐานและ
คุณภาพ ฝึกอบรมช่างฝีมือ ตลอดจน
พัฒนาองค์ความรู้ด้านศิลปหัตถกรรม
ไทยให้ยั่งยืน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้าง
ต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ
สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

“การพัฒนาองค์ความรู้ให้ยั่งยืน
เป็นหน้าที่สำคัญยิ่งของศ.ศ.ป. ที่จะทำให้
ศิลปหัตถกรรมไทยไม่สูญหายและพัฒนา
ต่อไปได้เรื่อยๆ ซึ่งนิตยสาร Living Thai
ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยทำหน้าที่นี้”

คุณการุณกล่าว

ยุทธศาสตร์ระยะที่ 2 ช่วงปี
2553-2554 เป็นการต่อยอดจาก
ระยะแรก โดยพัฒนาผู้ประกอบการ
และตลาดการค้าทั้งในและต่างประเทศ
ขยายจุดแสดงและจำหน่ายสินค้าทั้งใน
และต่างประเทศ เป้าหมายเพื่อนำเสนอ
และจำหน่ายงานหัตถศิลป์ไทยสู่ตลาดโลก
ภายใต้โครงการ Global SACICT
ตามแนวคิด “ตลาดนำการผลิต”

“ขั้นนี้มีการเพิ่มแนวคิดการสร้าง
มูลค่าเพิ่มเข้ามาช่วยทั้งในการออกแบบ
ผลิตภัณฑ์และขยายช่องทางการตลาดด้วย
สุดท้ายคือทำอย่างไรจะช่วยให้ชาวบ้าน
มีสิทธิได้ผลตอบแทนจากมูลค่าเพิ่มนั้น
หรือสามารถขยับขึ้นมาตาม Value Chain
ได้” คุณการุณกล่าวพร้อมเปิดเผยว่า
ในระยะนี้ได้มีการจัดทำผลิตภัณฑ์ต้นแบบ
ที่ได้รับการสร้างมูลค่าเพิ่มจำนวน 60 แบบ
ที่สามารถนำไปขยายผลเชิงพาณิชย์
ได้ทั้งหมด รวมทั้งมีการจัดมาตรฐาน
ผลิตภัณฑ์ของ ศ.ศ.ป. เพื่อยกระดับ
มาตรฐานการผลิตงานศิลปหัตถกรรม
มีการจัดทำทะเบียนช่างแล้วเสร็จ



200 ราย และสามารถยกระดับความรู้ ความชำนาญ และศักยภาพของช่าง ศิลปหัตถกรรมได้ 405 ราย

ในขณะเดียวกัน ได้มีการสร้าง รวบรวม และเผยแพร่องค์ความรู้ งาน ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านผ่านสื่อหลากหลาย เช่น หนังสือ นิทรรศการ อินเทอร์เน็ต ทางเว็บไซต์ www.sacict.net ที่รวบรวม องค์ความรู้ต่างๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับ หัวโขน ผ้าพื้นบ้าน ประวัติศาสตร์ ศิลป์ แผ่นดิน ตลอดจนเปิดห้องแสดงตัวอย่าง ผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพ (Living Thai) และ พิพิธภัณฑ์เสมือน (Goldsmith Virtual Museum)

ยุทธศาสตร์ระยะที่ 3 ในปี 2555 จะมุ่งสร้างมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรมให้กับ ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ภายใต้แนวคิด “ตลาดนำการผลิต” ส่งเสริมการเรียนรู้ งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน การสร้าง และขยายโอกาสทางการค้างาน ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ทั้งนี้ เพื่อ ผลักดันสู่เป้าหมายที่จะให้ ศ.ศ.ป. เป็นศูนย์กลางงานหัตถกรรม ซึ่งจะ

ประกอบด้วยศูนย์กลางการพัฒนา และออกแบบผลิตภัณฑ์ ศูนย์กลาง องค์ความรู้ และศูนย์กลางการค้า

“ยุทธศาสตร์ระยะที่ 3 นี้จะ สอดคล้องกับนโยบายเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ หรือ Creative Economy ของรัฐบาล โดยกระทรวงพาณิชย์ จะดำเนินงานตามโครงการไทยเข้มแข็ง ที่จะสร้างการขับเคลื่อนเชิงกลยุทธ์ ในสาขาการผลิตที่พึ่งพาภูมิปัญญาของ คนไทยและปัจจัยการผลิตที่ประเทศไทย ได้เปรียบอยู่แล้วเพื่อพัฒนาให้เกิดรายได้ กลับสู่ประเทศไทยในอีกมิติหนึ่ง”

คุณการุณอธิบาย

แผนงานและโครงการในระยะที่ 3 จะมุ่งเน้นเรื่องการนำความคิดสร้างสรรค์ มาใช้เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ มีการตั้ง เป้าหมายไว้ที่ผลิตภัณฑ์ 6 กลุ่ม ได้แก่ ผ้า เครื่องจักสาน เครื่องประดับ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องตกแต่งบ้าน และ บรรจุภัณฑ์ โดยมีการประกวดออกแบบ ผลิตภัณฑ์ การกำหนดกฎเกณฑ์และ การรับรองผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐาน ศ.ศ.ป. ขณะเดียวกัน ก็จะมีการพัฒนา ช่างศิลปหัตถกรรม และพัฒนาครูช่าง ตามมาตรฐานศ.ศ.ป. เพื่อเป็นการสร้าง และยกมาตรฐานช่างศิลปหัตถกรรมไทย

ในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านจะเน้นการสร้าง และรวบรวมองค์ความรู้ในงานช่างต่างๆ ที่นับวันจะสูญหาย เช่น งานคร่ำเงิน- คร่ำทอง งานถมตะทอง งานแกะสลักดู นลายเงิน-ทอง งานลงรักปิดทอง และ งานหุ่นกระบอก พร้อมทั้งจัดให้มีการทำ ประวัติศาสตร์ช่างแบ่งตามสกุลช่างพื้นบ้าน เช่น สกุลช่างเพชรบุรี สกุลช่างอยุธยา สกุลช่างสุโขทัย ตลอดจนการอบรม การจัดประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การบริการและเผยแพร่องค์ความรู้ งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น จัดนิทรรศการและการสาธิต การจัดทำ สื่อประชาสัมพันธ์ ฯลฯ

“การสร้าง รวบรวมและเผยแพร่ องค์ความรู้เหล่านี้มีคุณค่ามหาศาล เกินกว่าการไปมุ่งเน้นว่าจะต้องขายให้ได้ จำนวนกี่ชิ้น หากเราสามารถทำให้ผู้คน

รวมทั้งชาวต่างชาติอยากได้ อยากเป็น อยากทำตามศิลปวัฒนธรรมของเรา ซึ่งรวมไปถึงงานหัตถกรรมของเรา เหมือนอย่างที่เราเห็นเกาหลี ญี่ปุ่นเขา ขายศิลปวัฒนธรรมของเขาได้ สุดท้าย เราก็จะทำให้เกิดเป็นรายได้ตามมาได้ โดยที่เราไม่ไปตั้งโจทย์แต่แรกว่าเพื่อ ขายของ” คุณการุณกล่าวย้ำ

อย่างไรก็ดี ศ.ศ.ป. ยังคงมุ่งสร้าง และขยายโอกาสทางการค้าให้งาน หัตถศิลป์พื้นบ้านไทยโดยการส่งเสริม การค้าแนวใหม่ เช่น ผ่าน social network, e-commerce, GoogleMaps, trading firms/ sourcing agents พร้อมกับการสนับสนุน ผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการให้เข้าร่วมงาน แสดงสินค้าทั้งในและต่างประเทศ จัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด การพัฒนา ศักยภาพผู้ประกอบการ การบริหารจัดการ จัดการจุดจำหน่าย ณ เครือข่ายการค้า ในประเทศ 9 แห่งและต่างประเทศ 4 แห่ง ปัจจุบัน ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่าง ประเทศ กำลังขับเคลื่อนไปตามทิศทาง ที่กำหนดไว้ตามกรอบนโยบาย และ ยุทธศาสตร์ที่วางไว้ ซึ่งบางส่วนเริ่มก้าว เข้าสู่กิจกรรมตามแผนระยะที่ 3 บ้างแล้ว

อย่างไรก็ตาม คุณการุณกล่าวว่า “ที่ผมเป็นห่วงที่สุดคือ เราจะทำให้ ผลงานของเราทั้งหมดกระจายลงไปถึง ชาวบ้านผู้ผลิตที่แท้จริงได้อย่างไร ทำอย่างไรให้การดำเนินการของเรา ตอบโจทย์หลัก คือเป้าหมายสำคัญที่จะ ทำให้ชาวบ้านมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อย่างไร ทำอย่างไรให้เขาได้ประโยชน์ อย่างยั่งยืน ที่ผ่านมา เรามีโจทย์ย่อยแตก ออกมากจนทำให้เราเกือบลืมนโยบายหลัก ไป” ประธานกรรมการบริหาร ศ.ศ.ป. กล่าวพร้อมกับทิ้งท้ายว่า

“ชาวบ้านผู้ผลิตงานหัตถศิลป์ไทย จะต้องได้ประโยชน์จากช่องทางการตลาด และมีอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง เพื่อให้มีส่วนแบ่งมากขึ้น เขาต้องได้เรียนรู้ ทักษะใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์นอกเหนือ จากการผลิตเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ เพื่อให้เขารู้เท่าทันกับสถานการณ์สังคมและ ตลาดโลกที่เปลี่ยนไป” ☸

INTERVIEW

SACICT: Sowing the Seeds of Global Success for Thai Crafts

Words **Jutarat Tongpiam**
Photography **Varis Kusujarit**



นายการุณ กิตติสถาพร
ประธานกรรมการบริหาร ศ.ศ.ป.
Karun Kittisatporn
President of SACICT's Executive Board

IN THE WHIRLWIND of social changes brought about by the waves of globalisation, the SUPPORT Arts and Crafts International Centre of Thailand (SACICT) undauntedly continues its mission to promote local crafts among consumers throughout Thailand and worldwide. And the challenging task is today shouldered by a man named Karun Kittisatporn. “Throughout the past decades, Her Majesty the Queen has initiated countless projects to assist the people in rural areas. From her vision and endless efforts, villagers in every part of the Kingdom have been educated, encouraged and enabled to systematically produce, improve and sell their crafts. At one point, we were considering expansion to global markets so that we could keep our artistic traditions alive and our rural folk’s quality of life a decent one. That was, then, the birth of SACICT,” says the president of SACICT’s Executive Board.

Under the auspices of the SUPPORT Foundation of Her Majesty Queen Sirikit, which was established in 1976, traditional Thai crafts have been put under the spotlight both at home and abroad. The exquisite

beauty of the works, which reflects uniqueness of Thai cultural heritage and the inborn talent of most Thais, usually captures every heart at the very first sight. And admiration soon turns to amazement once one learns that these delicate creations were in fact crafted by simple farmers outside their harvesting season. That was done in accordance with the foundation's primary goal – to help the rural poor gain extra income and make use of their existing skills and free time in a more constructive way.

Late in the year 2003, SACICT was officially founded following a royal decree on its formation as a public organization under the superintendence of the Ministry of Commerce. The organization is guided by the Honorary Advisory Committee which is chaired by H.E. Privy Councillor Thanin Kraivixien. It is effectively operated under the supervision of the Executive Board which is now under the leadership of Mr. Karun, a former Permanent Secretary of the Ministry of Commerce.

"The objectives of SACICT are quite clear. Following the Royal Decree, Section 7, the organization is entrusted to promote and support the integration of vocations leading to the creation of folk arts and crafts products in line with SUPPORT Foundation, and at the same time, to promote marketing for their products at both domestic and international levels. Based upon the original concept of the foundation, SACICT has been firmly committed to such objectives. We however place greater emphasis on marketing 'total way of life of Thai people' rather than merely promoting sales of the products," Mr Karun reaffirms.

SACICT's President also admits that there has long been the misconception concerning its corporate mission since the

direction of SACICT's activities has not been so clear either. And as it has to rely heavily on the Commerce Ministry's human resources as well as expertise in business and marketing, some people cannot help but presume that SACICT is among the ministry's agencies.

"Such misunderstanding comes as no surprise. People have seen a lot of similarity in the activities of SACICT and those of the Department of Export Promotion which focus on how to increase exports, how to make more sales or how to compete with products of our neighboring countries," he says.

Mr. Karun indicates that regarding the stipulation in the decree, SACICT is neither a producer nor a seller but the supporter/promoter for overall process of products creation. This includes product design, product development, value creation, marketing and sales of the products. Other important issues are the improvement of people's life quality, promoting sustainability for their jobs as well as expanding markets for their products in Thailand and overseas.

"Our policy must start from here — the objectives of our original philosophy. This is neither the sole responsibility of the Ministry of Commerce nor the Ministry of Industry. It requires cooperation and collaboration among several parties involved," he points out. And even with clear objectives and great intention based upon the SUPPORT Foundation's mission to elevate the quality of life of rural poor by way of supplementary occupations, it is by no means an easy task putting into practice.

"It is difficult to market handicrafts for export, for distribution through major department stores or chain stores overseas if we could offer only small quantity, or such products could only be available whenever the farmers are free from their main job. Then there are other issues such as the standards and quality of those products. Our market promotion exercise is therefore not as easy as many may deem," Mr. Karun reveals.

To achieve this mammoth task, SACICT determined its strategic issues in 2008 and established its 4-year Official Operation Plan 2009- 2012 which is divided into



อศรรายังเกิดยามเมื่อเส้นไหม
ถูกถักทอด้วยหัวใจของช่าง
Traditional looms weave magic.

three phases as follows:

The Phase 1 plan that began in 2009 included product development focusing on quality, standards and quantities, marketing and promotional activities, as well as skill enhancement for craftsmen via training. Development of sustainable knowledge on Thai handicrafts was also highlighted. The goal was to create varieties of prototypes which correspond with market taste and demand.

“Preservation of arts and crafts is our very important duty. We therefore have compiled the information in relation to arts and crafts from various sources and organize the proper bodies of knowledge for dissemination to future generations. Living Thai magazine is also a part of this preservation effort,” Mr. Karun explains.

The Phase 2 Plan, running from last year and throughout this year, continues to extend the work from the first phase. It focuses on the capacity-enhancement of Thai entrepreneurs hand in hand with market development, both at home

and abroad. Alongside, SACICT seeks to expand distribution channels, points of sales and exhibition. By concentrating on “market-led production” strategy, the Phase 2 implementation is aimed at presenting and selling Thai handicrafts to world markets under Global SACICT brand.

“We have incorporated the concept of value creation into our product design. Yet the final question is how to help our artisans to benefit from this added value or move themselves up in the value chain,” Mr. Karun elaborated.

To date, the operation has produced 60 value-added prototypes which are ready and viable for commercial production. And SACICT has meanwhile established a product quality standard and accreditation program for Thai handicrafts. Besides, it has also compiled and registered 200 crafts masters and trained altogether 405 craftsmen in the aspects of knowledge, expertise and capabilities.

Also successfully implemented was the compilation of bodies of

knowledge on local handicrafts which has eventually been disseminated through various media, including books, exhibitions, and internet via www.sacict.net. The website offers information about khon (Thai mask drama), native hand-woven textiles and biography of celebrated Thai crafts masters. Other achievements include setting up of “Living Thai” permanent exhibition of lifestyle products and Thai Goldsmith Virtual Museum.

The strategic Phase 3 will start off, and run through, next year.

Its main focus will be value creation and innovation for products and packaging, also using the “market-led production” concept. The implementation of the project, emphasizing both the educational and trade aspects, will ultimately propel SACICT to become a hub of arts and crafts production – product development and designs centre, knowledge centre and trade centre.

“The upcoming phase will comply with the Government’s policy on Creative Economy.



พื้นที่จัดแสดงกว้างขวางภายใน
Spacious exhibition areas.

The Ministry of Commerce's Thai Khem Khaeng or Strong Thailand economic scheme will strategically mobilize the knowledge-based production and creative factors that Thailand is already in the advantage. This will in turn bring great revenues into the country," he explains.

Lined up in the plan are product design contests, SACICT's product standard accreditation, and the value creation through application of creativity and innovation in 6 main categories of Thai handicrafts. Those are textiles, basketry, jewelry, ceramics, home decorations and packaging. Meanwhile, registration of crafts masters and development of craftsmen will also continue.

To generate interest for greater learning on our craft heritage, SACICT will focus on compilation and dissemination of knowledge in such dying Thai crafts like nielloware, lacquer work with gold inlays and puppet work, among others. Database on the crafts masters' schools in various localities will be collected. Training and conferences will be organized, information will be distributed through exhibitions, demonstrations and public relations tools.

"This is the integral part of our craft heritage which is far more important than the sales volume of arts and crafts. Look at Korea and Japan and how they have generated revenues for their countries through their cultures. If only we could interest people, especially foreigners, to follow our art and culture – handicrafts included – we could then sell just anything," Mr. Karun points out. Today, SACICT continues to develop and expand trade opportunities for Thai crafts through new channels, including social network, e-commerce, Google Maps and trading firms or sourcing agents.



Producers and business operators are being supported to participate in both local and international trade fairs. Other activities include marketing promotion activities, capacity development for business operators, and the management of sales outlets at 9 locations in Thailand and 4 locations overseas.

At present, SACICT is in progress towards the successful direction following its policy and strategic plan. "My prime concern is how to channel the returns on the success to the real producers. How our operation can best answer our prime objective — that is to help those artisans achieve a better

life quality? How can we help them to enjoy a lasting gain. So far, there have been too many questions for us to solve that we finally forget our core question," SACICT's president quips.

"Local artisans should earn decent benefit through the expansion of marketing channels. They should have the power to negotiate with middlemen so they can receive a fair share for their effort. They should have the opportunity to learn necessary skills so that they are not left too far behind in the fast changing world like today." ❀

ART TALK





“พวงมาลัย” สัญลักษณ์ของการต้อนรับผู้มาเยือน
The sweet-scented “malai” or lei, a traditional sign of welcome.

จากกลีบมาลีอ่อนช้อย ร้อยเป็นมาลัยตระการตา

เรื่อง อีรสันต์ มานน์ ภาพจาก หนังสือดอกไม้ไทย

มะลิดอกจ้อย กลิ่นหอมรวิญจวนนับร้อยนับพัน ถูกร้อยเรียงเป็นพวงดอกไม้ที่เรียกกันว่า “มาลัย” พวงแล้วพวงเล่า เพื่อหยิบยื่นให้ผู้มาเยือนจากแดนไกล เป็นสัญลักษณ์ของการต้อนรับสู่ดินแดนสยามเมืองยิ้มแห่งนี้ด้วยความยินดี

ศิลปะประดิษฐ์ดอกไม้ของไทยเช่นการร้อยกรองมะลีสีขาวพิสุทธิ์ดอกเล็กๆ เป็นลวดลายด้วยความคิดสร้างสรรค์และความแม่นยำในฝีมือเชิงช่างจนกลายเป็นชิ้นงานศิลปะรูปทรงงดงามทรงคุณค่าต้องตาต้องใจผู้ที่ได้พบเห็น เรียกได้ว่าเป็นงานนฤมิตศิลป์ที่สะท้อนความอัจฉริยภาพแห่งฝีมือมนุษย์ และคุณค่าของมาลัยก็มีได้วัดกันที่ตัวดอกไม้ หากแต่อยู่ที่การทุ่มเทเวลานานหลายชั่วโมงบรรจงประดิษฐ์ด้วยฝีมือเพื่อต่อเวลาให้เราได้ชื่นชมดอกไม้เหล่านี้ต่อไปให้นานยิ่งขึ้น

แม้ดอกไม้จะต้องเหี่ยวเฉาโรยราไปตามกาลเวลา แต่สำหรับสกุล อินทกุล ศิลปินนักจัดดอกไม้แถวหน้าของเมืองไทย นั้นไม่ใช่ประเด็นแต่ประการใด “ผมยึดหลักพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ว่า ทุกสรรพสิ่งไม่จีรังยั่งยืน มีเกิด คงอยู่ และดับไป ความสุขของผมจึงเกิดขึ้นได้ง่ายๆ เมื่อใดก็ตามที่ผมได้อยู่กับสิ่งที่ผมรัก นั่นคือการได้สร้างสรรค์งานศิลป์จากดอกไม้”

ล่าง / Below

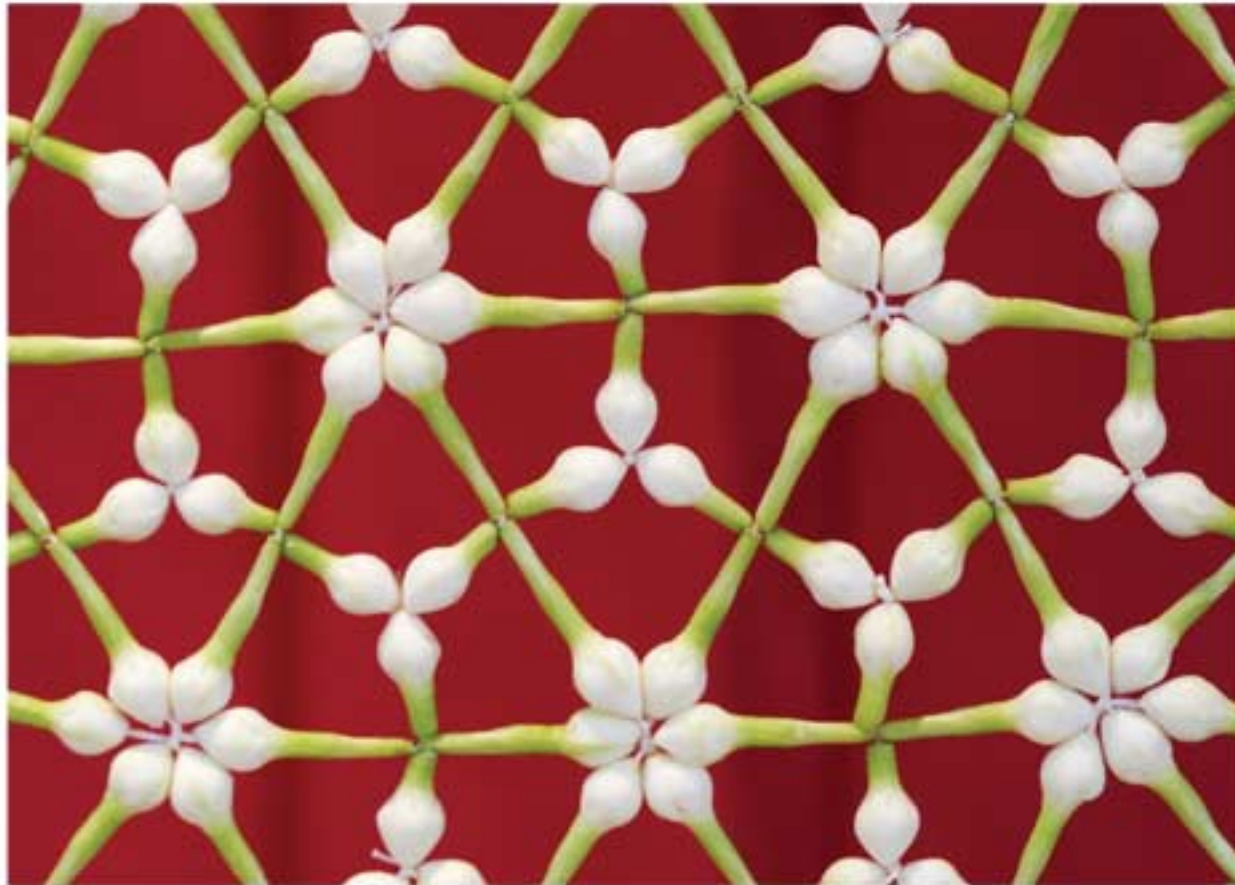
การร้อยดอกไม้เป็นแพตาข่าย

Jasmine buds, threaded to form a floral net.

ขวา / Right

“ตุ้มดอกไม้” ร้อยกรองจากกลีบกุหลาบและกล้วยไม้

Toom dokmai made with green orchid petals and rose petals.



ความงดงามของศิลปะประดิษฐ์ดอกไม้แบบไทยมีให้ผู้มาเยี่ยมเยือนเมืองไทยได้เห็นและเกิดความประทับใจทุกหนแห่ง หากแต่นิยามของคำว่า “การจัดดอกไม้” ของชาติตะวันตกและคนไทยอาจแตกต่างกัน เพราะสำหรับชาวตะวันตก “การจัดดอกไม้” มักเป็นเพียงการนำเสนอความงดงามของดอกไม้ตามธรรมชาติ แต่สำหรับคนไทย “การจัดดอกไม้” อาจมีความหมายกว้างไปยิ่งกว่านั้น กล่าวคือ อาจรวมถึงการแสดงฝีมือเชิงช่างที่สามารถเปลี่ยนรูปลักษณะของไม้ดอกนานาพันธุ์ ทั้งกิ่ง ก้าน เถาและใบให้กลายเป็นผลงานทางศิลปะอันงดงามตระการตา จนไม่อาจหาสิ่งใดจากธรรมชาติมาเทียบเทียมได้

ศิลปะประดิษฐ์ดอกไม้ของไทย เกิดจากงานฝีมือ 3 ประเภทด้วยกัน ประเภทแรก เรียกว่า “การร้อย” หรือ “ร้อยกรอง” ซึ่งเป็นการนำเอาดอกไม้มาร้อยเข้าด้วยกันเป็นพวงมาลัย เป็นแพ หรือเป็นตาข่ายหลากหลายแบบ โดยมากจะใช้ดอกมะลิ กุหลาบ หรือจำปา อีกทั้งยังอาจใช้ดอกไม้ชนิดอื่นและใบไม้ร่วมด้วย เรามักพบเห็นมาลัยวางขายกลาดเกลื่อนตามด้านหน้าวัดวาอารามหรือศาลเจ้า เพื่อให้ผู้เลื่อมใสศรัทธาได้ซื้อหาเป็นเครื่องบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ยามเมื่อเรานำไปมอบให้คนรู้จัก มาลัยก็กลายเป็นสัญลักษณ์แห่งความเคารพ การยินดีต้อนรับ และสื่อที่เชื่อมสัมพันธ์แห่งมิตรไมตรี

นอกจากนั้นยังมีการจัดพาน เช่น “พานพุ่ม” หรือ “พานดอกไม้” ที่ใช้กรรมวิธีการปักดอกไม้หลากหลายพันธุ์ลงบนฐานดินเหนียว ขี้เลื่อย หรือ ทรายชุมน้ำ ตามลวดลายที่ออกแบบไว้ พานพุ่มส่วนใหญ่จะเป็นรูปทรงดอกบัว หรือทรงเรขาคณิต นับเป็นอีกหนึ่งงานประดิษฐ์ดอกไม้ที่งดงาม และต้องใช้ทักษะเป็นอย่างยิ่ง

ศิลปะประดิษฐ์ดอกไม้ของไทยประเภทสุดท้าย ได้แก่ “บายศรี” ซึ่งเป็นการใช้ใบตองมาพับเป็นรูปทรงต่างๆ ที่แปลกตาสวยงาม รูปแบบและรูปทรงของบายศรีจะแตกต่างกันออกไปตามแบบแผนทางวัฒนธรรมของแต่ละภาค และจัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน เช่น บายศรีปากชามที่มีแกนกลางเป็นกรวยใบตอง ภายในบรรจุข้าวสุกและประดับไข่มุก พร้อมกับอุบะมะลิบนยอด บายศรีปากชามมักใช้เป็นเครื่องสักการะเทพยดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ รวมทั้งศาลพระภูมิเจ้าที่เพื่อความโชคดีมีสุข และยังใช้เป็นเครื่องแสดงกตัญญูกตเวทิตาของศิษย์ต่ออาจารย์

จะเห็นได้ว่า บรรพบุรุษของไทยได้สั่งสมภูมิปัญญาในด้านศิลปะประดิษฐ์ดอกไม้จนเป็นที่ขึ้นชื่อมาแต่สมัยโบราณกาล เป็นศิลปะและศาสตร์ที่หล่อหลอมอยู่ในวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย กลายเป็นมรดกที่สืบสานตกทอดจากรุ่นสู่รุ่นมาจนถึงปัจจุบัน

ในหนังสือ วัฒนธรรมดอกไม้ “ดอกไม้ไทย” ซึ่งสกุลได้จัดทำขึ้นเป็นพิเศษเพื่อร่วมเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

ฝีมือเชิงช่างในการรังสรรค์
ตกแต่งของใช้ด้วยมาลัยดอกไม้หลากสี
Lovely little leis of intricate design
bring colour and vibrance to
the table when used to decorate
candle stands and holders.





กรวยอุปัชฌาย์ และพานดอกไม้สำหรับใช้ในงานอุปสมบท
These floral tributes used in Buddhist ordination ceremonies, comprise mainly of purple crown flowers, jasmine buds and orange champak flowers; the creation on the left also uses the tenderest leaves of the coconut sapling.



การเย็บและประดิษฐ์กลีบดอกไม้บนใบตอง
Known as "thad hu", these traditional floral accessories are made by sewing onto a square or sphere of banana leaf, the petals of purple crown flowers topped with a globe amaranth.

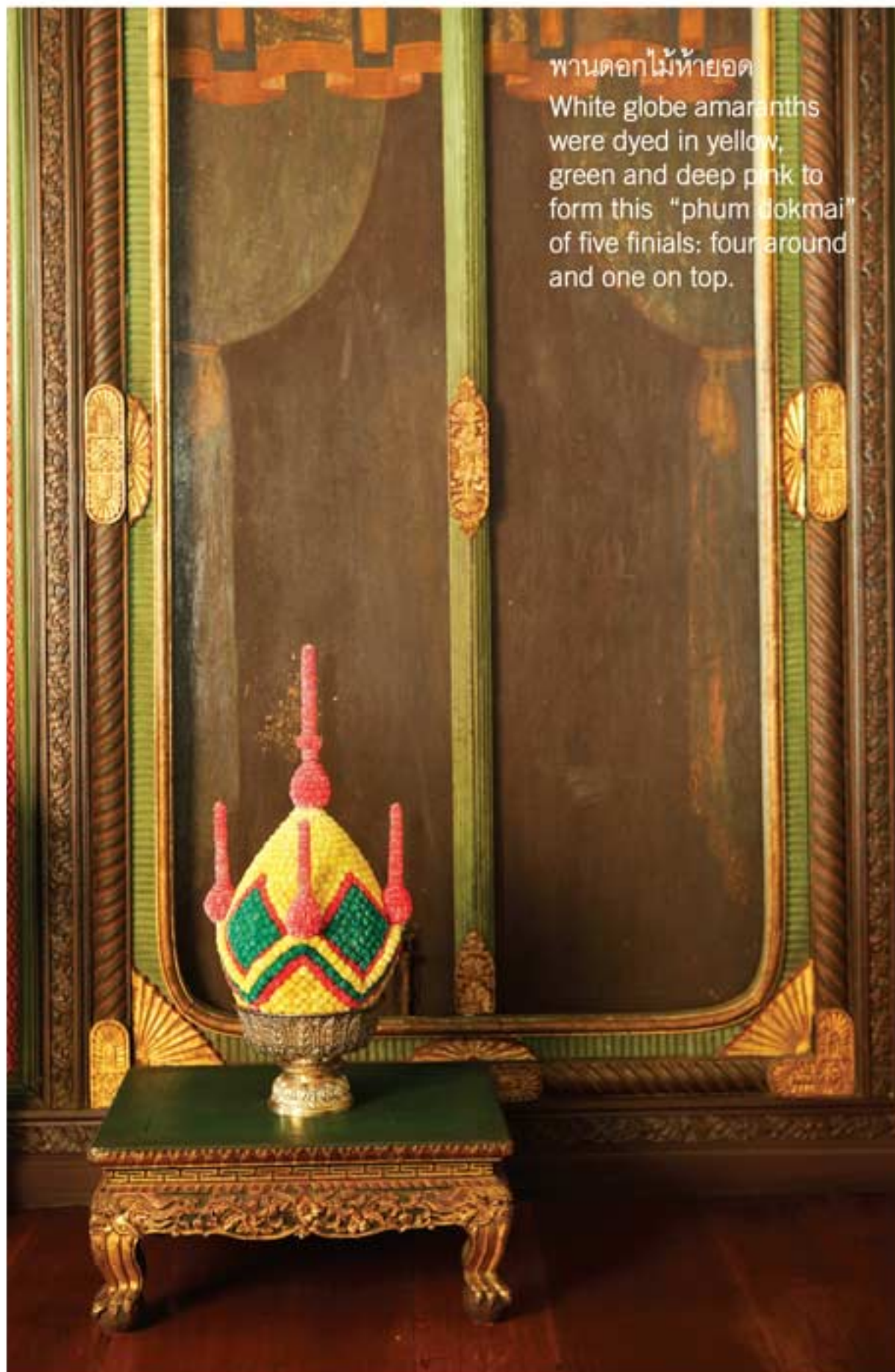
พระบรมราชินีนาถ ในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 77 พรรษา เมื่อปี พ.ศ. 2552 ได้อ้างถึงจารึกประวัติศาสตร์ ในพระราชนิพนธ์เรื่อง "พระราชพิธี 12 เดือน" ว่า ศิลปะประดิษฐ์ดอกไม้ของไไทยนั้น เกิดขึ้นครั้งแรกในรัชสมัย ของพระร่วงเจ้าแห่งราชอาณาจักรสุโขทัยเมื่อกว่า 700 ปีมาแล้ว ดังมีตอนหนึ่งที่กล่าวถึงท้าวศรีจุฬาลักษณ์ หรือนางนพมาศ พระสนมเอก ซึ่งได้คิดตกแต่งโคมลอยในพระราชพิธีจองเปรียง ในวันเพ็ญเดือนสิบสองให้งดงามวิจิตรกว่าโคมของ พระสนมอื่นทั้งปวง จนเป็นที่พอพระทัยของพระองค์เป็นยิ่งนัก กล่าวได้ว่า นั่นคือจุดกำเนิดของศิลปะประดิษฐ์ดอกไม้ของไไทย ที่เชื่อกันว่าเป็นที่มาของเทศกาลลอยกระทง

ตามบันทึกของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา ดำรงราชานุภาพ พบว่า ในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น ประมาณ ปลายศตวรรษที่ 18 ได้ปรากฏชื่อของเจ้าคุณตานี หรือ เจ้าจอมมารดาตานีในล้นเกล้ารัชกาลที่ 1 ในฐานะ นักจัดดอกไม้ไทยฝีมือเยี่ยมหาตัวจับยาก แต่ยุคทองของ การจัดดอกไม้ไทยที่แท้จริงนั้น เริ่มต้นในรัชสมัยรัชกาลที่ 5 จากการที่พระองค์ทรงให้ความสนพระราชหฤทัยในศิลปะ แขนงนี้เป็นพิเศษ เห็นได้จากการที่ทรงสนับสนุนให้ฝ่ายใน ทั้งปวงได้รับการฝึกฝนศิลปะการจัดดอกไม้ รวมถึงได้แข่งขัน ประกวดประชันฝีมือเพื่อเพิ่มพูนความสามารถอีกด้วย

ในรัชสมัยนี้เช่นกันที่ สมเด็จพระศรีพัชรินทราบ รบรมราชินีนาถ (สมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี) ได้ทรง ริเริ่มคิดค้นนำกลีบดอกกล้วยไม้ ดอกไม้ รวมถึงใบไม้หลาย หลากชนิด มาใช้ในการร้อยมาลัย อันถือเป็นการประดิษฐ์ คิดค้นที่สืบทอดอย่างแพร่หลายในเวลาต่อมา



บายศรีร่วมสมัย
ของสกุล อินทกุล
ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจ
จากมงกุฎของเทพธิดา
For these contemporary
"bai sri" creations,
Sakul Intakul was inspired by
the headdress of an "apsara" or
celestial nymph in Thai folklore.



พานดอกไม้ห้ายอด
White globe amaranths were dyed in yellow, green and deep pink to form this "phum dokmai" of five finials: four around and one on top.



"มาลัยครุย" พวงดอกไม้ประดับ
เครื่องแต่งกายของข้าราชการชายในสมัยรัชกาลที่ 5
A special garland named "malai khruie" was an accessory worn by male court officials in the reign of King Rama V.

แม้ว่าในช่วงหนึ่ง ศิลปะแขนงนี้จะลดความนิยมลงไปบ้าง จากผลกระทบในช่วงเศรษฐกิจโลกซบเซา เมื่อมาถึงรัชกาลปัจจุบัน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถได้โปรดเกล้าฯ ให้มีการรื้อฟื้นขึ้นมาใหม่ด้วยทรงสนพระราชหฤทัยเป็นอย่างยิ่งในการสืบสานมรดกวัฒนธรรมทรงคุณค่าของไทย รวมถึงมรดกในภูมิปัญญาการประดิษฐ์ดอกไม้ของไทย ทุกครั้งที่มีการจัดขบวนบุปผชาติไม่ว่าในกรุงเทพมหานครหรือเมืองอื่นๆ ทั่วไทย ชาวโลกก็จะได้มีโอกาสสัมผัสกับความอัศจรรย์ของศิลปะประดิษฐ์ดอกไม้ที่ตระการตาและเป็นเอกลักษณ์ไม่มีชาติใดเหมือน

แท้จริงแล้ว ศิลปะการจัดดอกไม้ นับเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของคนไทย ไม่ว่าเทศกาลไหนๆ ก็มีให้เห็นอยู่เสมอ เช่น เทศกาลสงกรานต์ ก็มักมีการจัดพิธีบายศรีสู่ขวัญ เพื่อความ

เป็นสิริมงคล โดยผู้น้อยจะมอบบายศรีให้กับญาติผู้ใหญ่ เพื่อแสดงถึงความเคารพนับถือ ในขณะเดียวกันพุทธศาสนิกชนจะนำบายศรีถวายแด่พระภิกษุสงฆ์ที่เลื่อมใสศรัทธา ทั้งนี้ พิธีบายศรีสู่ขวัญพบเห็นแพร่หลายในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ดังนั้น หากจะกล่าวว่า ศิลปะประดิษฐ์ดอกไม้ ผงรากลึกอยู่ในวิถีชีวิต ในทุกๆ ประเพณีและพิธีกรรมของคนไทย ก็คงไม่เป็นการกล่าวที่เกินจริง เพราะไม่ว่าจะเป็นเพียงพวงมาลัยเรียบง่ายตามท้องถนน หรืองานประดิษฐ์ดอกไม้อันอลังการตระการตาในเขตวังวัง ศิลปะแขนงนี้ ก็ได้แบ่งบานอวดโฉมความงดงามสะกดสายตาผู้พบเห็น และมีได้โรยราไปตามกาลเวลาแต่อย่างใด ☸





From Petite Petals to Gorgeous Garlands

Words **Thirasant Mann**

Photography Dok Mai Thai: **The Flower Culture of Thailand**



สกุล อินทกุล ศิลปินการจัดดอกไม้ไทย

Steeped in the traditions of Thai floral arrangements,
Sakul Intakul is today Thailand's artist extraordinaire in floral art.

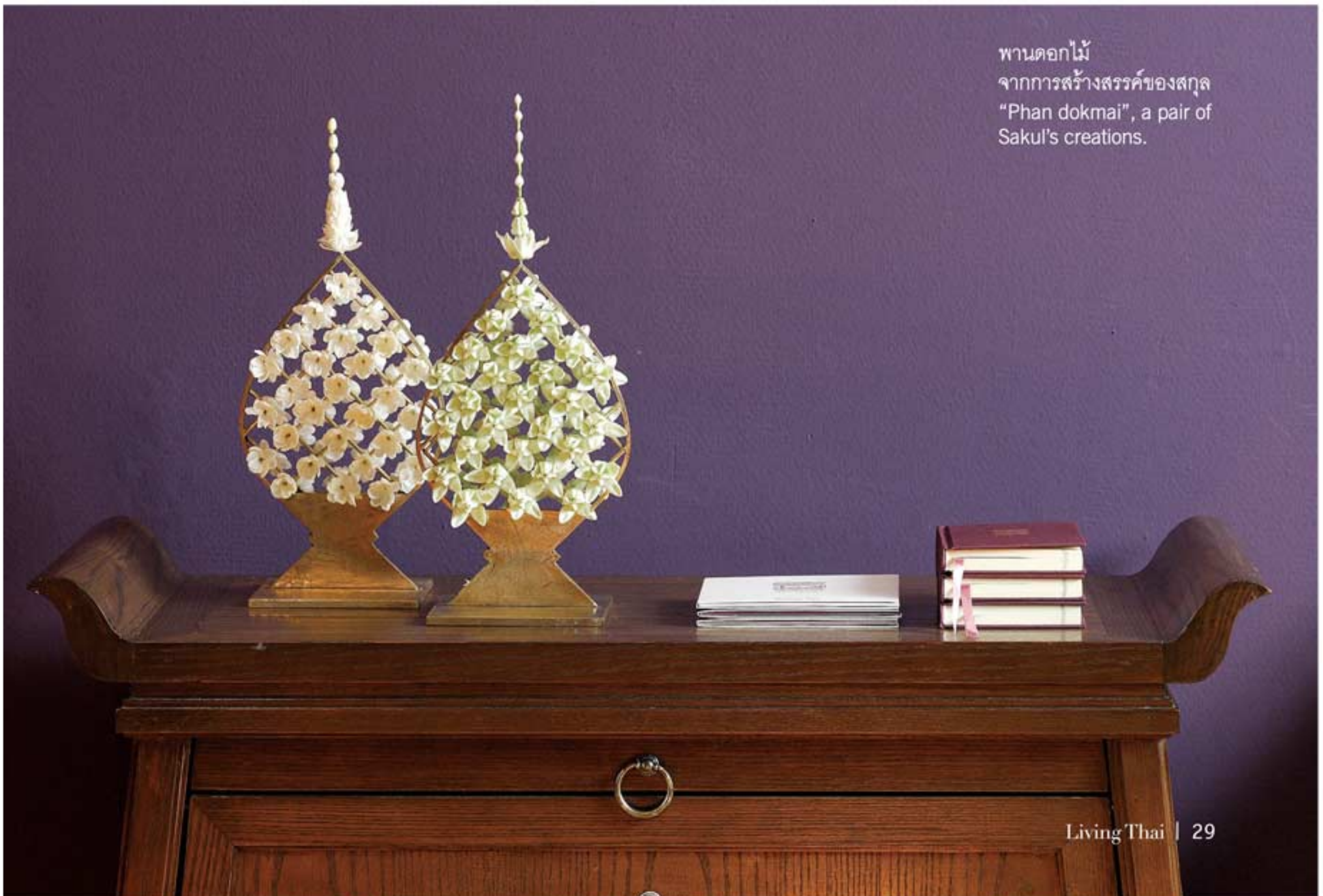
HUNDREDS of tiny sweet-smelling mali jasmine buds threaded together form a welcoming garland or malai flush with fragrance, like those usually presented to tourists upon their arrival in the Land of Smiles.

The art of Thai floral decoration – such as the garland in which the small, pure white bud of the jasmine is turned into a splendid work of geometric beauty through the artist's creativity and dexterity – transforms a work of nature into a new art form that extols human handiwork. When one admires a malai, it is the beauty of the design that touches the heart. And it is all the more admirable because it will not last. Its value is heightened by the acknowledgement of the hours of diligence which have gone into the making, knowing this artistic creation may last only a while longer than the time expended.

However, this does not in the least discourage Sakul Intakul, one of Thailand's foremost names in the art of Thai floral decoration, who says: "My philosophy is based on the Buddhist teaching that nothing lasts forever. The happiness derives automatically from the process of making the floral art."

Quite so. No one can spend much time in Thailand without encountering the ephemeral but exquisite art of Thai floral decoration, whether as religious offerings, a gift of heart, or sweet-smelling items of décor. The term "floral arrangement" could be misleading to a Westerner, as it implies a more or less natural presentation. The Thai achievement extends much further: it turns flowers into beautiful objects that have no counterpart in nature, but proudly proclaim the artistic skills of man.

พานดอกไม้
จากการสร้างสรรค์ของสกุล
"Phan dokmai", a pair of
Sakul's creations.



ขวา / Right

ภาพจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ: บายศรีเก้าชั้นที่เจ้านายฝ่ายล้านนาจัดทำขึ้นน้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และบายศรีเจ็ดชั้นสำหรับสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในการพิธีรับเสด็จฯ ณ เมืองเชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 2470

A National Archive photo features the nine-tiered and seven-tiered Bai Sri specially created by the Lanna Royal Family to welcome Their Majesties King Prajadhipok and Queen Rambhai Barni respectively, during the royal visit to Chiang Mai in 1927.



“บายศรีปากชาม”

ใช้เป็นเครื่องสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์

The “Bai Sri Pak Cham”

is made as an offering to divinities in Brahmanical rites and contains cooked rice, bananas, cucumbers and flowers, topped with a boiled egg.



กรวยดอกไม้ รูป เทียน

ศิลปะการจัดดอกไม้สำหรับงานบุญของภาคเหนือ

Flowers, incense and candles are placed in small cones made from banana leaf and placed on “khan dok” pedestal trays as an offering in the North of Thailand.

In Thailand, the art of floral decoration can be divided into three groups. The first is known as the Roi method, meaning flowers are threaded into garlands, floral cords or floral nets of many kinds. Mostly used are a blend of jasmine, roses, and champak (champa) along with other flowers and leaves. You will find these garlands being sold outside every temple and shrine, and they serve as offerings. When bestowed on a fellow human being, the malai becomes a token of deep respect, warm welcome or budding friendship.

The second group is Phan Phum or Phan Dokmai, the floral arrangements on the pedestal tray, which is much more complex. Here the flowers are embedded or sewn over a foam base or a small mound of damp clay or sawdust. These creations are among the most beautiful examples of floral art, traditionally in a rounded pyramidal shape resembling a lotus bud, often in dazzling geometric patterns.



มาลัยโซ่ร้อยเป็นเครื่องแขวนประดับหน้าต่าง
พระตำหนักจันทร์ภายในวัดระฆังโฆสิตาราม
Floral pendants of triple-chained garlands decorate
the gilded windows of Tumnak Chan royal villa
at Wat Rakhang Khositaram.

The third group involves cleverly folded banana leaves in fantastic shapes, used in many traditional Thai ceremonies. Known as Bai Sri, the creation can be found in different designs and folds which actually signify the particular region they come from. One kind, for example, is known as Bai Sri Pak Cham, which has a central banana leaf cone filled with cooked rice and topped with a boiled egg, which is sometimes further adorned with a jasmine crown. This extraordinary structure is used as an offering to divinities in Brahman ceremonies or placed in spirit houses to inspire good fortune.

Requiring both consummate skill and aesthetic passion, such floral creations are an integral part of Thai culture – birth celebration, royal feast, Buddhist ordination, cremation, as well as other religious ceremonies. Thai flower culture is still as vividly alive today as they have been throughout the Kingdom's

long history, having been passed on from one generation to the next.

In “Dok Mai Thai: The Flower Culture of Thailand”, an exquisite and special publication which commemorated Her Majesty Queen Sirikit's 77th Birthday in 2009, Sakul Intakul reveals that the oldest remaining historical record of flower arrangement in the Kingdom can be found in a book written during the Sukhothai period around 700 years ago. The “Memoirs of Lady Sri Chulalaksana” better known as “The Story of Nang Noppamas” records that the king was very impressed by a striking floral lantern the lady had made for the Loy Krathong festival of the 12th lunar month. Her innovation marked the birth of Siam's tradition of flower art.

HRH Prince Damrong Rajanubhab's historical records show that in the late 18th Century, during the early Rattanakosin period, a concubine of King Rama I

“บายศรีตัน” บายศรีเก้าชั้น
ซึ่งสกุล ประดิษฐ์จากใบตอง
อย่างประณีต

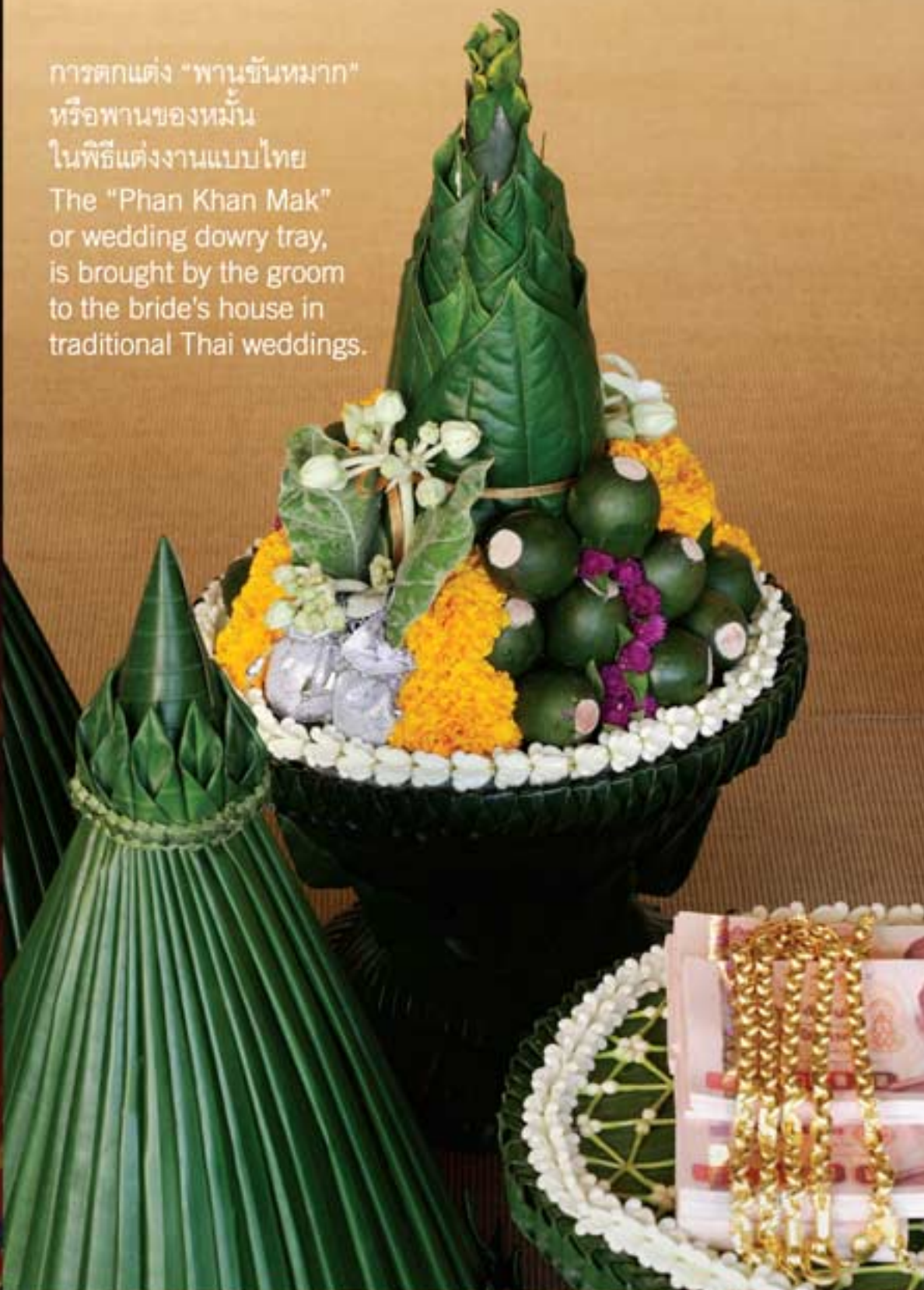
Sakul created this
nine-tiered “Bai Sri Ton”
with intricately folded
banana leaves and
jasmine buds.



การตกแต่ง “พานขันหมาก”
หรือพานของหมั้น

ในพิธีแต่งงานแบบไทย

The “Phan Khan Mak”
or wedding dowry tray,
is brought by the groom
to the bride’s house in
traditional Thai weddings.



“หมากเบ็ง” สำหรับบูชาพระพุทธรูปของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ประดิษฐ์จากใบตองตกแต่งด้วยดอกดาวเรือง

This northeastern “Mak Beng” made from banana leaves and
decorated with marigolds and crown flowers, is offered to the
Buddha in the “tham kwan” ceremony.





“พานบายศรีสู่ขวัญ” ใช้สำหรับ
พิธีต้อนรับแขกผู้มาเยือนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
A “Phan Bai Sri” of the northeastern style
used in “tham kwan” ceremonies to welcome visitors.

by the name of Chaokhun Tani was known to be the greatest floral art practitioner of her time. The golden age of Thai floral art came during the reign of King Rama V, who himself showed a keen interest and delight in floral art. So the ladies of the court were driven to be more attentive in this delicate art, competing with one another to achieve ever more exquisite craftsmanship.

Her Majesty Queen Saovabha of the Fifth Reign and the Queen Mother of King Rama VI, was particularly accomplished in the art of making malai. She transformed the traditional garland made solely of jasmine, by creating myriad beautiful and complicated patterns, along with elegant designs using loose petals of orchids and other flowers and leaves. These royal inventions are widely practised even today, adding another layer of intrigue and significance to the art and ensuring that malai culture continues to blossom and thrive in the lives of the Thai people.

Although the popularity of this art form later fell into decline due to worldwide economic crises, it was revived with great gusto by Her Majesty Queen Sirikit, who is a keen promoter of Thailand's cultural heritage. The parades of floral floats which highlighted the many festivities in Bangkok and other cities truly speak volumes about the mastery of Thai florists.

With the advent of Songkran, the great water-splashing festival of Thai New Year celebrations, the Bai Sri takes on added significance, as the younger generation gather around their elders to offer respects and good wishes. In the Kingdom's North and Northeast, the blessing ceremony is performed to bestow happiness and prosperity on a person or place. On this occasion, Bai Sri ornaments are created using banana leaf folded in ornate patterns, decorated with flowers and filled with rice. Made in many beautiful patterns and arrangements, the Bai Sri is then given to the elders of the family, as well as in temple offerings to revered monks.

Indeed, every single Thai ceremony would be incomplete without the exquisite floral arrangement adorning the occasion. From the simplest jasmine garland to the most intricate and complex creations of the Inner Court of the Grand Palace, Thailand's truly magnificent art of floral arrangement continues to blossom, dazzling the eye of the beholder with its amazing beauty. Nothing lasts forever, maybe; but the memory lingers on, and the beauty of these creations, once seen, can never be forgotten. ☸

ALLAbout design Shanghai Trade Show



19-21 เม.ย. 2554
Shanghai 800 Artzone
800 Guoshun Road
Shanghai, China

งานแสดงสินค้าที่จัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่ ณ นครเซี่ยงไฮ้ ประเทศจีน
ปีละสองครั้งเพื่อนำเสนอผลิตภัณฑ์ไลฟ์สไตล์สำหรับชีวิตร่วมสมัย
จากผู้นำในโลกดีไซน์จาก 17 ประเทศ ไม่ว่าจะเป็นของขวัญ
งานเซรามิก พรมและกระเบื้องปูพื้น โคมไฟ ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ
เครื่องใช้ในบ้าน หรือเฟอร์นิเจอร์ จาก 17 ประเทศทั่วโลก
ที่ล้วนดึงดูดให้นักธุรกิจนานาชาติ ดีไซน์เนอร์ มัณฑนากร
ตลอดจนตัวแทนจัดซื้อจากห้างสรรพสินค้า และผู้ที่สนใจ
มาชมและเลือกซื้อสินค้า

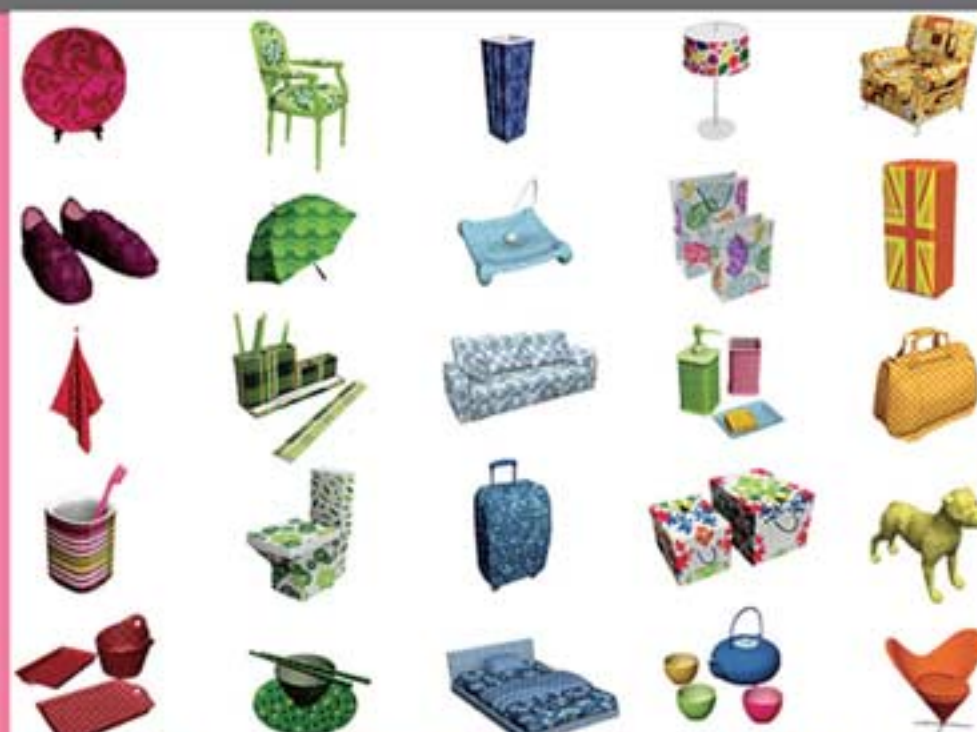
ภายในงานยังมีการให้ความรู้เรื่องของเทรนด์ในอาณาจักรดีไซน์
โดยผู้เชี่ยวชาญจาก 8 บริษัทแถวหน้าของโลก ผู้สนใจ สามารถเข้า
ชมเว็บไซต์ www.allaboutdesignshanghai.com

April 19-21, 2011
Shanghai 800 Artzone
800 Guoshun Road
Shanghai, China

A bi-annual event, ALLAbout design Shanghai exhibits lifestyle products from 17 countries worldwide – gifts, ceramics, floor coverings, lightings, home textiles, home appliances, furnishings, and much more. The eight most authoritative trend forecast organizations of the world will also send their top trend experts to present the trends of the coming season to the main players in the field.

The event attracts international traders, interior designers, decorators, as well as buyers from chain stores and department stores, among others. Visitors can expect to snap up elegant products that make a statement for their originality.

Visit www.allaboutdesignshanghai.com



INACRAFT 2011

20-24 เม.ย. 2554
All Halls — JCC,
Gedung Graha
Megah Blok B-9
Rawamangun,
Jakarta, Indonesia

งานแสดงสินค้าหัตถกรรมประจำปี
ของประเทศอินโดนีเซียที่จัดขึ้น
ด้วยความสนับสนุนของภาครัฐเป็น
ครั้งที่ 13 ภายใต้ชื่อ INACRAFT 2011
จะรวบรวมผลงานสร้างสรรค์ทั้งงาน
หัตถศิลป์ เครื่องใช้ในบ้าน บาติกและ
แฟชั่นมาให้ผู้ซื้อจากนานาประเทศได้
เลือกสรร ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์หลัก
เพื่อเผยแพร่ความประณีตงดงามของ
งานฝีมืออันหลากหลายจากแต่ละภาค
และหมู่เกาะต่างๆของอินโดนีเซีย
สู่สายตาชาวโลก ด้วยอิมงานที่ว่า
“จากหมู่บ้านแห่งภูมิปัญญาสู่ตลาด
สากล” คณะผู้จัดงานมุ่งหวังที่จะช่วย
ยกระดับงานหัตถกรรมท้องถิ่นและ
เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
ในตลาดโลก ตลอดจนร่วมส่งเสริม
คุณภาพชีวิตของช่างฝีมือ
ชาวอินโดนีเซีย

สืบค้นรายละเอียดได้ที่
www.inacraft.co.id



Magnificent Heritage of Lampung

April 20-24, 2011
All Halls — JCC, Gedung Graha Megah Blok B-9
Rawamangun, Jakarta, Indonesia

In its 13th edition, the annual Jakarta International Handicraft Trade Fair (INACRAFT 2011) will once again present a grand array of handicrafts, houseware, batik and fashion. With the support of the national government, the fascinating event will showcase uniquely Indonesian products to overseas buyers. The rich diversity of the archipelago country is well represented in these widely varying products, all painstakingly made by hand. Organizers hope that the event will further support the livelihoods of Indonesian artists. In tandem with the slogan “From Smart Village to Global Market”, INACRAFT is being held to improve Indonesian handicrafts and to make them competitive with those of other countries.

For details, visit www.inacraft.co.id

ART 2011 Handicrafts Trade Fair

30 เม.ย. - 8 พ.ค. 2554

Fortezza da Basso

Florence, Italy

เมื่อพูดถึงงานแฟร์ยิ่งใหญ่ของโลกศิลปหัตถกรรม เห็นจะไม่มียานใดโดดเด่นเกินกว่างานแสดงสินค้าหัตถศิลป์ของเมืองฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี ที่ได้สร้างความประทับใจและแรงบันดาลใจให้ผู้เข้าชมมาถึงปีที่ 75 จนเรียกได้ว่าได้กลายเป็นสถาบันไปแล้ว

ART 2011 Handicrafts Trade Fair จะจัดขึ้นโดย FirenzeFiera ด้วยความร่วมมือของ Artex บนพื้นที่อันโอ่อ่ากว้างขวางภายในป้อมปราการ Fortezza da Basso ที่มีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่า Fortress of San Giovanni Battista ใน ฟลอเรนซ์ เมืองที่เรียกได้ว่าเป็นศูนย์กลางแห่งศิลปะของโลก ผู้เข้าชมจะได้พบกับผลงานสร้างสรรค์จากฝีมือช่างชั้นครู ที่สะท้อนภาพลักษณ์ความเป็น "Made in Italy" ที่โลกยอมรับนับถืออย่างแท้จริง

ผู้สนใจ สามารถหารายละเอียดได้จากเว็บไซต์ www.firenzefiera.it



April 30-May 8, 2011
Fortezza da Basso
Florence, Italy

One of the most prestigious showcases for the artistic arts and crafts as well as traditional quality, at both national and international levels, ART 2011 Handicrafts Trade Fair, is again being organized by the FirenzeFiera in collaboration with Artex. Going into its 75th edition, this annual fair has already become an institution in its own right.

This is a terrific way to get exposed to fine "Made in Italy" creations and international arts and crafts -- a must-see event for whoever is interested in exquisite handmade products with a difference. The event is held in Florence, which is well known for its great contributions in the field of art. And the fair's venue, the stately fourteenth-century Fortezza da Basso, officially known as the Fortress of San Giovanni Battista, is an excellent location for so equally impressive a fair.

Interested in going? Visit www.firenzefiera.it to find out more.

ว่าวจุฬา: จุดนัดพบของ ศาสตร์และศิลป์บนขอบฟ้าไทย

เรื่อง ภัทร ค่านอุตรา ภาพ วริศ ภูสุจริต



หลากหลายว่าวจุฬา
Various types of Wong Chula kites.

ฤดูร้อนมาถึงแล้ว ไม้ดอกนานาพันธุ์บานสะพรั่งอวดโฉมอยู่ทุกหนแห่ง ลมตะเภาพัดพาไออุ่นมาสัมผัสผิวกายให้อบอุ่นไปถึงหัวใจ บนขอบฟ้าสีแดงแสดมัวไว้ด้วยว่าวสีสวย หลากหลายรูปทรงที่โลดแล่นตามจังหวะการชักและปล่อยจนติดลมบนด้วยฝีมือผู้เล่นทุกเพศทุกวัย

การเล่นว่าว เป็นกีฬาที่เรียกได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ของฤดูร้อนในประเทศไทย โดยว่าวไทยมีมากมายหลายประเภทจนเกือบนับไม่ถ้วน ทั้งปักเป้า นกนางแอ่น อีลุ้ม หรือแม้แต่ด้ายดุยที่มีชื่อชวนขันล้อตามเสียงที่เกิดขึ้นขณะว่าวล้อลม รวมถึงว่าวพื้นฐานอย่างว่าววง แต่ที่ถือได้ว่าสุดยอดและนับเป็นว่าวประจำชาติคงหนีไม่พ้นว่าวจุฬา ซึ่งยามที่ได้ขึ้นลมร่วมกันกับว่าวของชาติอื่นๆ ก็จะโดดเด่นสะดุดตาด้วยรูปทรงและสีลายการส่ายไปมา ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

การทำว่าวจุฬา ก็เช่นเช่นมรดกทางวัฒนธรรมอื่นๆ ของไทย ที่นับวันจะหาคนทำและคนเล่นยากขึ้นทุกที ว่าวจุฬายังคงมีให้เห็นและให้เล่นกันเสมอมาในแถบจังหวัดที่อยู่ติดทะเล เนื่องจากลมทะเลที่พัดจัดในช่วงฤดูร้อนทำให้การเล่นว่าวนั้นสนุกยิ่งขึ้น สมุทรสงครามก็เป็นจังหวัดหนึ่งที่ผู้คนยังนิยมเล่นและทำว่าวจุฬากันอยู่จนทุกวันนี้ Living Thai จึงขอชวนผู้อ่านไปเยี่ยมและทำความรู้จักกับ กลุ่มอนุรักษ์ว่าวไทย ต.บางพระมอ.บางคนที ที่ตั้งอยู่ไม่ไกลนักจากตลาดน้ำอัมพวา

กลุ่มอนุรักษ์ว่าวไทยเกิดจากการรวมตัวกันของ คุณลุง คุณตา ผู้อาวุโสจำนวนสิบกว่าคนที่มีวัยไล่กันไปตั้งแต่ 55 จนถึง 74 ปี ภายใต้การนำของคุณตาชื่น วงศาโรจน์ คุณลุงสกล วงศาโรจน์ คุณตาวิชัย สวัสดิ์ อดีตผู้ใหญ่บ้าน และ

คุณลุงสมศักดิ์ รักษาราษฎร์ ผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน ทั้งหมดได้เข้ามารวมตัวกันเป็นกลุ่มกันตั้งแต่ช่วงที่รัฐบาลได้กระจายงบประมาณว่าวสู่ชุมชนทั่วประเทศ เมื่อสิบกว่าปีก่อน สมาชิกของกลุ่มมักมีการนัดพบกันบ่อยๆ ในหน้าร้อนของทุกปีเพื่อร่วมกันทำว่าวจุฬาตามวัตถุประสงค์หลักของกลุ่มที่เน้นการอนุรักษ์ การสาธิต และรวมถึงการไปร่วมแข่งขัน แม้ยังไม่มีหน้าร้านหรือศูนย์กลางที่รวบรวมผลงานอย่างเป็นทางการจะลักษณะ แต่สมาชิกกลุ่มก็ได้ไปสร้างผลงานเด่นมามากมาย รวมทั้งได้ไปร่วมแสดงสาธิตในกิจกรรมการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต เมื่อหลายปีก่อน ครั้นนั้น ได้มีการจัดทำว่าวจุฬาขนาดใหญ่ลำตัวสูง 2 เมตร ถึงจำนวน 12 ตัวไปโชว์ และที่สำคัญหนึ่งในนั้นเป็นว่าวที่ได้จัดทำขึ้นเป็น



คุณลุงอุดมจะมักเขม้นเหลาโครงว่าวอย่างชำนาญ
Uncle Udom prepares the sticks to form the kite's skeleton.



เครื่องมือทำว่าวเก่าแก่คู่ใจช่าง
Traditional knives used for splitting the bamboo.

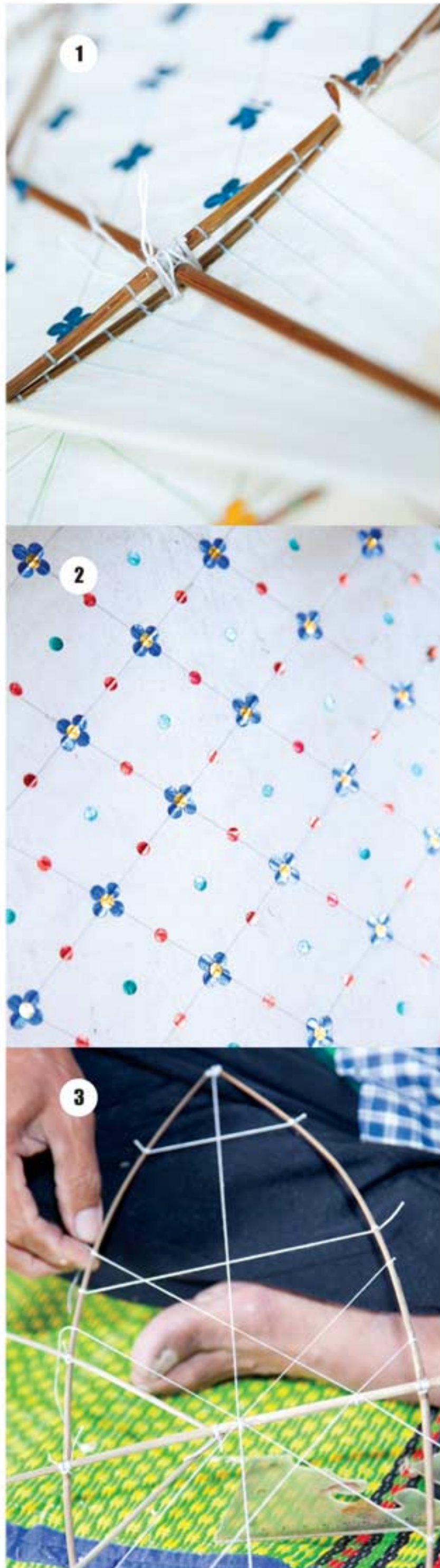
พิเศษเพื่อนำขึ้นถวายพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภาด้วย

“เมื่อก่อนนี้เราเคยมีการแข่งขัน อยู่สม่ำเสมอเป็นประจำทุกปี โดยมัก จัดกันตามลานวัดช่วงหน้าร้อนตั้งแต่ กุมภาพันธ์ ไปจนถึงพฤษภาคม เดียวนี้ แม้ยังคงมีการจัดกันอยู่บ้างแต่ก็รู้กัน เฉพาะในหมู่นักเลงว่าวด้วยกัน ไม่ค่อย เป็นที่รู้จักสำหรับคนทั่วไปเหมือนการ แข่งว่าวที่สนามหลวง” คุณตาชื่นบอก

“ที่ทางกลุ่มเน้นแต่ว่าวจุฬาเพราะ เราเห็นว่าเป็นว่าวที่ดูคลาสสิกสุด แคมองดูรูปทรงก็เพลินแล้ว ทุกวันนี้ บางคนทำว่าวประเภทนี้ไว้ขายสำหรับ ตกแต่งประดับบ้านมากกว่าเอาไว้ใช้เล่น จริง แต่สมาชิกของกลุ่มเน้นทำกันแบบ จริงจัง ชักได้จริง ในแถบนี้มีกลุ่มว่าวใน หลายชุมชน ที่คลองเขิน และบางนางลี่ ก็มีคนทำ ที่ทำไว้ขายก็มี แต่ของเรานั้น ทำกันเป็นงานอดิเรก และมุ่งทำตามแนว ดั้งเดิมเสียมากกว่า เพราะพวกเราเล่น และทำว่าวกันมาหลายชั่วคนแล้ว”

คุณตาวินัย กล่าวเสริมทันที

ขนาดของว่าวจุฬาโดยปกติมี ตั้งแต่ขนาดลำตัวสูง 75 ซม. (1.5 คอก) ไปจนถึง 3 เมตร (6 คอก) ซึ่งเป็นขนาด ใหญ่ที่สุดที่กลุ่มเคยทำกันมา ขั้นตอนการ ทำว่าวจุฬาเริ่มจากการหาไม้มาทำโครง ซึ่งต้องเป็นไม้สีสุกเท่านั้น เนื่องจาก เนื้อไม้จะเหนียวและมีความยืดหยุ่นคล้าย สปริง ช่วยรักษาสมดุลในการเลี้ยงลำตัว ว่าวได้ดีขณะต้านลม จากนั้นก็นำไม้ ที่ได้ไปเหลาให้ได้ขนาดพอดี ซึ่งต้องมี ส่วนโค้งเว้าไม้เท่ากันตลอดลำก่อน หลังจากเอาไม้ไปแช่น้ำก็จะเป็นขั้นตอน ของเคล็ดลับในการเพิ่มความเหนียว ของเนื้อไม้ซึ่งก็จะแตกต่างกันออกไป ช่างบางคนจะใช้น้ำตาลปีบ (น้ำตาล มะพร้าว) มาลูบแล้วนำไปอังไฟ บางช่าง ใช้น้ำมันพืชหรือจาระบีมาทาถูบนแทน เสร็จแล้วจึงนำมาขึ้นโครง ผูกด้วย เชือกป่านหรือด้ายเส้นใหญ่ตามแต่จะ หาได้ จัดสมดุลและวัดขนาดตามสูตร นับเป็นอีกหนึ่งขั้นตอนลับเฉพาะ



1. “หมอน”
 2. การติด “ลูกปลา” เพิ่มสีสันและลวดลาย
 3. การ “ผูกสัก”
- 1-3 The various stages of kite-making.

ส่วนหลักของโครงว่าวจุฬา ประกอบด้วย หัวที่โค้งงอเล็กน้อยคล้ายจะงอยปากนก เพื่อให้บินลมได้ดี ตรงฐานหัวมีไม้ชิ้นเล็กสองอันข้างซ้ายขวา ที่เรียกว่า “หมอน” ซึ่งนอกจากช่วยดันส่วนหัวแล้วยังทำให้เกิดเสียงเวลาล้อลมอีกด้วย ส่วน “อก” ของว่าวที่หมายถึงไม้แกนตรงกลางจะมีไม้สองชิ้นที่เรียกว่า “ปีก” มาประกบทางขวาง อาจทำเป็นรูปทรงหนึ่งในสองแบบหลักคือ “ปีกทรงใบมะยม” ที่ออกแหลม และ “ปีกทรงใบขนุน” ที่ออกมนเล็กน้อย และยังมี “ขาบก” คืออีกสองแฉกที่เหลื่อของตัวว่าวด้านล่าง ซึ่งมีอยู่สามทรงหลักได้แก่ “ทรงยักษ์” ที่ดูกางตรง “ทรงมนุษย์” ที่ดูสง่า และ “ทรงหนุมาน” ที่ดูงุ้มเข้า ชื่อเหล่านี้สะท้อนภูมิปัญญาไทยที่เรียกขานชื่อวันัตกรรมของตนเองโดยอ้างอิงกับสิ่งที่อยู่รอบตัวเพื่อให้เกิดการสื่อสารที่เข้าใจได้

หลังจากเสร็จขั้นตอนของโครงหลักก็เอาเชือกด้ายมาผูกส่วนต่างๆ ให้ยึดเข้ากันอย่างดี เรียกว่าขั้นตอนการ “ผูกสัก” ก่อนที่จะติดกระดาษเป็นตัวว่าว ซึ่งก็ต้องเป็นกระดาษว่าวที่มีความเหนียวและปล่อยให้อากาศทะลุผ่านได้บ้างในระดับที่เหมาะสมเท่านั้น หลายคนเข้าใจว่าสามารถใช้เป็นกระดาษสาแทนกันได้ ซึ่งไม่ถูกต้องเนื่องจากพื้นผิวของกระดาษสาแน่นขรุขระไม่สม่ำเสมอและข้อสำคัญอากาศผ่านไม่ได้เลย จากนั้นก็มาถึงขั้นตอนสุดท้ายคือการตกแต่งด้วยการติด “ลูกปลา” ที่ทำจากกระดาษเงินกระดาษทองตัดเป็นขนาดเล็กๆ รูปทรงต่างๆ หลายชิ้น โดยใช้กาวติดตัวลูกปลายึดตัวด้ายที่ผูกสักไว้กับตัวกระดาษว่าวอีกที นอกจากจะช่วยตรึงส่วนประกอบต่างๆ แล้ว ยังเป็นการสร้างลวดลายประดับประดาว่าวให้สวยงามยิ่งขึ้นอีกด้วย

สำหรับเชือกที่นำมาใช้ ในสมัยก่อนอาจจะต้องหาป่านมาควั่นกันเอง แต่ปัจจุบันนี้ด้ายป่านเริ่มหายากขึ้นทุกทีจึงหันมานิยมใช้ด้ายเหนียวธรรมดา อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ที่นับว่าหายากที่สุดเห็นจะเป็นไม้ไผ่สีสุกสำหรับทำโครงว่าว ไม้ที่ดีในที่นี้จะต้องอวบพอที่จะผ่าออกเป็นสองซีกเพื่อทำ “ขาบก” ทั้งสองข้างได้เนื่องจากจะได้มีตาปล้องเหมือนและเท่าๆ กันอันจะช่วยสร้างความสมดุลของว่าว นักทำว่าวบางคนไม่สามารถทำว่าวได้สักทีก็เพราะยังไม่พบไม้สีสุกที่ถูกใจนั่นเอง

ทุกขั้นตอนของการทำว่าวต้องทำด้วยความระมัดระวัง หากผิดพลาดแม้จุดเล็กน้อยก็อาจเป็นเหตุให้ตัวว่าวไม่ขึ้นลอยลม ว่าวจะใช้ได้จริงหรือไม่อยู่ที่ว่าสามารถขึ้นลอยได้ดีแค่ไหน หากชักเล่นจริงไม่ได้ ก็ต้องนำกลับมาปรับแก้ใหม่ทุกครั้งไป นอกจากนั้น ยังต้องหมั่นตรวจดูทุกครั้งหลังจากนำว่าวไปเล่นด้วยว่ามีรอยตำหนิหรือเกิดการเสียหายขึ้นบ้างหรือไม่ และก็ต้องซ่อมแซมกันทันทีหากรักษาดีๆ ว่าวตัวหนึ่งสามารถเก็บไว้เล่นได้ถึงกว่าสิบปี

เท่าที่ซื้อขายกัน ว่าวจุฬาตัวเล็กขนาดอกสูง 75 ซม. อยู่ที่ราคาประมาณ 300 บาท ในขณะที่ตัวใหญ่ขนาด 2-3 เมตร ราคาอาจได้ไปได้ถึงกว่าพันบาทที่ราคาค่อนข้างสูงเป็นเพราะว่าหนึ่งตัวแม้จะเป็นเพียงตัวเล็กๆ ก็ต้องใช้เวลาทำอย่างน้อยก็ถึงค่อนข้างไปแล้ว ในขณะที่ตัวใหญ่ๆ อาจใช้เวลาทำเป็นสัปดาห์หรือหลายสัปดาห์ และบางครั้งก็ต้องใช้ช่างหลายคนมาช่วยกันทำ นอกจากนั้นยังต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัสดุอีกด้วย

ว่าวเป็นของเล่นยอดนิยมในอดีตของเด็กผู้ชายไทย นอกจากนี้ยังมีการ

เลี้ยงปลา กัด เล่นกังหันและของเล่นทำจากไม้ สิ่งเหล่านี้ที่อาจมองกันว่าเป็นเรื่องล้าสมัย แท้ที่จริงแล้วล้วนเป็นการปลูกฝังทักษะงานฝีมือ รวมถึงภูมิปัญญาไทยทั้งทางด้านศาสตร์และศิลป์ เช่น การทำว่าวต้องอาศัยทั้งหลักการทางวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ เบื้องต้น ตลอดจนทักษะฝีมือทางด้านหัตถศิลป์

กลุ่มของคุณลุงคุณตาฯยังได้มีส่วนช่วยสอนทักษะการทำและการเล่นว่าวที่บ้านให้โรงเรียนท้องถิ่นอยู่บ้าง แต่ส่วนใหญ่เด็กรุ่นใหม่มักจะหยุดความสนใจอยู่เพียงการมองดูและหยิบจับเล็กน้อยเท่านั้น เนื่องจากถูกแย่งความสนใจไปให้กับการเล่นเกมคอมพิวเตอร์เสียมากกว่า

ปัจจุบัน กลุ่มอนุรักษ์ว่าวไทย ต.บางพรหม มีโครงการร่วมกับชุมชน จัดตั้งศูนย์วิถีชีวิตชุมชน โดยรวบรวมองค์ความรู้และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ในที่เดียวกันเพื่อความสะดวกต่อการอนุรักษ์ ค้นคว้า และสืบสาน นอกจากองค์ความรู้เรื่องการทำว่าวแล้วยังมีภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่น เช่น การตกกุ้ง การทำกระทงใบตองแห้ง รวมไปถึงการส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้าน ในธุรกิจการท่องเที่ยวอย่างโฮมสเตย์ซึ่งปัจจุบันนิยมทำกันหลายครัวเรือน

“สำหรับผมแล้ว ว่าวนับเป็นสิ่งมหัศจรรย์ ดูลึกลับ กะแค้นบ้าง ไม้ก็ท่อนกับกระดาษและด้ายนิดหน่อย แต่ว่าวเหล่านี้ก็สามารถขึ้นไปล้อยลมหได้เป็นชั่วโมงๆ ยิ่งเวลามันส่ายไปมาด้วย

แล้ว ยิ่งดูเป็นเรื่องน่าทึ่งมากกว่ามันเป็นไปได้ได้อย่างไร” คุณลุงสกล นักทำว่าวมือฉมังประจำกลุ่มกล่าวทิ้งท้าย ☺

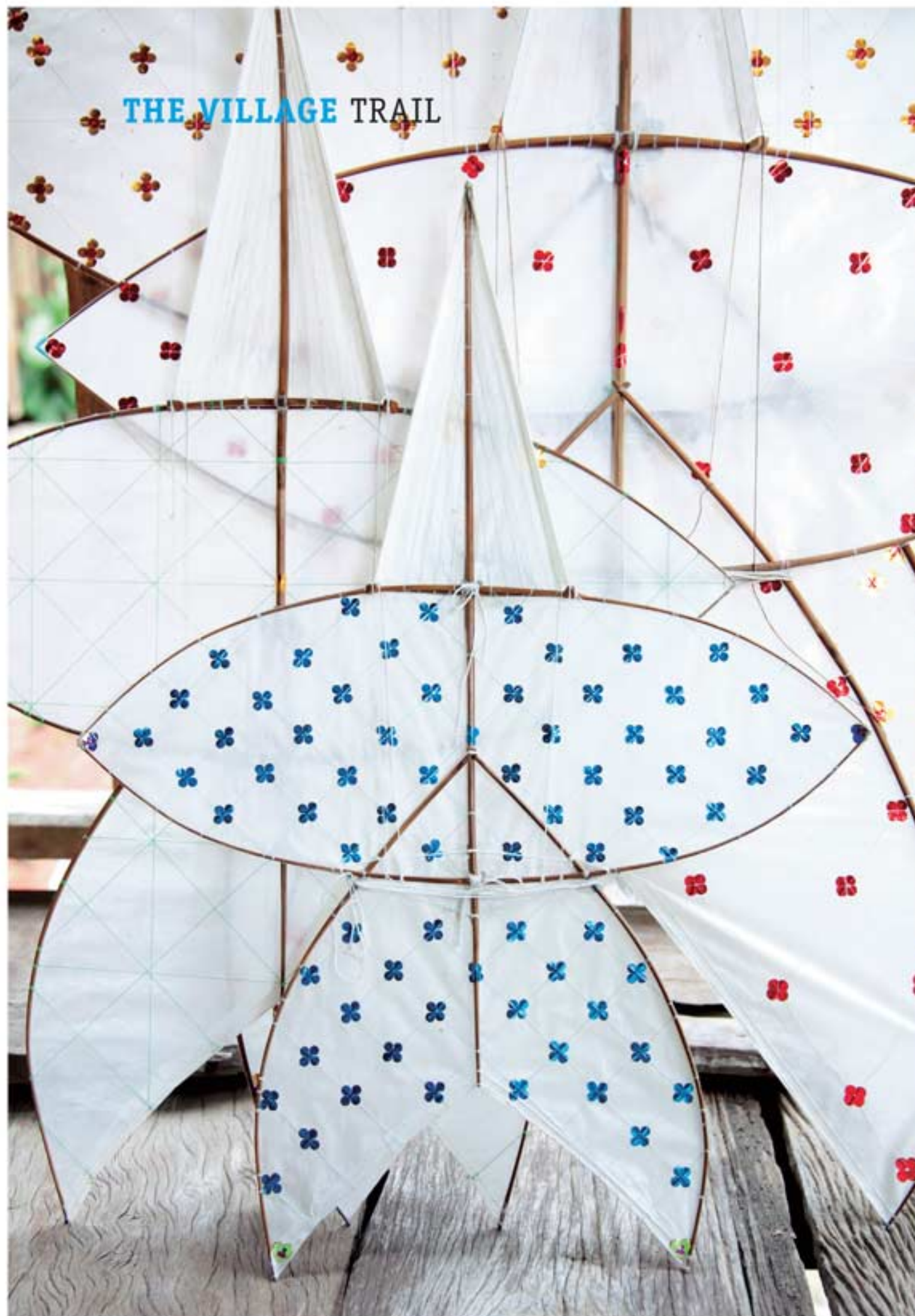
ติดต่อกลุ่มอนุรักษ์ว่าวไทย

ต.บางพรหม อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม
ได้ที่ คุณชมพูนุช แยมสรวล
เลขานุการสภาองค์กรชุมชนตำบล
โทร. 08 4026 6538

ต.บางพรหม อยู่ไม่ไกลนักจาก
เส้นทางหลักของตลาดน้ำอัมพวา
และอุทยานพระบรมราชานุสรณ์
พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย สำหรับการเดินทางสามารถ
สอบถามข้อมูลได้ที่เลขานุการสภาฯ



กลุ่มอนุรักษ์ว่าวไทยแห่ง อ.บางคนที จากซ้ายไปขวา คุณลุงกุหลาบ ศิริประเสริฐ, คุณลุงอุดม มีคง, คุณลุงชื่น วงศาโรจน์, คุณสมศักดิ์ รักษาราษฎร์, คุณลุงสกล วงศาโรจน์, คุณลุงวินัย สวัสดิ์
Members of the Chula Kite Club. From left, are: Kularb Siriprasert, Udom Meekong, Chuen Vongsaroj, Somsak Raksarat, Sakol Vongsaroj and Vinai Sawasdee.



THE VILLAGE TRAIL



ว่าวจุฬา “ป๊กทรงใบขนุน”
Chula kites are wonderful creations.

‘Wow Chula’... When Art Meets Science in Thai Skies

Words **Pattara Danutra**
Photography **Varis Kusujarit**

SUMMER IS HERE ONCE AGAIN: a time when the cityscape is adorned with bursting blossoms and summer breezes waft gently. High above, Bangkok's clear blue skies are dotted with colourful objects in diverse forms, dancing merrily in the southwesterly wind. Kites!

Among all the summer sports of Thailand, kite-flying is arguably the most popular. Thai kites or “Wow Thai” come with such catchy names like Wow Pakpao, Wow Nok Nang-aen, Wow Ee-Loom, Wow Dui-Dui, Wow Nguu, etc. The most idiosyncratic, nonetheless, is a star-shaped signature



สมาชิกกลุ่มทำงานทุกขั้นตอนอย่างตั้งใจ
Members of the group concentrate on making kites from scratch.

kite of the Kingdom called Wow Chula. Its unique form and graceful flight has always put this Thai kite high above its competitors in any international kite show.

Much in the same way as other old Thai traditions, the art of Chula kite-making is struggling to withstand the passage of time. The art is, however, still very much alive in the coastal provinces where the sea breeze offers greater enjoyment in kite-flying. In this issue, *Living Thai* takes you on a visit to Bangkhontee District, not far from the famous Amphawa

Floating Market, to meet the Wow Chula Conservation Group of Tambon Bangprom in Samut Songkram Province.

The group, comprising senior male residents of the community, was formed under the auspices of Miyazawa Fund in the 1990s. Under the leadership of Mr. Chuen Vongsaroj, Mr. Sakol Vongsaroj, former village headman Vinai Sawasdee and present headman Somsak Raksarat, over a dozen members, ranging in age from 55 to 74 years, get together regularly during the summer months to

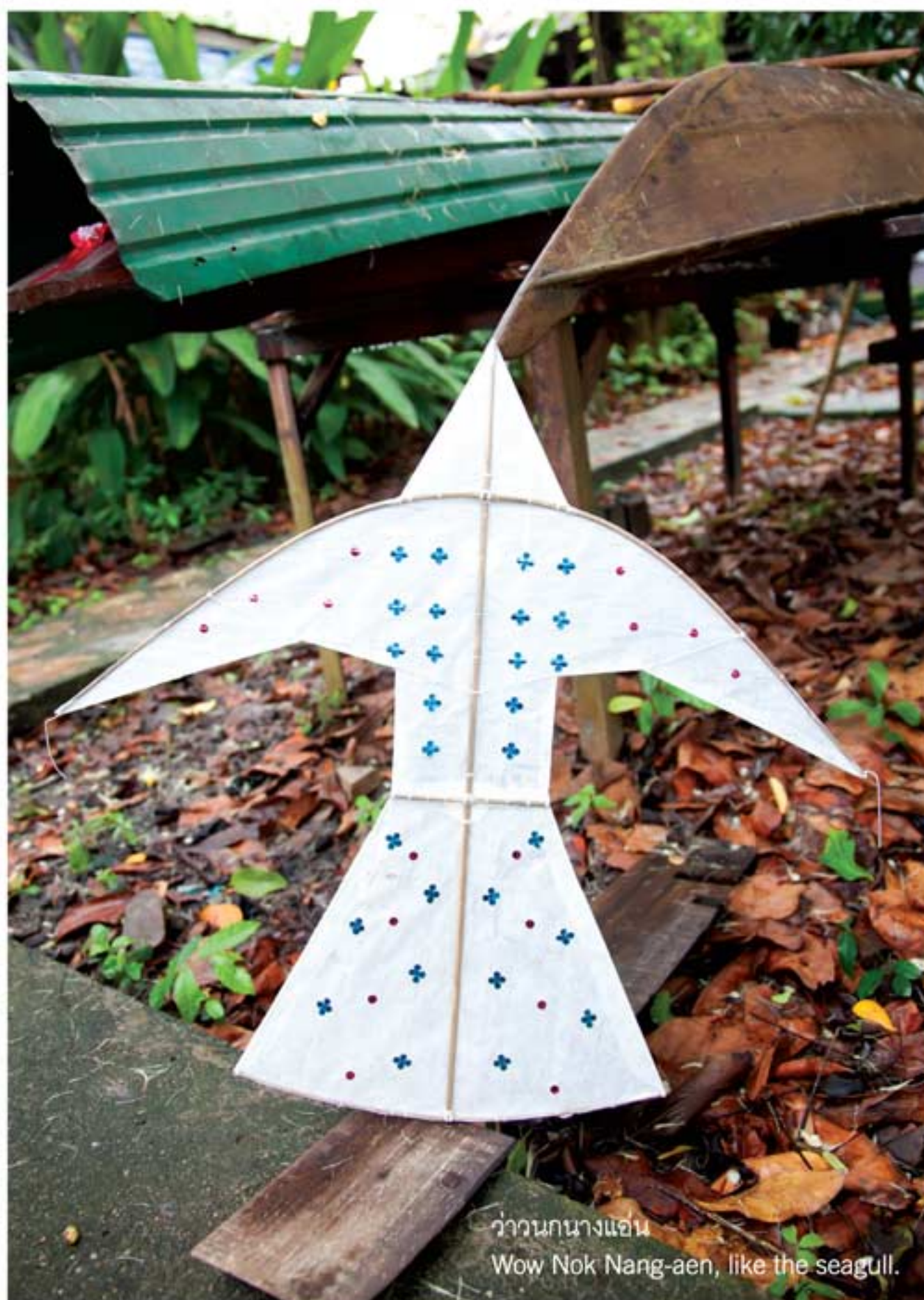
make and fly their Chula kites.

Their happy union has indeed helped to keep alive the legacy of the Kingdom's favourite pastime, as demonstrations and exhibitions have also been organized to educate the younger generation. In 1998, the group came under the international spotlight while staging demonstration flights of their creations at the XIII Asian Games in Bangkok. For this, they made 12 elaborately decorated kites, each standing 2 metres tall, and the most beautiful of which was presented to HRH Princess Bajrakitiyabha.

"Kite-flying events used to be much anticipated here. Annually in the summer months, from February to May, you would find competitions taking place in many temple grounds. Today, the local circuit is very limited and known only among serious fans, unlike the one at Sanam Luang in Bangkok," says Uncle Chuen.

"We focus on Wow Chula because we love its classic appearance. It is indeed a joy just to look at one. And that's probably why most Chula kites are now made for home decoration purposes rather than for actual sport. They therefore cannot fly very well. Around our community you may find this type of kite being sold at Klong Khern and Bang Nangli. As for our group, we make quality kites as a hobby and for recreation. We respect the conventional process – the Thai kite-making tradition which has passed down through generations," Uncle Vinai quickly adds.

Traditionally, Wow Chula comes in different sizes ranging in height from 75 centimetres to 3 metres. The making of a good Chula kite starts with the sourcing of good material for its frame or strut. The most sought after is the Golden Bamboo (*Bambusa vulgaris*), or Pai Seesuk in Thai, since it is light-weight, very durable, flexible and bouncy, giving a good balance while flying against the wind. The selected bamboo sticks must be cut into proper size and shape, before being soaked in water, thinly coated with special liquid, and then singed for greater toughness. The secret ingredient of the liquid may include coconut palm sugar, vegetable oil or even grease. The treated sticks are then tied with thread to form a proper



ว่านนกนางแอ่น
Wow Nok Nang-aen, like the seagull.

frame in accordance with the rules of well calculated size and proportion.

The major part of a Chula kite's strut is the "head" (*hua*) with a beak-like shape which supports the kite while flying against the wind. Its two button-sized wooden pieces at the base, called "mhorn" in Thai, can tweet while the air passes through. The "chest" (*oak*) is the single vertical wooden beam in the centre, attached with the two "wings" (*peek*) and the two "legs" (*khua*) parts. The two horizontal parts of "wings" and "legs" can be of different pattern, with its Thai titles representing characters from literature or local plants.

The roughly tied struts will be tightened throughout with thin white thread. This process, called

"Puuk Sak", forms a net-like frame ready to be pasted on with a special type of thin kite paper. The final touch is gluing the threads across the paper sheet, with the help of tiny well-patterned colourful paper dots.

In the past, kite-makers usually made their own kite strings by spinning the ramie, but as this raw material has become rare they've turned to readymade strings available on the market. The strings are tied to two points on the central strut to make a triangle string which supports the kite against the wind. All steps must be finely executed or else the finished kite may not fly well.

Above all, testing the kite in the air is the best way to prove its quality. In the case of poor flying, that kite must be brought down and



ว่าวจุฬา ว่าวปักเป้าขนาดจิ๋วของกลุ่ม
Tiny Wow Chula and Wow Pakpao.



ว่าวดูยดูย
Wow Dui-Dui

fixed. Besides, kites should be cleaned and inspected after every field play. With proper care, one Wow Chula can last over ten years.

A small Wow Chula fetches a price of about 300 baht, while big ones can cost over 1,000 baht, to compensate for the time-consuming effort spent in its making. A small Wow Chula, they say, can take nearly an entire day to craft, whereas the big one may take weeks, and employ the skills of more than one person to help finish the work.

In the past, most Thai boys delighted in kite-flying, fish-fighting or playing with wooden toys. These seemingly old-fashioned playthings actually offer young people a chance to enrich their mental development processes. For instance, in order to make one

kite, it requires a basic knowledge of aerial engineering as well as sophisticated handicraft skills.

Being well aware of traditional Thai values, this kite conservation group always loves to share their know-how and techniques with students in many schools in the vicinity. Most children only showed their interest during the first hour of observation, and soon returned to their favourite subject of today – computer games.

Not the least disheartened, the group has been collaborating with their community to establish a centre to archive their folkloric games and local folk wisdom. Besides traditional Thai kite-making, the Tambon Bangprom community cultural centre will compile knowledge of various other

aspects such as shrimp catching, banana leaf crafting and more.

The setting up of the centre will be beneficial to the economy of the community where home-stay business is thriving.

“For me, a kite is a magical object. Can you imagine how this thing with only a few pieces of sticks, paper and thin thread can fly in the air for hours? They even dance in the wind!” Sakol Vongsaroj claims.

To reach the group, interested parties may contact Chompunut Yaem-sruan, secretary of the Tambon Bangprom community council (Tel. 08 4026 6538). The site is just off the main road to Amphawa Floating Market and King Rama II Memorial Park, Samut Songkram. ☎

D.I.Y.

พวงมโหตร...สืบสานงานภูมิปัญญาไทย Patterned Paper Pendants for Songkran



พวงมโหตร (พวง-มะ-โหด) เป็นเครื่องแขวนโบราณชนิดหนึ่งที่ยังพอมิให้เห็นอยู่บ้างในแถบชนบท แต่นับวันก็เริ่มเลือนหายไป พวงมโหตร ทำจากกระดาษว่าวหลากสีพับเป็นสามเหลี่ยมแล้วตัดเป็นระย้า นิยมใช้ตกแต่งสถานที่ในงานรื่นเริงตามเทศกาล งานบวช งานบุญ งานขึ้นบ้านใหม่ งานวัด และงานเทศน์มหาชาติ โดยส่วนใหญ่ใช้คู่กับธง 12 นักษัตร นิยมใช้มากในช่วงเทศกาลสงกรานต์ชนทรายเข้าวัด โดยชาวบ้านจะทำพวงมโหตรสีต่างๆ ติดปลายไม้สำหรับปักบนกองทรายแลดูสวยงาม

พวงมโหตร มีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น ภาคกลาง แถบจังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร ระยอง เรียกว่า “พวงเต้าร้าง” แถบอีสานแถบจังหวัดเลยและอุดรธานี เรียกว่า “พวงมาลัย” ภาคเหนือ จังหวัดแพร่ น่าน เชียงใหม่ เรียกว่า “ตุ่งไล่ช้าง” หรือ “ตุ่งไล่หมู” ส่วนจังหวัดเพชรบุรี เรียกว่า “พวงมโหตร”

Living Thai ฉบับนี้ ออกสู่สายตาผู้อ่านในช่วงใกล้เทศกาลสงกรานต์พอดี เราลองมาทำพวงมโหตรกันดีกว่า เพื่อจะได้ไปปักบนเจดีย์ทราย และถือเป็นการสืบสานงานสกุลช่างให้คงอยู่อีกด้วย

Ornamental paper hangings known as Phuang Mahote are a traditional Thai craft akin to origami, though it involves not only paper folding but also cutting. Sadly, this ancient art of paper decoration has practically disappeared from the contemporary Thai scene, with examples of Phuang Mahote now found only in village homes in the rural countryside.

Phuang Mahote are usually made from colourful kite paper, which is folded into triangles and cut to form intricate patterns, with the result then strung up as beautiful items of décor. These ornamental paper hangings were normally created to mark auspicious occasions like merit-making, upon entering a new home or ordaining into monkhood of a family member. Phuang Mahote are also popular during festivals such as Songkran, when they are strung atop poles placed on sand stupas which couples construct to ensure their long and prosperous union.

With the water-splashing festival of Songkran now upon us, this issue of Living Thai feels it would be nice for our readers to make their own Phuang Mahote decorations which they can place atop their own sand stupas of love and longevity. So, how about some creative fun?



วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษว่าว
2. ด้าย, เข็ม
3. กรรไกร
4. กาว
5. กระดาษแข็งแผ่นเล็ก

Materials required

1. Kite paper
2. Needle and thread
3. Scissors
4. Glue
5. Cardboard or hard paper (small size)

วิธีทำ / Making a Phuang Mahote

1. นำกระดาษว่าว 2 สี ขนาดใดก็ได้วางซ้อนกัน (กระดาษแผ่นใหญ่จะทำให้ได้พวงมโหรียาว)
Take 2 pieces of kite paper in different colours and place one atop the other (the larger the paper size, the longer the hanging created).
2. ตัดกระดาษทั้งสองแผ่นให้เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส
Cut both papers into an exact square.
3. พับมุมกระดาษทแยงเข้าหากัน 2-3 ทบ จนได้กระดาษรูปสามเหลี่ยมทรงสูง
Fold the paper diagonally with the corners meeting to form a triangle. Repeat 2-3 times.
4. เขียนขอบกระดาษให้เท่ากันทั้ง 2 สี จากนั้นตัดแต่งชายล่างพวงมโหรีให้เป็นลวดลายต่างๆ ตามจินตนาการ
Making sure the edges of both coloured papers are equally aligned, start cutting the base of the triangle in the pattern of your choice or imagination.
5. ใช้กรรไกรตัดจากขอบข้างด้านหนึ่ง ไปหาขอบอีกด้านหนึ่ง แต่อย่าตัดให้ขาด เหลือระยะที่ตัดให้ห่างจากขอบประมาณ 1 เซนติเมตร
With scissors, start cutting near the edge of one side towards the edge of the other side, but without severing the paper completely. Leave a distance of at least 1 centimetre between the cutting and the paper's edge.
6. พลิกกระดาษกลับอีกด้าน แล้วใช้กรรไกรตัดจากขอบกระดาษอีกด้านย้อนไปที่ขอบกระดาษอีกด้านหนึ่งสลับหว่างกันโดยเว้นระยะที่ตัดให้ห่างจากขอบประมาณ 1 เซนติเมตรเช่นเดียวกับการตัดครั้งแรก
Flip the paper onto its reverse side. Now cut from one side near the edge towards the other side, leaving a 1-cm gap from the paper's rim.
7. ตัดกระดาษสลับไปมาแบบนี้จนเสร็จ โดยให้รั้วกระดาษแต่ละช่วงที่ตัดห่างกันประมาณ 1 เซนติเมตร ส่วนใกล้ๆ ปลายยอดให้เว้นระยะให้ถี่ขึ้นเล็กน้อย
Keep cutting the paper in this manner till completed, with each line of cutting spaced 1cm apart from the line following. Make sure as you get nearer the triangle's apex to leave less space uncut.
8. ค่อยๆ คลี่กระดาษออกมา ขั้นตอนนี้ต้องใช้ความระมัดระวังและใจเย็นอย่างมาก เพื่อไม่ให้กระดาษขาด ยิ่งแผ่นใหญ่และตัดถี่มากก็ยิ่งคลี่ยาก
Now start picking out the cut portions. This phase of the work needs great patience and care to ensure that the paper does not tear. The larger the piece, the more care required.
9. ตัดกระดาษแข็งเป็นรูปวงกลม ทากาวแปะด้านในเป็นแป้นรองตรงกลาง เพื่อให้พวงมโหรีบานพองขึ้น
Cut the cardboard or hard paper into a small circle and dab some glue onto it. Affix this cone to the inside-centre of the Phuang Mahote so that the entire piece fluffs outwards.
10. ใช้ด้ายเย็บร้อยตรงกลางแล้วผูกห้อยกับปลายไม้ เท่านั้นจะได้พวงมโหรีงามหยดไว้ตกแต่งเทศกาลงานบุญแล้ว
With needle and thread stitch a loop into the cardboard wherefrom to hang this Phuang Mahote from a ceiling hook, or from a stick affixed to your little sand-hill.



แล้วคุณจะพบว่า นอกจากจะภูมิใจกับผลงานที่ได้ลงมือทำเอง ยังสุขใจที่ได้ร่วมอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นไทยไม่ให้เลือนหายไปกับกาลเวลาอีกด้วย หรือใครจะประยุกต์โดยนำศิลปะการประดิษฐ์พวงมโหรีไปเป็นของตกแต่งบ้าน ตกแต่งร้านในช่วงเทศกาลต่างๆ แทนการซื้อสายรุ้งจากท้องตลาดก็ไม่ผิดกติกาและเก๋ไปอีกแบบ

So there you have it!
A Phuang Mahote of your own making which you can be so proud of, as you will have done your bit to save this graceful art form from disappearing into the annals of history.

สาธิตโดย:
อ.ชัยฤทธิ์ พรมอนันต์

Demonstrated by
Chairit Promanunt





ชุมทรัพย์หัตถศิลป์...
ที่ศูนย์ศิลปาชีพระหว่างประเทศ

เรื่อง เบญจ วิบูลศิลป์ ภาพ วรวิศ ภูสุจริต



ภายในร้านของไพโรจน์
เต็มไปด้วยภาพเขียนและผลงานหัตถศิลป์
Pairote Gallery in
the Phra Ming Mongkol Building.

เมื่อมองเพียงผิวเผิน ผู้ที่มาเยี่ยมเยือนศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (ศ.ศ.ป.) อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ก็มักจะคิดว่า สถาปัตยกรรมทรงไทยที่เรียกว่า อาคารพระมิ่งมงคล แห่งนี้คงเป็นสถานที่สำหรับจัดแสดงงานหัตถศิลป์จากการสร้างสรรค์ของสมาชิกศูนย์ศิลปาชีพทั่วประเทศเท่านั้น

ความเข้าใจเช่นนี้ก็ถูกต้องแล้ว หากทว่าถูกเพียงครึ่งเดียว เพราะนอกจากจะเป็นที่ตั้งของหอคิลปาชีพที่จัดแสดงผลงานอสังการหัตถศิลป์จากทั่วไทยแล้ว ชั้นล่างของอาคารอีกปีกหนึ่งยังเต็มไปด้วยร้านเล็กร้านน้อยที่บรรดาสมาชิกและผู้ประกอบการรายย่อยมาเปิดเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าหลากหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็นงานศิลปหัตถกรรม เครื่องเบญจรงค์ ผ้าไทย ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์จากวัสดุรีไซเคิล ฯลฯ ที่ล้วนรอให้ผู้มาเยือนมาเลือกสรรและซื้อกลับไปเป็นของขวัญ ของขวัญ หรือเก็บไว้เป็นของที่ระลึก

ศ.ศ.ป.ได้เปิดพื้นที่ขึ้นด้วยวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนด้านการตลาดของสินค้าภูมิปัญญาไทยโดยไม่หวังผลกำไร รวมทั้งเป็นการต่อยอดทางวิชาชีพให้กับช่างฝีมือที่ได้ผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์ศิลปาชีพ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งในพันธกิจขององค์กร

“ไพโรจน์แกลเลอรี” เป็นหนึ่งในจำนวนนั้น

ไพโรจน์ มุ่งพูนกลาง หนุ่มเจ้าของร้านเป็นศิลปินเขียนภาพสีน้ำมันซึ่งเรียกได้ว่าเป็นเมล็ดพันธุ์แห่งศิลปะที่เกิดจากการบ่มเพาะของศูนย์ศิลปาชีพ บางไทร ทุกๆ วันไพโรจน์จะนั่งอยู่ที่แกลเลอรีแห่งนี้ หากไม่มีลูกค้าเข้ามาเยี่ยมชม เขาก็จะวาดภาพไปเรื่อยๆ ด้วยมือข้างซ้ายของเขา

ไพโรจน์เล่าว่า เขามีความหลงใหลในการเขียนภาพมาตั้งแต่ครั้งเยาว์วัย “ตอนเด็กๆ ผมก็วาดด้วยมือข้างขวา แต่พอเกิดพิการขึ้นมา ก็เลยฝึกใช้มือซ้ายแทน เมื่อก่อนแขนผมก็ปกติดี แต่ตอนที่อายุราว 7 ขวบ เกิดมีอาการปวดท้องมาก แม่พาไปโรงพยาบาล จำได้ว่านอนให้น้ำเกลืออยู่นาน หลังจากนั้นแขนขวาก็ลีบไปเลย” ไพโรจน์เล่าให้ฟังถึงความพิการที่เกิดขึ้นมาบนความโชคร้ายของตน

พื้นเพเดิมของไพโรจน์เป็นคนพิษณุโลก เมื่อค้นพบว่าตัวเองรักการวาดภาพจึงหาความรู้เพิ่มเติมในด้านนี้ เขามีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพที่ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายาดฝน จ.เชียงใหม่ อยู่ระยะหนึ่ง จนอาจารย์แนะแนวเห็นแวพรสวรรค์ในการวาดรูปของเขา จึงแนะนำให้มาเรียนวาดรูปอย่างจริงจังที่ศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ ในแผนกจิตรกรรม

ไพโรจน์จากบ้านเกิดมาไกลอีกครั้ง เขาสมัครเป็นนักเรียนของศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ ตามคุณสมบัติของการเป็นลูกหลานเกษตรกร เขาเข้ารับการอบรมการเขียนรูปกับอาจารย์สมาน คลังจัตุรัสครูศิลปาชีพ หัวหน้าแผนกช่างวาดภาพสีน้ำมัน ศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ ทุกวันอังคารถึงวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 8:30 – 16:30 น. เป็นเวลาสี่ปีเต็ม ในที่สุดไพโรจน์ก็ได้ทำความฝันให้เป็นจริงด้วยการเปิดแกลเลอรีและร้านขายรูปเล็กๆ ของตัวเอง ณ บริเวณชั้นหนึ่งของอาคารพระมิ่งมงคลที่เรามาเยือนในวันนี้

“ผมเรียนกับอาจารย์สมานอยู่ 4 ปี เรียนฟรี มีหอพักให้อยู่ในบริเวณศูนย์ฯ แถมมีเบี้ยเลี้ยงให้อีกวันละ 60 บาท พอเรียนจบก็ได้รับใบประกาศนียบัตรจากศูนย์ศิลปาชีพ และก็นับเป็นโชคดีของผม เพราะพอเรียนจบ ศ.ศ.ป.ก็เปิดพื้นที่บริเวณชั้นล่างอาคารพระมิ่งมงคลให้เช่า ผมก็เลยอยู่ที่นั่นเรื่อยมาจนทุกวันนี้” ไพโรจน์เล่าถึงอดีตอย่างออกรส หลังจากคุยกับเราแบบถามคำตอบคำอยู่นาน

“ผมไม่เคยทำอาชีพอื่นเลยในชีวิต

ภาพบน / Top
ไพโรจน์กับผลงานล่าสุด “พระราชวังบางปะอิน”
Pairote and his new painting of the Bang Pa-in Pavilion.

ภาพกลาง / Middle
ร้านหัตถศิลป์ / ดอกไม้ประดิษฐ์
Hand-made flowers for decoration.

ภาพล่าง / Bottom
ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร “ยายปลั่ง” ที่ขึ้นชื่อของอยุธยา
Popular herbal products from Ayutthaya.





ไพโรจน์มีโอกาสเฝ้ารับเสด็จพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาธินัดตามาตุ
ในงานแสดงภาพเขียนที่โรงแรมมณเฑียร
HRH Princess Soamsawali admires Pairote's paintings at an exhibition.



สินค้าหัตถกรรมภาคเหนือก็มีให้เลือกชม
A range of northern-style handicrafts.

ตั้งแต่เริ่มทำงานเมื่อตอนอายุ 15 ก็ยึดอาชีพเขียนภาพเลี้ยงตัวเองมาโดยตลอด" เขาบอกพร้อมรอยยิ้มบนใบหน้า

ภายในร้าน เต็มไปด้วยภาพวาดสีน้ำมันทั้งภาพทิวทัศน์ พระพุทธรูป พระสงฆ์ระดับเกจิอาจารย์ และสถาปัตยกรรมแบบไทยซึ่งล้วนเกิดจากฝีมือสร้างสรรค์ของเขาทั้งหมด นอกจากการวาดภาพสีน้ำมัน การฝึกอบรมจากศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ ยังทำให้เขาวาดภาพแบบดรออิ้งด้วยดินสอและคาร์บอนได้ดีไม่แพ้กัน

หลายครั้งผลงานของเขาก็ได้รับการคัดเลือกให้ไปแสดงตามโรงแรมหรือห้างสรรพสินค้าใหญ่ๆ ในกรุงเทพมหานคร "อาจารย์สมานท่านมาชวนผมไปร่วมแสดงงานบ่อยๆ ภาพพวกนี้พอผมวาดเสร็จ ท่านอาจารย์ก็จะช่วยเอาไปใส่กรอบให้" ไพโรจน์บอกเล่าถึงความเกื้อกูลของครูที่มีต่อศิษย์เช่นเขาเสมอมา "ภาพชุดนี้ ผมเขียนเก็บไว้ไปแสดงงานที่กรุงเทพฯ ช่วงเดือนสิงหาคมนี้ละครับ"

ไพโรจน์วัดพุทไธสน์เพื่อรังสรรค์ภาพ "พระวอแนะ วัดศรีชุม" ดวงตาที่ฉายแววแห่งความสุขอันเปี่ยมล้นเป็นสิ่งยืนยันได้เป็นอย่างดีถึงคำพูดของเขาที่ว่า "ตั้งแต่ผมเปิดร้านที่อาคารพระมิ่งมงคลแห่งนี้ ผมก็มีความสุขมากครับที่สามารถหาเลี้ยงชีพได้จากการได้ทำในสิ่งที่ผมรัก" ❀

ผู้ที่สนใจจะมาเยือน
ร้านค้าหัตถศิลป์ ณ ศูนย์ส่งเสริม
ศิลปาชีพระหว่างประเทศ (ศ.ศ.ป.)
สามารถเยี่ยมชมได้ทุกวัน
ตั้งแต่เวลา 8:30 - 17:30 น.
ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม
เกี่ยวกับร้านค้าหรือโครงการ
ที่เกี่ยวข้องกับศ.ศ.ป. เชิญเข้าชม
ได้ที่ www.sacict.net



Words Ben Wiboonsin
Photography Varis Kusujarit

SACICT Craft Shops: Another Treasure Trove in Bangsai

UPON ENTERING THE PLUSH PREMISES, visitors to the regal headquarters of SUPPORT Arts & Crafts International Centre of Thailand (SACICT), at Phra Ming Mongkol Building in Bangsai District of Ayutthaya Province, could very easily presume that this majestic Thai architecture is an exclusive showcase of the numerous handicrafts created by members of SUPPORT Arts and Crafts Centres nationwide.

They would be correct, but in fact there is much more than that. While the building houses various exhibitions of Thai craft heritage, it also houses a variety of shops where a rich range of products are offered for sale to visitors. Most of these artistic creations are the work of artisans who are

ผลิตภัณฑ์จากวัสดุเหลือใช้
ที่แฝงไว้ด้วยความเป็นไทย
Artworks created
from recycled materials.

members of SUPPORT Arts and Crafts Centres around the Kingdom. Many of the outlets there are operated by artists and artisans who offer a wide array of handmade merchandise – Bencharong ware, textiles, natural and recycled products, among others. All of which would be ideal for enriching the home, as well as for presenting as gifts to loved ones.

The expansive space on the Ground Floor has been opened for rent at a minimal rate to small enterprises, in line with SACICT's mission to provide marketing outlets for products of folk wisdom. It also aims to support the careers of craftspeople who have trained with the SUPPORT Arts and Crafts Centres.

One such shop is Pairote Gallery.

Gallery owner Pairote Mungpoonklang is an oil painter who could be called a home-grown talent of the Bangsai Arts and Crafts Training Centre. Every day he can be seen in his peaceful niche, holding a brush in his left hand, painting a work of art.

Pairote says he has been passionate about painting since early childhood. "I used to paint with my right hand, which is now disabled. That happened when I was around seven. I had a really bad stomach ache and my mom took me to the hospital. I was placed on a saline drip for so long that my right arm subsequently developed problems and became useless."





ปลาตะเพียนจากกระป๋องเครื่องดื่ม
Decorative fish made of recycled materials.



ผลงานที่ไพโรจน์เตรียม
ไว้จัดแสดงที่กรุงเทพฯ
Pairote in deep
concentration on his
newest painting.



งานหัตถกรรมแกะสลักไม้
Hand-crafted artworks
on sale at the shop.

The works of art adorning the walls of his gallery well illustrate Pairote's talent. There are nice landscapes, solemn faces of Lord Buddha, life-like portraits of revered monks, and assorted pieces displaying the beauty of Thai architecture. Evidently, apart from oil painting, the Bangsai centre has given him great finesse in pencil and carbon drawings as well.

It is very likely that many Bangkokians may already have had the opportunity to admire his works. "Ajarn Samarn kindly included my paintings in the exhibitions he has staged in Bangkok, like those at major hotels and department stores. Besides, he personally arranged for the nice framing of all the paintings you see here," the painter tells of his teacher's constant compassion, pointing to his canvas works. "This collection, too, is for the Bangkok exhibition in August this year."

With paint brush in his left hand and eyes a-shine with happiness, Pairote says softly, "Ever since I opened this gallery here at Phra Ming Mongkol Building, I've always felt so happy and grateful that I can earn a decent living doing the thing I love most." ☸

From his native Phitsanulok, the young man was sent to Chiang Mai to pursue his dream of learning to paint properly. For a while he had training at Yardfon Vocational Rehabilitation Centre for the Disabled and was later encouraged by a teacher who recognized his talent to enrol for classes at Bangsai's Department of Painting.

As a farmer's son, Pairote was qualified for free education at the centre. He was placed under the care of the Oil Painting Division chief, Ajarn Samarn Klungchaturas. For four full years, Pairote spent each day from Tuesday to Sunday every week, from 8.30 a.m. to

4.30 p.m. training painstakingly. And finally, his dream came true when he had the opportunity to open a small gallery at Phra Ming Mongkol.

"I studied under Ajarn Samarn for four years during which I was boarded at the centre. The training was free and besides, I was given an allowance of 60 baht per day. I've been so lucky that, upon my graduation, SACICT opened this space for rent. I have since made it my workplace," Pairote explains.

"Painting has been my only career since I started my working life at the age of 15. It's been my bread and butter," he says with a smile on his face.

SACICT Craft Shops
Opening hours:
8.30 a.m.-5.30 p.m. every day
For more information,
visit www.sacict.net

ศ.ศ.ป. นำเครื่องทองไทยเข้าร่วมแสดง ในงาน Bangkok Gems & Jewelry Fair

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) หรือ ศ.ศ.ป. เข้าร่วมงาน Bangkok Gems & Jewelry Fair ครั้งที่ 47 ที่จัดขึ้นโดยกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ร่วมกับสมาคมผู้ค้าอัญมณีไทยและเครื่องประดับ ระหว่างวันที่ 25 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม 2554 ณ อาคารชาเลนเจอร์ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี โดยในพิธีเปิดงานได้รับเกียรติจากนายอลงกรณ์ พลบุตร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธาน

ภายในงานมีการจัดแสดงผลภัณฑ์อัญมณีและเครื่องประดับจากทั่วทุกมุมโลก โดยมีผู้ประกอบการทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้าร่วมออกบูธกว่า 3,000 คูหา ให้ผู้ร่วมงานเลือกสรรสินค้าคุณภาพในราคาที่น่าพอใจ

สำหรับงานนี้ ศ.ศ.ป. ได้นำผลิตภัณฑ์เครื่องประดับเป็นเครื่องทองไปร่วมออกบูธจัดแสดงและจำหน่ายภายในงานด้วย โดยมีอธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ นางนันทวัลย์ ศกุนตนาค ให้เกียรติเป็นประธานเปิดคูหา ศ.ศ.ป. และมีผู้อำนวยการ ศ.ศ.ป. นายบุญญพันธ์ แรงขำ ร่วมต้อนรับและนำชมคูหา



SACICT Jewelry Steals the Glitter at Bangkok Gems & Jewelry Fair

The exquisite jewelry creations of the SUPPORT Arts and Crafts International Centre of Thailand (SACICT) easily stole the show at the 47th Bangkok Gems & Jewelry Fair, which was organized by the Department of Export Promotion in cooperation with the Thai Gems & Jewelry Traders Association. Held at IMPACT Muang Thong Thani's Challenger Hall from February 25 to March 1, 2011, the event was inaugurated by Mr. Alongkorn Ponlaboot, the Deputy Commerce Minister.

SACICT's inimitable designs and detailed artwork shone through in its jewelry presentations, which were much admired by the many visitors weaving their way through the fair's 3,000-plus booths. The fair displayed an exhaustive range of premium jewelry and accessories from exhibitors across the globe. Adding even more dazzle to the event was a fashion extravaganza and a design contest in gold and silver accessories, which showed off the talents of young Thai designers.

Picture shows Mrs. Nuntawan Sakuntanaga, DEP Director-General, cutting the ribbon, accompanied by SACICT CEO Mr. Kunyaphan Raengkhum.

ศิลปหัตถกรรมไทย ร่วมอวดโฉมในงาน মেচীনไทยแลนด์ 2554

ศ.ศ.ป. นำผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพและงานศิลปหัตถกรรมไทยทั้งผลิตภัณฑ์เซรามิกจากศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ งานศิลปหัตถกรรมจากผู้ประกอบการซึ่งเป็นสมาชิกของ ศ.ศ.ป. และผู้ประกอบการร้านค้าภายในพื้นที่ ศ.ศ.ป. ไปจัดแสดงและจำหน่ายในงานเมคอินไทยแลนด์ 2554 (Made in Thailand 2011: Export Opportunity for SMEs) ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ 9 – 13 มีนาคม 2554 ณ อาคารชาเลนเจอร์ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี

งานเมคอินไทยแลนด์ เป็นงานที่กรมส่งเสริมการค้าส่งออก จัดขึ้นเพื่อสร้างโอกาสในการเจรจาธุรกิจให้กับผู้ประกอบการและการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ โดยงานนี้ได้รับเกียรติจากนางพรทิวา นาคาศัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานเปิดงาน และมีนายอลงกรณ์ พลบุตร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ นางนันทวัลย์ ศกุนตนาค อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าส่งออก ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงพาณิชย์ และภาคเอกชนเข้าร่วมพิธีเปิดงานดังกล่าว ซึ่งงานนี้นับเป็นงานแสดงสินค้าที่แสดงให้เห็นศักยภาพโดยรวมของสินค้าอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการส่งออกของไทยสู่ตลาดโลก



SUPPORT Handicrafts Enthrall Visitors at 'Made in Thailand 2011'

The beauty of Thai handicrafts and ceramic works created by the SUPPORT Arts and Crafts International Centre of Thailand bedazzled the crowd at the "Made in Thailand 2011: Export Opportunity for SMEs" trade fair. The popular annual crowd-puller taking place at the IMPACT Muang Thong Thani, from March 9-13, 2011, showcased the creations of SACICT's members at the Bangsai Arts and Crafts Centre as well as those of the SUPPORT Centres throughout the country. Organized by the Department of Export Promotion, the fair provided a platform for Thai SMEs to meet up with partners and expand business worldwide. Commerce Minister Mrs. Porntiva Nakasai presided over the fair's opening, and was accompanied by the Deputy Commerce Minister Mr. Alongkorn Ponlaboot, DEP Director-General Mrs. Nuntawan Sakuntanaga and high-ranking officials of the ministry.





โครงการประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ ศิลปหัตถกรรม และบรรจุภัณฑ์

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) หรือ ศ.ศ.ป. จัดโครงการประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรม และบรรจุภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่มีความหลากหลายและแตกต่าง โดยใช้วัสดุหรือวัตถุดิบในท้องถิ่น สร้างสรรค์ให้มีความทันสมัย และเกิดมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์

การประกวดแบ่งเป็น โครงการประกวดนักออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้า นักออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งบ้าน นักออกแบบเครื่องประดับตกแต่งรุ่นใหม่ และนักออกแบบบรรจุภัณฑ์ ซึ่งได้รับการตอบรับจากมูลนิธิศิลปาชีพ สวนจิตรลดา นักเรียน/นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยและสถาบันอาชีวศึกษาต่างๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งบุคคลทั่วไปเข้าร่วมประกวด และร่วมงานในวันตัดสิน

สำหรับแบบที่ได้รับรางวัลจะนำไปทำต้นแบบเพื่อใช้ในการจัดอบรมและทดลองตลาด รวมถึงการนำไปจัดลิขสิทธิ์ ก่อนจะนำไปจัดแสดงและจำหน่ายในงานต่างๆ ต่อไป

Handicrafts & Packaging Design Contest

In an ongoing effort to promote Thai handicrafts, SACICT has just launched its latest project – the Handicraft & Packaging Design Contest. The project focuses on adding product value through design development by using local raw materials to complement today's modern lifestyle. The contest features four categories – Fabric Design, Home Decor & Furniture Design, Jewelry & Accessories Design, and Packaging Design. The contest is proving a success, drawing entries from the Bangsai Arts and Crafts Centre, Suan Chitralada, university and vocational school students as well as members of the general public. The winning designs will be made a prototype, legally patented as well as being placed on a market survey and seminar. It will also earn the designers a chance to join SACICT's fairs.

ศ.ศ.ป. จัดตลาดนัดศิลปหัตถกรรมวันหยุดสุดสัปดาห์

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (ศ.ศ.ป.) จับมือ ขสมก. ชวนคนไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติร่วมชม-ชื้อ-ชมงานศิลปหัตถกรรมในโครงการ “ตลาดนัดศิลปหัตถกรรมวันหยุดสุดสัปดาห์” ซึ่งมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการไปเมื่อวันเสาร์ที่ 19 มีนาคมที่ผ่านมา โดยมีนายบุญฤทธิ์ แรงขำ ผู้อำนวยการ ศ.ศ.ป. และนายโอภาส เพชรมุณี ผู้อำนวยการองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) ร่วมตัดริบบิ้นในพิธีเปิดงาน

ผู้อำนวยการ ศ.ศ.ป. เปิดเผยว่าในปี 2554 นี้ ศ.ศ.ป. มีแนวคิดพัฒนาพื้นที่ภายในศ.ศ.ป.เป็นแหล่งงานศิลปหัตถกรรม โดยจัดทำตลาดนัดวันหยุดสุดสัปดาห์ขึ้นเพื่อดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว และผู้สนใจงานศิลปหัตถกรรมให้มาท่องเที่ยวจับจ่ายสินค้าศิลปาชีพและศิลปหัตถกรรมตลอดจนมีส่วนร่วมในกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมไทยต่างๆ ที่จะจัดขึ้น เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกการรักงานศิลปหัตถกรรมไทย ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวของ ศ.ศ.ป. ได้รับความร่วมมือจาก ขสมก. ซึ่งจัดโครงการครอบครัวสุขสันต์ ไหว้พระแก้ววัด นำคณะมาหยุดพักเที่ยงชม และจับจ่ายงานศิลปหัตถกรรม ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ ตั้งแต่วันเสาร์ที่ 19 มีนาคม 2554 เป็นต้นไป

“จากการจัดโครงการนี้ ศ.ศ.ป.หวังให้เกิดการขยายการบริโภคงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทยให้แพร่หลายและกว้างขวางขึ้น และเป็นการสร้างเสริมรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการงานศิลปหัตถกรรม รวมถึงช่วยส่งเสริม ศ.ศ.ป. เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปหัตถกรรมที่ให้ความรู้ ตลอดจนทั้งเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ศ.ศ.ป. และสมาชิกผู้ประกอบการงานศิลปหัตถกรรม” นายบุญฤทธิ์ กล่าว

ทั้งนี้ ในงานมีกิจกรรมต่างๆ ทั้งการออกร้านจำหน่ายงานศิลปหัตถกรรมและออกร้านจำหน่ายอาหาร ขนม เครื่องดื่มผลไม้ปลอดสารพิษ และสินค้าอื่นๆ จำนวนหลายสิบล้าน รวมถึงการแสดงศิลปะ และวัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ยังมีการจัดสาธิต และให้ทดลองทำขนมชาวงัว ขนมไทยพื้นบ้าน และเครื่องดื่ม การจัดสาธิตและอบรมการทำงานศิลปะประดิษฐ์/หัตถกรรมโดยครูช่างศิลปาชีพ ตลอดจนมีการจัดนำชมหอรัตนาคารต่างๆ และอื่นๆ อีกมาก สำหรับผู้สนใจสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) โทร. 035-367-054 ชมเว็บไซต์ www.sacict.net หรือสอบถามเส้นทางรถโดยสารได้จากเขตการเดินรถของ ขสมก. ทั้ง 8 เขตใกล้บ้านท่าน



Weekend Handicrafts Fair in Bangsai

SACICT, in collaboration with the Bangkok Mass Transit Authority (BMTA), invites shoppers to partake of the weekend fun over Thai handicrafts and cuisine at “The Arts & Handicrafts Weekend Market.” The launch on Saturday, March 19, was chaired by SACICT CEO Mr. Kunyaphan Raengkhum, who was joined at the ribbon-cutting ceremony by Mr. Opas Phetmuni, Director of the BMTA.

Mr. Kunyaphan revealed that: “In line with SACICT’s policy to promote Thai handicrafts to tourists and increase the popularity of Thai products among consumers worldwide, the Arts & Handicrafts Weekend Market offers a wide selection of handicrafts, along with Thai cultural activities.

This fair takes place every weekend till the end of the year. The highlights include booths selling handicrafts, food and snacks, organic beverages, and demonstrations in handicraft-making. Visitors can also learn how to make Thai desserts and health drinks. For more information, contact the SUPPORT Arts and Crafts International Centre of Thailand (SACICT) at tel. 035-367-054 or simply visit www.sacict.net or www.bmta.co.th





งานปั้นแบบนูนต่ำ
ที่ให้ความรู้สึกสมจริง
Relief sculpture of
children at play.



อาจารย์มนู เสตะกลัมพ์
Ajarn Manu Satakul

ประติมากรรม: สื่อสารผ่านงานศิลป์

“การสร้างผลงานประติมากรรมเปรียบได้กับการเล่าเรื่องผ่านชิ้นงานให้คนดูสามารถเข้าใจเรื่องราวที่เราอยากถ่ายทอดตั้งแต่ต้นจนจบได้ภายในงานชิ้นเดียว เพราะฉะนั้นไม่ว่าผลงานจะเล็กใหญ่ขนาดใดก็ล้วนมีเรื่องราวสอดแทรกอยู่เสมอ หากสามารถเล่าเรื่องราวและสื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจได้ ย่อมถือว่าเป็นชิ้นงานที่ประสบความสำเร็จแล้ว” มนู เสตะกลัมพ์ อาจารย์หัวหน้าแผนกช่างประติมากรรม ศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ กล่าวอธิบาย

อาจารย์มนูเป็นผู้บุกเบิกแผนกช่างประติมากรรมของศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ ที่เริ่มก่อตั้งขึ้นในปีพ.ศ. 2524 รวมทั้งเป็นผู้พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนด้วยตนเอง โดยเมื่อเริ่มแรกที่เปิดทำการสอน อาจารย์เน้นการปั้นรูปเหมือนที่ไม่ซับซ้อน เช่น ตุ๊กตาชาววัง ผลไม้ทำจากปูนพลาสเตอร์แล้วพ่นสีเหมือนจริง และอื่นๆ ต่อมาจึงเริ่มเปิดสอนงานทองเหลือง และปั้นรูปสัตว์ต่างๆ ทุกวันนี้นักเรียนที่นี่จะได้ฝึกงานทุกประเภทตั้งแต่งานชิ้นเล็กสำหรับเป็นของที่ระลึก จนกระทั่งงานใหญ่ขนาดเท่าอนุสาวรีย์

“ผู้เรียนทุกคนจะได้ความรู้เกี่ยวกับงานประติมากรรมทุกขั้นตอน แต่การฝึกความถนัดจะอยู่ที่ความสามารถเฉพาะทางของแต่ละคน ถ้าปั้นเก่งก็จะเน้นทำงานปั้น แต่บางคนอาจจะถนัดการทำแม่แบบ หรืองานหล่อก็จะเน้นในส่วนนั้น” อาจารย์มนูย้ำว่า “การมาเรียนที่นี่ไม่จำเป็นต้องมีพื้นฐานทางศิลปะมาก่อน คุณสมบัติเดียวที่สำคัญที่สุดของผู้ที่จะมาเรียน คือความตั้งใจจริง การจะมีความรู้พื้นฐานหรือทักษะมากน้อยเพียงใด จึงไม่ใช่เรื่องจำเป็น เพราะถ้าใจรักและตั้งใจก็จะสามารถฝึกฝนและเรียนรู้ได้ทุกคน”



งานปั้นแบบขนาดเล็ก
A prototype model.



ไม้ปั้นและอุปกรณ์
เครื่องมือประจำตัวช่างปั้น
Tools used in sculpting.



แป้นสำหรับขึ้นรูป
Plaster and sculpting wheel.

การฝึกอาชีพที่แผนกช่าง
ประติมากรรมจะแบ่งออกเป็น
สองหลักสูตร คือ หลักสูตรขั้นต้น
และหลักสูตรขั้นปลาย โดยแต่ละ
หลักสูตรจะใช้เวลาเรียนหนึ่งปี ผู้ที่สนใจ
เข้ารับการฝึกอบรมแม้ไม่มีพื้นฐาน
ด้านงานปั้นหรืองานศิลปะใดๆ มาก่อน
ก็สามารถมาเริ่มต้นนับหนึ่งที่แผนกช่าง
ประติมากรรมแห่งนี้ได้

หลักสูตรฝึกช่างประติมากรรมจะ
เปิดรับผู้เรียนได้ครั้งละ 15 คน และ
เปิดสอนเป็นสองเทอมๆแรกตั้งแต่เดือน
เมษายนถึงเดือนกันยายน และเทอมที่ 2
จากเดือนตุลาคมถึงเดือนมีนาคม
โดยทำการสอนเต็มวันควบคู่กันไปทั้ง
หลักสูตรขั้นต้นและขั้นปลาย ตั้งแต่เวลา
8:00 น. - 16:00 น. วันอังคารถึง
วันอาทิตย์

การเรียนการสอนแม้ว่าจะมีการ
วางหลักสูตรไว้อย่างเป็นระบบ แต่ก็ไม่ได้
กำหนดแบบตายตัว โดยอาจารย์จะ
สังเกตว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความถนัด
ในด้านใดเป็นพิเศษ แล้วค่อยๆ วางแผน
การสอนที่เหมาะสมสำหรับแต่ละคน
ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมเพื่อให้
การเรียนการสอนนักเรียนแต่ละคน
เกิดประสิทธิผลสูงสุด

“งานประติมากรรมเป็นงานที่รวม
 เองงานช่างสิบหมู่เข้าไว้ด้วยกัน นั่นคือ
 ช่างเขียน ช่างปั้น ช่างแกะ ช่างสลัก
 ช่างหล่อ ช่างกลึง ช่างหุ่น ช่างรัก ช่างบุ
 และช่างปูน เวลาไปประกอบอาชีพก็จะ
 รับงานมาทำร่วมกันเป็นกลุ่ม ไม่ว่าจะ
 เป็นการสร้างพระพุทธรูป พระเกจิ-
 อาจารย์ หรือบุคคลสำคัญอื่นๆ
 ที่จริงแล้วคนเดียวก็ทำทุกอย่างเองได้
 เพราะผมสอนให้แล้วทุกอย่าง
 เริ่มตั้งแต่วาดภาพ ปั้น ทำพิมพ์ หรือ
 แม้กระทั่งสร้างเตาหลอมเอง แต่การ
 ทำงานคนเดียวมันจะต้องใช้เวลานาน
 เลยรับงานได้ที่ละชิ้น ไม่เหมือนการทำ
 ร่วมกันเป็นกลุ่มที่ช่วยให้ทำงานได้
 รวดเร็วขึ้นไหล” อาจารย์มณูกกล่าว

การที่ได้ถือกำเนิดและเติบโตมาใน
 ครอบครัวช่างได้หล่อหลอมให้เด็กชาย
 มณูในครั้งกระโน้นซึมซับความงดงาม
 และสั่งสมประสบการณ์ในศิลปะแขนงนี้
 มาโดยตลอด “ครอบครัวของผมทำอาชีพ
 ช่างปั้นช่างหล่อสืบต่อกันมาหลาย
 ชั่วอายุคน ผมเกิดที่บ้านช่างหล่อ ผังธนะฯ
 ซึ่งเป็นแหล่งหล่อพระพุทธรูปมาแต่
 ดั้งเดิม และต่อมาก็ได้มีการหล่อพระ
 เกจิอาจารย์ หล่อรูปสัตว์ เฟอร์นิเจอร์
 และงานทองเหลืองทั่วไป เรียกว่าทำได้
 ตั้งแต่ของเล็กสุดเช่นพระกริ่ง ไปจนถึง
 ใหญ่สุด เพราะไม่ว่าสัดส่วนจะแตกต่างกัน
 แต่ขั้นตอนการทำงานเหล่านี้จะ
 เหมือนกันทั้งหมด”

อาจารย์มณูเล่าว่าเขาได้เริ่มฝึกงาน
 มาตั้งแต่อายุ 8 ขวบ พอจบการศึกษา
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ก็สามารถเข้าเริ่มงานใน
 สายอาชีพได้อย่างเต็มตัว “ผมได้มีโอกาส
 เข้าไปฝึกและช่วยทำงานที่โรงหล่อของ
 มหาวิทยาลัยศิลปากร เพราะมีคุณลุง
 ทำงานอยู่ที่นั่น ระหว่างนั้นก็ได้รับความ
 รู้ความชำนาญอย่างมาก จนกระทั่ง
 ศูนย์ศิลปาชีพฯ ติดต่อให้มาช่วยงาน
 แผนกช่างประติมากรรม ที่บางไทรตั้งแต่
 ปี พ.ศ. 2524 ก็อยู่มาจนถึงปัจจุบัน”

สามสิบปีเต็มกับการทำหน้าที่



หุ่นปั้นภาพเหมือนบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย
 Sculpture of a Thai historical personage.

หัวหน้าแผนกช่างประติมากรรม อาจารย์
 มณูได้ถ่ายทอดความรู้ให้ลูกศิษย์ไปแล้ว
 กว่าพันคนจนสามารถนำวิชาที่ได้ฝึกฝน
 ไปประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง ทั้งใน
 สถานะช่างอิสระ พนักงาานประจำโรงงาน
 ต่างๆ และผู้ประกอบการที่เปิดโรงงาน
 เพื่อรับงานด้วยตนเอง

“งานประติมากรรมมีส่วนเกี่ยวข้องกับ
 ชีวิตประจำวันของคนเราในหลากหลาย
 แง่มุม โดยที่ในบางครั้งเราอาจจะ
 ไม่ได้ทันสังเกต เพราะการสร้างงาน
 ประติมากรรมมีจุดประสงค์ต่างๆ กัน
 ออกไป เช่น การสร้างพระพุทธรูปเพื่อ
 เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และเป็นพุทธรูปบูชา
 หรือสร้างสรรคงานเพื่ออนุรักษ์และ
 ใช้สำหรับศึกษา เป็นเครื่องมือในการ
 ถ่ายทอดความรู้ในแขนงต่างๆ เช่น
 รูปหล่อสัตว์ป่าที่สูญพันธุ์ไปแล้ว หรือ

แม้แต่การผลิตเครื่องมือใช้สอยต่างๆ
 เช่น กระตะทองเหลือง ตะหลิว ช้อน
 เขียงเตียน กระถางรูป และยังมีรวมถึง
 เฟอร์นิเจอร์ เช่น ชุดรับแขก และงาน
 ตกแต่งทั้งภายในและภายนอกอาคาร
 เช่น หุ่นหินทรายประดับสวน และอื่นๆ”

อาจารย์ให้ความเห็นว่า การ
 สร้างสรรคงานประติมากรรมแต่ละชิ้น
 ไม่ใช่เรื่องยากจนเกินความตั้งใจ แต่ช่าง
 ทุกคนต้องใส่ใจเป็นอย่างยิ่งต่อ
 รายละเอียดและขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่เริ่ม
 ภาพร่าง การทำพิมพ์แม่แบบ จนกระทั่ง
 เสร็จสิ้นกระบวนการ ที่ต้องใช้เวลา
 ยาวนานเพราะไม่สามารถที่จะข้าม
 ขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งไปได้ นอกเหนือ
 จากฝีมือที่ดีแล้ว ยังจะต้องมีความอดทน
 ความช่างสังเกต และความสามารถ
 ในการทำงานเป็นหมู่คณะอีกด้วย



อาจารย์มนูและพองศิษย์
Ajarn Manu and
his apprentice sculptors.

“ถ้าเราจะสร้างรูปหล่อนางรำ เราก็ต้องสร้างสรรค์ทุกส่วนของร่างกาย ให้เกิดเป็นการร้อยอย่างสอดคล้องกัน นอกเหนือจากการร้อยรำซึ่งจะต้อง ถ่ายทอดออกมาอย่างถูกต้องสวยงาม แล้ว ก็ต้องไม่ละเลยในเรื่องของ รายละเอียดเช่น นัยน์ตาที่สื่อถึงความรู้สึก ริมนิปากที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ท่อนแขน กลมกลึงอ่อนช้อย หรือสะโพกที่พลิ้วไหว ไปตามท่วงทำนอง” อาจารย์มนูอธิบาย พร้อมย้ำว่ารายละเอียดและความคิด รวบยอดเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง ไม่เช่นนั้นผลงานที่ออกมาจะขาดความ สมบูรณ์ในเรื่องของการถ่ายทอดอารมณ์

รูปปั้น “นายขนมต้ม” นักมวย คาคเชือกสมัยอยุธยาตอนปลาย เจ้าของ ดำนานมวยไทย ซึ่งเป็นผลงานระดับ มาสเตอร์พีชของอาจารย์มนู ที่จัดแสดงไว้ ณ บริเวณทางเข้าศูนย์ศิลปาชีพฯ คือ ตัวอย่างที่ดีของการสร้างสรรค์ผลงาน ที่ใส่ใจทุกรายละเอียด สามารถเล่า เรื่องราวของกีฬามวยไทยและความเชื่อ

ของคนไทยในสมัยอยุธยาผ่านได้อย่าง สมบูรณ์แบบ

“ผมใส่รายละเอียดทั้งในเรื่อง ของการแต่งกายที่เป็นการนุ่งผ้าขาวม้า หักกรั้ง มือคาคเชือก และกล้ามเนื้อที่เป็นมัด แสดงออกถึงความเป็นนักกีฬา ที่แข็งแกร่ง รวมถึงรอยสักอักขระต่างๆ ตามร่างกาย ซึ่งเป็นศาสตร์โบราณ ที่เชื่อว่าจะทำให้อยู่ยงคงกระพัน” อาจารย์บอก

ภายในแผนกช่างประติมากรรม ผู้เยี่ยมชมจะพบเห็นผลงานมากมาย ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากฝีมือของผู้เรียน และยังมีผลงานต้นแบบที่อาจารย์มนู สร้างขึ้นด้วยความตั้งใจที่จะใช้ ประติมากรรมเป็นเครื่องมือถ่ายทอด วัฒนธรรมของชาติให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา ล่าสุดอาจารย์ได้ริเริ่มโครงการ งานปั้นตัวละครจากเรื่องพระอภัยมณี ตอน “สุดสาครขี่ม้านิลมังกรตามหาพ่อ” งานประติมากรรมขนาดใหญ่ที่จะนำไป จัดแสดง ณ บริเวณลานกลางแจ้งของ

ศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ เพื่อเผยแพร่ มรดกทางวัฒนธรรมสู่สาธารณชนต่อไป

“การที่เราสร้างชิ้นงานก็เหมือนกับการที่เราแต่งตำราเพื่อให้ได้ศึกษากัน ต่อไป” อาจารย์มนูกล่าวย้ำ

ทุกชิ้นงานประติมากรรมจึง บรรจุไว้ด้วยองค์ความรู้ที่ทรงคุณค่า ทางศิลปะที่ผู้สร้างสรรค์ได้ใส่ใจความตั้งใจ ลงในทุกรายละเอียดเพื่อสื่อสารถึงผู้ชม ดังนั้นผู้ชมเองก็ต้องมีสายตาและจิตใจ ที่ละเอียดอ่อนเพื่อสัมผัสได้ถึงคุณค่า ที่สอดแทรกอยู่ภายใน ☸

รูปปั้น “นายขนมต้ม”
ผลงานอาจารย์มโน
ซึ่งจัดแสดงบริเวณทางเข้า
ศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ
“Nai Khanom Tom” –
Ajarn Manu’s seminal
work at Bangsai.





Sculpture: The Art that Speaks...

Words **Ben Wiboonsin** Photography **Varis Kusujarit**

"ESSENTIALLY, the art of sculpture is quite similar to that of story-telling as both serve as a medium through which the creator conveys a certain message to the spectator. Big or small, a sculpture has its own story to tell. If and when the meaningful message captures the heart of the viewer, such work is then considered a fine creation," says Ajarn Manu Setaklum, head of the Department of Sculpture at the Bangsai Arts and Crafts Training Centre.

As the department's pioneer, Ajarn Manu has overseen the development of its curriculum ever since its establishment in 1981. He started with something simple like Tukata Chao Wang (courtier dolls) and fruit-shaped plaster. "Then we tried our hand at animal sculpting in brass, which truly offers an opportunity for our students to enhance their sculpting skills," he says, adding that all his students are put on training in any and every scale of work – from a petite souvenir to a majestic statue.



Two kinds of curricula are taught here: a basic course for beginners, and an advanced course; both last a year. And regardless of their basic knowledge or skill in sculpting, all eager students are welcome to enrich their ability by attending the classes at Bangsai.

“The same basics will be taught to all students; then they will practise whatever they do best. For example, some might enjoy

sculpting while others may find making model blocks very fascinating. So what we are looking for in our students is not basic knowledge of art but passion and true commitment to learn.”

The department enrolls students twice a year for its sculpting course – the first course runs from April to September and the second course lasts from October to March. Classes are held every Tuesday till Sunday from 8 a.m. to 4 p.m.

Despite a systematic curriculum, Ajarn Manu is well aware that every student has different artistic talents, he therefore has to spend some serious time adjusting or tailoring his teaching methods to create the most practical approach to benefit each student.

“In fact, sculpture requires contribution from all the Ten Divisions of Traditional Thai Crafts, which, apart from sculpting, include drawing, carving, engraving, moulding, turning, modelling, lacquering, metal beating and plastering. And that’s why we equip our students with the knowledge in these subjects so they can choose to specialize in certain areas and can work together as a team in such majestic sculptures like Buddha images and statues. This magnificent art is considered

quite time-consuming if one is willing to work all by himself,” Ajarn Manu reiterates.

Ajarn Manu has built his career on a firm foundation: “I was born into a family of craftspeople in Baan Chang Lor on the Thon Buri side of the river. Our knowledge of sculpting which has been passed down for generations, instilled in me a great sense of this unique art, which lingers till today. And as far as I can remember, my family and our neighbours earned a living making all kinds of sculpture, from animal-shaped figures and sculpted furniture, to brassware and metal Buddha images, in different styles and designs.

“I first started sculpting when I was 8 years old and by the time I’d finished Grade 7, I had already become a full craftsman. After

finishing school, I spent some time apprenticing with my uncle at the Silpakorn University’s foundry and from then on I have been walking this path ever since. When I received a kind invitation from the Bangsai Arts and Crafts Training Centre, I decided to join the Sculpting Department in 1981.”

During the three decades of his leadership at the department, Ajarn Manu has coached and trained over 1,000 apprentices, who have gone on to make their own careers in sculpting, while many others have established their own foundries, factories and shops.

“Almost without being noticed, the art of sculpting has become an important part of everyone’s life. With many different objectives in its making, sculpting can be interpreted in various purposes, for

1-7

การเรียนการสอน
ที่ให้นักเรียนลงมือทำเองทุกขั้นตอน
All these pictures illustrate
the efforts both teacher
and students put in,
to create wonderful works of art.



instance, we make Buddha statues to anchor our Buddhist belief, we produce sculptures of wildlife to instill a sense of nature preservation while we create brass pans, spatulas, spoons, candlesticks, joss stick pots or living room furniture to use in our everyday life,” Ajarn Manu illustrates.

Even strong determination and real passion might not create such magnificent work as it normally takes time to make one, and each step cannot be missed or overlooked; that is when endurance and close observation play an important part. “When sculpting a Thai folk dancer which requires beautiful body movement, the craftsman has to pay attention to his work and must never overlook any speck of minute detail, such as the joyous eyes, the shapely hip,

and the gyrating movement,” Ajarn Manu says, explaining his concept of the perfectionist.

Speaking of detailed perfection, the best example stands marvellously tall at the entrance to Bangsai Arts and Crafts Centre. It is one of Ajarn Manu’s masterpieces – the statue of “Nai Khanom Tom”, the legend of traditional Thai boxing from Ayutthaya period. “I worked to the best of my effort to portray the life-like features, anything from the loincloth to cords tying his fists and the sportsman’s muscles. In addition, I also put the details on tattoos of mantra which is believed by Thai boxers to guard against harm and wounds.”

Ajarn Manu always hopes to communicate the value of Thai art with the younger generation through his works, he has therefore

created many prototypes and put them on display alongside those of his students. He is busy these days sculpting famous figures from Thailand’s folk tales — “The Story of Phra Aphaimanee: Sudsakorn’s Adventure.” All the beloved characters from this tale will be exhibited on the grounds of Bangsai Arts and Crafts Centre.

“Making a sculpture is like writing a book which we hope to hold the heart of the reader from the very beginning to the last page,” says Ajarn Manu, the sculptor extraordinaire whose eyes sparkle with the enthusiasm of a raconteur.

And on the viewer’s side, it takes keen eyes and open heart to appreciate the wisdom and immense effort put in to make each work of art. ☸



CORPORATE INFO

หัตถศิลป์ไทย

มรดกล้ำค่าในพระบรมราชานุอุปถัมภ์

น้ำพระราชหฤทัยอันเต็มเปี่ยมไปด้วยพระเมตตาที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีต่อเกษตรกรรมผู้ยากไร้ในชนบท คือที่มาของความสำเร็จนับยิ่งใหญ่อันเนื่องจากการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปหัตถกรรมไทยแต่โบราณให้กลับฟื้นคืนชีวิตขึ้นอีกครั้ง

ขณะโดยเสด็จ ๆ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงเยี่ยมเยียนทุกข์สุขของพสกนิกรทั่วประเทศ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงเล็งเห็นความเป็นไปได้ในการที่จะทำนุบำรุงงานช่างฝีมือและศิลปหัตถกรรมไทย ที่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น ด้วยทรงตระหนักดีว่าแนวคิดนี้จะช่วยให้บรรลุดุติประสงคสองประการพร้อมๆ กัน คือสร้างรายได้เสริมให้แก่ชาวไร่ชาวนาหลังฤดูเก็บเกี่ยว และช่วยรักษาศิลปะไทยแต่โบราณไม่ให้สูญหายไป ทั้งหมดนี้คือจุดเริ่มต้นของโครงการสำคัญที่พระองค์ทรงห่วงใยและสนพระราชหฤทัยเสมอมา

ฝีมือช่างชั้นเอก สืบสานจากรุ่นสู่รุ่น

พระวิริยอุตสาหะในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้สร้างงานให้กับเกษตรกรทั่วประเทศเป็นจำนวนมาก โดยทรงกระตุ้นและสนับสนุนให้เกษตรกรร่วมกันจัดทำอุตสาหกรรมพื้นบ้านในท้องถิ่นที่ไว้วัตถุดิบที่หาได้ง่ายในพื้นที่ ส่งผลให้ชาวเขาเลิกปลูกฝิ่น และหันมาใช้ความเชี่ยวชาญที่มีอยู่ประดิษฐ์เครื่องเงินและเครื่องทองแทน

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไป ณ ภูมิภาคใด ก็จะมีการตั้งศูนย์ฝึกอบรมชั่วคราวขึ้น โดยศูนย์เหล่านี้ ไม่เพียงมุ่งฝึกฝนทักษะของช่างฝีมือเท่านั้น แต่ยังเป็นการฟื้นฟูศิลปดั้งเดิมของไทย เช่น การทอผ้าไหมมัดหมี่ การสานภาชนะย่านลิเภา และการทำเครื่องถมทองและเงิน ไม่ให้สูญหายไปตามกาลเวลาอีกด้วย

เพื่อสืบสานงานหัตถศิลป์ให้คงอยู่ต่อไป เยาวชนจากครอบครัวยากไร้ได้รับโอกาสสำคัญยิ่งในชีวิต โดยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ คัดเลือกเยาวชนที่ผ่านการสัมภาษณ์เข้าสู่โครงการ เด็กๆ จะได้รับการฝึกฝนอย่างเป็นขั้นเป็นตอนโดยช่างชั้นเอก และครูที่ทุ่มเท จนสามารถปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตธรรมดาในชีวิตประจำวัน อาทิ ขึ้นไม้ ก้อนดิน เคาะผ้า ใจใหม่และใยฝ้าย ฯลฯ ไปเป็นงานศิลป์ อันน่าตื่นตาตื่นใจ ปัจจุบันมีนักเรียนหลายวัย ตั้งแต่ 15-60 ปี ดอกยี่คำกล่าวที่ว่า “ไม่มีใครแก่เกินเรียน”

แบบอย่างงามล้ำ สมคุณค่าความเป็นไทย

เพื่อให้โครงการบรรลุดุติประสงคและแสดงถึงพระราชปณิธานอันแน่วแน่ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

พระราชทานพื้นที่ส่วนหนึ่งในพระตำหนักจิตรลดารัตนบุรี จัดตั้งเป็นศูนย์ฝึกอบรม โดยเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2520 ต่อมาได้จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ราชบุรี เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน และสุรินทร์ เพื่อรองรับจำนวนนักเรียนและเจ้าหน้าที่ รวมถึงงานศิลปหัตถกรรมที่เพิ่มมากขึ้น

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมองเห็นความงดงามของงานหัตถศิลป์ ทรงส่งเสริมผลงานจากฝีมือชาวไร่ชาวนาไทย ด้วยพระองค์เองเสมอ โดยทรงฉลองพระองค์ที่ทอจากไหมไทย และทรงกระเป๋าย่านลิเภาเป็นแบบอย่าง ทั้งยังเสด็จพระราชดำเนินในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งสร้างความประทับใจแก่ผู้ที่ได้พบเห็นด้วยรสนิยมและความงามสง่าอันยากจะหาที่เปรียบ

เหตุการณ์สำคัญ

พ.ศ. 2519

ก่อตั้งมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ หรือ SUPPORT Foundation เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม โดยพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

พ.ศ. 2528

รัฐบาลได้จัดตั้งมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพขึ้น โดยเป็นหน่วยงานหนึ่งในสำนักพระราชเลขาธิการ เพื่อสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งให้การดำเนินงานศิลปาชีพ

พ.ศ. 2531

ประธานบริหารของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ได้เปลี่ยนชื่อมูลนิธิเป็น “มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” เพื่อระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

งานของโครงการขยายตัวอย่างรวดเร็ว จนทำให้งานหัตถศิลป์กลายเป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อมที่สร้างรายได้หลักให้กับครอบครัวเกษตรกร

พ.ศ. 2538

ในการทำแผนการตลาด ผู้บริหารโครงการ เล็งเห็นว่าการขยายช่องทางการตลาดในประเทศเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ ควรต้องผลักดันให้ผลิตภัณฑ์ของมูลนิธิฯ เป็นที่รู้จักและยอมรับในระดับนานาชาติด้วยจึงจะสามารถสร้างตลาดใหม่ๆ ในต่างประเทศได้ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศขึ้น โดยมีพันธกิจเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรยากไร้ทั่วประเทศให้มีรายได้เสริม พร้อมๆ กับการประชาสัมพันธ์ศิลปหัตถกรรมไทยให้เป็นที่รู้จักในเวทีโลก

พ.ศ. 2542

เริ่มก่อสร้างอาคารศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) หรือ ศ.ศ.ป. เป็น

สำนักงานขนาดใหญ่มูลค่าหลายร้อยล้านบาท ตั้งอยู่ติดกับศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ ประกอบด้วย หมู่ตึกซึ่งเป็นสำนักงานบริหารจัดการ แกลเลอรี แสดงงานศิลปหัตถกรรมสำหรับการส่งออก ส่วนจำหน่ายสินค้า

พ.ศ. 2546

วันที่ 31 ตุลาคม ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ ศ.ศ.ป. เป็นองค์การมหาชน ในกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

พ.ศ. 2547

ศ.ศ.ป. เปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม เพื่อเฉลิมฉลองวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 72 พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และ น้อมรำลึกถึงพระปรีชาญาณและพระวิริยอุตสาหะ

องค์กรแห่งความเป็นเลิศ

ศ.ศ.ป. ดำเนินงานด้วยวิสัยทัศน์

“ความเป็นเลิศทางการบริหารจัดการ การผลิต และการจัดจำหน่ายงานหัตถศิลป์ไทย”

ศ.ศ.ป. เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาการผลิต การตลาด และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม อันทรงคุณค่าของไทย ผ่านงานหัตถศิลป์วิจิตร ให้เป็นที่รู้จักทั่วโลก

บทบาทหน้าที่ของ ศ.ศ.ป.

มีหน้าที่จัดกิจกรรมประกวดงานศิลปหัตถกรรมจำหน่ายสินค้า พัฒนาสินค้า นอกจากนี้ ยังมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางการตลาดเพื่อขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศ สร้างเครือข่ายความสนับสนุนระหว่างอุตสาหกรรมต่างๆ คิดค้นวิธีผสมผสานเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ากับเทคนิคแบบดั้งเดิม พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่และนักเรียน รวมถึงให้การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

ที่ตั้ง

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ

(องค์การมหาชน)

59 หมู่ 4 ต.ช้างใหญ่

อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา 13290

โทร: 035 367 054-56, 035 367 077-81

โทรสาร: 035 367 051

เว็บไซต์: www.sacict.net

The SUPPORT Arts and Crafts
International Centre of Thailand
(Public Organization)
59 Moo 4, Chang-Yai Sub-District, Bangsai,
Ayutthaya Province 13290
Tel: +66 (0) 35 367 054,
+66 (0) 35 367 077-81
Fax: +66 (0) 35 367 050-1
Website: www.sacict.net

Royal Hand Helps Craft a Heritage

It all began with a heartfelt Royal gesture to alleviate the plight of rural farmers eking out a meagre living off the land. It has since evolved into the country's most-stirring success story in the preservation and revival of dying arts and crafts.

It was a young Queen Sirikit who discovered the exciting possibilities in the local arts and crafts – many handed down from generation to generation – of villagers while she accompanied His Majesty the King on his countless visits across the Kingdom.

Realising that she could accomplish two objectives simultaneously – create opportunities for farming communities to earn much-needed money during the off season, while preserving ancient artistic skills – Her Majesty made the entire exercise her pet project.

Young Blood for Age-old Skills

The Queen's efforts were far-reaching. Villagers were encouraged, and supported, in setting up cottage industries that used easily available local raw materials. Hilltribes-people were weaned off opium cultivation and their artisans encouraged to create tribal silver and gold crafts.

Temporary regional training centres were set up whenever Their Majesties were in residence and these concentrated not only on refining the skills of the village craftspeople but reviving ancient arts such as Mudmee silk-weaving, Yan Lipao basketry, and gold and silver nielloware.

To keep these arts alive, children from poor families were given a once-in-a-lifetime chance at a future. Chosen by the Queen after stringent interviews, and under the stern eye of master craftsmen and dedicated teachers, these youngsters stepped into a world of wonder, from where the ordinary and the mundane – pieces of wood, lumps of clay, remnant fabrics, skeins of silk and cotton threads, to name a few – emerged as the most stunning works of art. Today, trainees ranged in age from 15 to 60, are giving truth to the saying, "You're never too old to learn".

The Perfect Role Model

To further the project's goals and to emphasise the Royal commitment, Her Majesty chose Chitralada Palace as the location for a dedicated training centre. Since the opening of the training centre at Chitralada Villa of Dusit Palace on June 25, 1977, regional arts and crafts centres have been set up in Ayutthaya, Ratchaburi, Chiang Mai, Mae Hong Son and Surin provinces to cope with the growing number of trainees and staff, as well as arts and crafts.

So convinced was Her Majesty of the beauty of the finished products, she personally took it upon herself to promote them locally and on official visits overseas, where she captured the hearts of everyone with her sense of style and incomparable grace, and made countless fashion statements with handwoven Thai silk outfits and delicate Yan Lipao handbags.

Chronology of main events

1976

The Foundation for the Promotion of Supplementary Occupations and Related Techniques (SUPPORT) is born on July 21 – through the sheer will, generosity and patronage of Her Majesty.

1985

To reinforce the Foundation's important work, the Thai Government sets up the SUPPORT Division within the Office of the Principal Private Secretary.

1988

The SUPPORT Executive Committee unanimously decides on a new name to reflect the Queen's selfless commitment – the SUPPORT Foundation under Her Majesty's patronage becomes known as the SUPPORT Foundation of Her Majesty Queen Sirikit.

With the project's rapid expansion comes the realisation that, for many families, their cottage industries are now their main source of income.

1995

Expansion is imperative and to achieve this, the powers-that-be realise that not only must they expand local marketing channels for the products, they need international recognition if they are to capture the interest of overseas markets.

Royal permission is sought for the establishment of the SUPPORT Arts and Crafts International Centre of Thailand (SACICT), whose mission is to help supplement the income of farming families nationwide and, just as importantly, to promote the superbly made Thai arts and crafts locally and on the world stage.

1999

Construction work begins on the multi-million-dollar centre, which is adjacent to the Bangsai Arts and Crafts Centre of H.M Queen Sirikit of Thailand. SACICT comprises two main buildings, one housing administrative offices as well as the display of arts and crafts for export, and the other accommodating an arts and crafts market.

2003

On October 31, a Royal decree is issued for the establishment of SACICT as a public organization, managed under the supervision of the Minister of Commerce.

2004

SACICT is officially established on August 12, to mark the celebration of Her Majesty's 72nd Birthday – it is a testament to Her Majesty's foresight and hard work.

A Centre of Excellence

Excellence in management and just as importantly, in the production and marketing of Thai handicrafts has become SACICT's catchcry.

It is the hub for the development of joint production and marketing initiatives aimed at promoting Thailand's rich heritage and culture – evident in the splendid work of its artisans – throughout the world.

SACICT's duties are manifold

From its home – sprawled across nearly seven hectares of lush countryside on the banks of the Chao Phya River, in Bangsai District, Ayutthaya Province – SACICT organizes craftsmanship competitions and the sale of products; develops and promotes these products; promotes and supports marketing activities aimed at expanding local and international markets; builds support networks among the various industries, while integrating modern technology into traditional techniques, develops myriad training programmes for staff and students; and ensures that intellectual property rights are observed at all times.

PRODUCT SHOWCASE



แจกันปากเปิดลายกลางพร้อมจานรอง
Mid-Lines Slope Flower Vase with Wavy Tray
250 บาท/baht

กล่องเทียนหอมลายบัวจีน
Lacquer Gilded Aroma Candle Box
with Chinese Lotus Pattern
Size S, L 280, 300 บาท/baht



ชุดแก้วเทียน 3 ใบ พร้อมถาด
Aroma Candle Set 3 in 1
(Lacquer Gilded Wood)
450 บาท/baht



ชุดชาปากยาว (รวม 5 ชิ้น) ชุด
Lava Tea Set (5 pieces)
490 บาท/baht



ชุดม้าตัวเล็ก (ชุดละ 2 ตัว)
Decorative Egg Shells :
"Small Zebra"
5,000 บาท/baht



สร้อยข้อมือไข่นกกระทา
Decorative Egg Shells :
"Bracelet"
1,500 บาท/baht



ชามอ่างกลม ขาวน้ำตาล
Wavy Bowls in Brown / White
S 80 บาท/baht, M 200 บาท/baht, L 300 บาท/baht



กล่องนามบัตรลายโพธิ์
Red Lacquer Gilded Name Card Box
with Bho Leaf Pattern
170 บาท/baht



กรอบรูปช้างสีขาวพื้นแดง Size M
White-Red Elephant-Shaped
Photo Frame (Lacquer Gilding)
Size M 290 บาท/baht

กล่องนามบัตรมือทองเหลือง
Lacquer Gilded Name Card Box
with Brass Hand Statue on Top
650 บาท/baht



กล่องปากกา 3 ช่อง
Lacquer Gilded Pen
Holder (3 in 1)
270 บาท/baht



ชุดพวงกุญแจ + สร้อยคอ
Set of Decorative Quail Egg Shell
Necklace and Key Ring
3,000 บาท/baht

PRODUCT SHOWCASE



ชุดเครื่องปรุง
4 Part Rounded Benjarong
Seasoning Box with 4 Lids
1,900 บาท/baht

ชุดชาชุดใหญ่ พร้อมกล่อง
Benjarong Tea Pot with
a Set of 5 Tea Cups in Chinese Style
5,900 บาท/baht



เบญจรงค์แก้วกาแฟคู่
พร้อมกล่องผ้าไหม
A Couple of Benjarong Coffee Cups
with Saucers in a Silk Box (set of 2)
1,714 บาท/baht



ชุดชาชุดเล็ก พร้อมกล่อง
Benjarong Tea Pot with a Set of
5 Tea Cups in Chinese Style
2,750 บาท/baht



ชุดโถมน้ำตาล (ใหญ่)
Benjarong Coffee &
Tea Pot with a Set
of Milk Bowl & Sugar Bowl
(Large Size)
7,900 บาท/baht



เบญจรงค์ช้างคู่ พร้อมกล่องผ้าไหม
A Couple of Benjarong Elephants in a Silk Box
1,199 บาท/baht

สนใจสินค้า สามารถติดต่อได้ที่
ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (ศ.ศ.ป.)
โทร. 035 367 054-56 หรือ 086 075 7273
Interested buyers, please contact
the SUPPORT Arts and
Crafts International Centre of Thailand
Tel: +66 (0) 35 367 054-56 or +66 (0) 86 075 7273



ตลาดนัดศิลปหัตถกรรมฯ : สีสันวันหยุดสุดทรรษาสำหรับทุกครอบครัว

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (ศ.ศ.ป.) จับมือองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) เชิญทุกครอบครัวร่วมชิม-ช้อป-ชม หลากหลายอาหารและงานหัตถศิลป์ ในโครงการ "ตลาดนัดศิลปหัตถกรรมวันหยุดสุดสัปดาห์" ณ ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สัมผัสโลกแห่งศิลปหัตถกรรมเปี่ยมสีสันได้ทุกวันหยุดสุดสัปดาห์ถึงสิ้นปี ระหว่างเวลา 10.00-18.00 น. ร่วมสืบสานมรดกแห่งภูมิปัญญาอันทรงคุณค่า ด้วยการเลือกซื้อสินค้า หัตถกรรมคุณภาพที่มีให้คุณได้เลือกสรรอย่างจุใจ สนุกและได้ความรู้กับกิจกรรมมีประโยชน์มากมาย อาทิ การสาธิตและทดลองทำขนมชาววัง ขนมไทยพื้นบ้าน และการสาธิตและอบรมงานศิลปหัตถกรรมจากครูช่างศิลปาชีพ ฯลฯ งานเดียวที่คุณจะได้ซื้อสินค้าถูกใจ แถมได้ช่วยสร้างรายได้ให้ช่างฝีมือไทย

อีกหนึ่งกิจกรรมวันหยุดสำหรับครอบครัว ที่พลาดไม่ได้

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (ศ.ศ.ป.)
โทร. 035 367 054 www.sacict.net • www.bmta.co.th



Want to Reach Millions of Consumers?

Let ABN @ Suvarnabhumi
and Donmueang Airports
Connect You!



Your Brand. Your Product. Your Services.
Imprint them on the minds of all air-travellers
coming through Thailand's two major airports daily.
Let ABN connect you to the purchasing power of millions.

Contact us today at

Tel: 66 (0) 2645 2515-6 or 66 (0) 84 0333313 Fax: 66 (0) 2645 2517

Email: Advertising_abn@yahoo.com